

VERNE GYULA
A DUNAI
HAJÓS

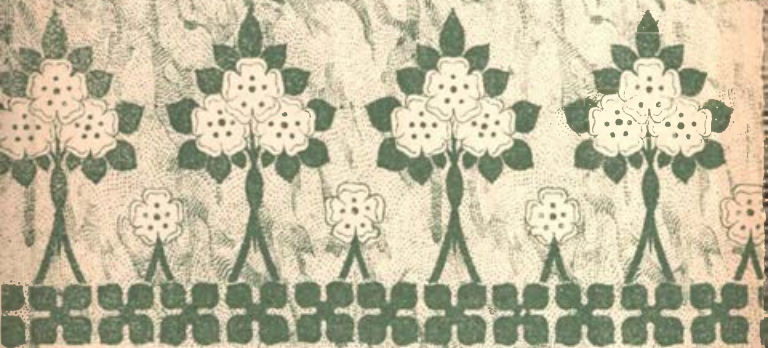

VERNE GYULA

ROMANCIRODÓ

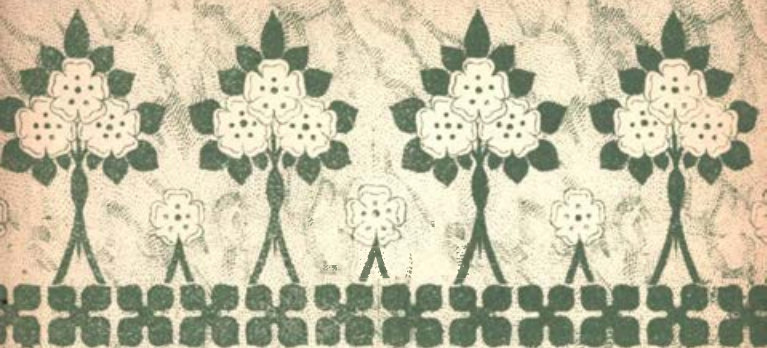
A DUNAI
HÁJÓS

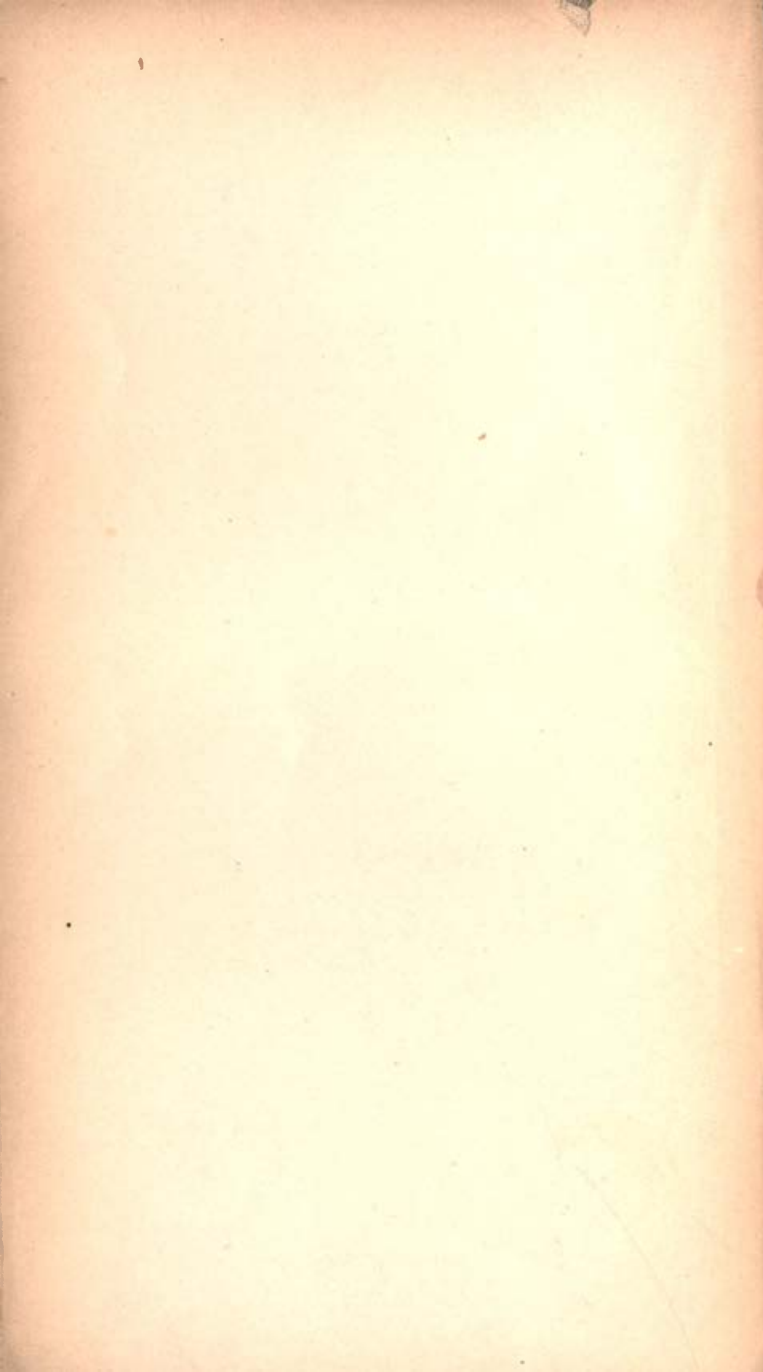

EGY IGAZI ASSZONY

csak az lehet, aki a „MAGYAR DIVAT” előfizetője. Ez a lap rendkívül sokoldalúságával minden nőre nézve egy lexikont képez. 2000 divatképet közöl évenként. Ha egy mutatványt kér, a Magyar Divat kiadóhivatala készséggel ingyen küld. Budapest, Dohány-utca 16. sz.

MESESZERÜ! Igazán meseszerű az az ered
mény, a mit a „TOLNAI
VILÁGLAP”-ja elért. Páratlan kedvezményei,
rendkívül értékes és dús tartalma által szinte
szokatlan nagy tömeg előfizetővel bír. Ha nem
ismerné még a Tolnai Világlapját, kérem belőle
egy mutatványszámot, melyet a kiadóhivatal
Budapest, Dohány-u. 16-18. készséggel küld.

A DUNAI HAJÓS

REGÉNY

IRTA

VERNE GYULA

FORDITOTTA

ZOLTÁN VILMOS

BUDAPEST

A MAGYAR KERESKEDELMI KÖZLÖNY
HIRLAP- ÉS KÖNYVKIADÓ-VÁLLALAT
KIADÁSA.

PALLAS RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NYOMDÁJA BUDAPESTEN.

I.

A sigmaringeni verseny.

1876 augusztus 5-én, szombaton este lármás tömeg tartotta megszállva a «Halászok találkájá»-hoz címzett vendéglőt. Ének, kiabálás, pohárcsengés, taps és felkiáltások zürzavaros lármává olvadtak össze, melyet csaknem szabályos időközökben zajos «hoch»-kiáltások harsogtak túl, amelyekkel a németek kifejezést szoktak adni kitörő örömüknek.

A vendéglő ablakai egyenesen a Dunára nyíltak Sigmaringennek, e csinos városkának szélén, mely fővárosa a nagy középeurópai folyam forrásvidékén elterülő Hohenzollern porosz tartománynak.

A kapu feletti címtáblán szép gothikus betűkben olvasható meghívásnak engedve, itt gyűltek össze a «Dunai Ligá»-nak, a partmenti különböző nemzetiségekhez tartozó halászok szövetségének tagjai. Vidám összejövetel poharazás nélkül elképzelhetetlen s ép ezért itt is telt korsókból és telt poharakból itták a jó müncheni sört és Magyarország tüzes borát. Persze egyúttal mindenki dohányzott is és a nagy terem egészen elhomályosult a zamatosillatu füsttől, mely szakadatlanul ömlött a hosszuszáru pipák-

ból. És ha a bajtársak nem is láthatták, de annál jobban hallhatták egymást, hacsak nagyot nem hallottak.

Amily csendesek és szófukarok a horoghalászok hivatásuk gyakorlása közben, ép oly lármások, sőt a világ leglármásabb emberei, mihelyt félretették szerszámjukat. Viselt dolgaik elbeszélésében rendszerint versenyeznek a vadászokkal, ez pedig nem jelent keveset.

Ép befejezték az erőteljes reggelit, mely mintegy száz résztvevőt gyűjtött a vendéglő asztala köré, valamennyien lovagjai a horogvesszőnek, éber figyelői a kávának, fanatikus hivei a horognak. Délelőtti foglalkozásuk, a félreállított számtalan palackból ítélve, kétségtelenül kiszáritotta torkukat. Most a sokfajta likőrön volt a sor, melyet a találékony emberiség jóvoltából kávé után szokás kihörpíteni.

Délután három óra volt, mikor a kipirult vendégek végre felemelkedtek. Persze volt közöttük olyan is, aki aggasztó módon támo lygott s bizvást rászorult volna szomszédja támogatására. Ám a legtöbbjük szilárdan állt a lábán, hozzá szokván e kiadós lakomákhoz, melyek a Dunai Liga versenyei alkalmával évenként többször is ismétlődni szoktak.

Ezek az igen látogatott s nagy ünnepségekkel megtartott versenyek nagy népszerűségnek örvendtek a híres sárga folyam mentén, mely tudvalevőleg épen nem kék, aminek pedig Strauss nagyhirű keringője nevezi. Részt szoktak bennük venni a Badeni Nagyhercegség, Würtemberg, Bajorország, Ausztria, Magyarország, Románia, Szerbia, sőt Bulgária és Besszarabia török tartományok halászhajói is.

A szövetség öt év óta állott fenn. Elnökének, a magyar Mikleskónak lelkiismeretes vezetése alatt szemmel láthatólag gyarapodott. Folyton növekedő vagyona lehetővé tette, hogy magas pályadíjakat tüzzön ki s zászlaja csillogott számtalan éremtől, a legyőzött társaságokon aratott diadalmok jelvényeitől. Igazgatótanácsa, mely kitűnően

jártas volt a folyami halászatot szabályozó törvényekben, a szövetség jogait az állammal és egyesekkel szemben azzal a kitartással, mondhatnók, azzal a makacssággal védte meg, mely jellemző tulajdonsága annak a kétlábu lénynak, kit ösztönei, mint horoghalászt, méltóvá tesznek arra, hogy az emberiség egy különleges osztálya tagjának tekintessék.

Az aznap megtartott verseny már a második volt az 1876. év folyamán. A benne résztvevők már reggel öt órakor elhagyták a várost s a Duna balpartján, Sigmaringen alatt felálltak. Valamennyien a szövetség egyenruháját viselték: rövid, a mozgást nem gátló bluzt, vastagtalpu csizmák szárába beletűrt nádrágot s fehér sapkát széles ellenzővel. Természetesen fel voltak szerelve a «Halász kézikönyv»-ben felsorolt összes kellékekkel: rudakkal, vesszőkkel, vedrecskékkal, kávékkal, szarvasbőrbe csomagolt horgokkal, sülyesztő ólommal, mindenféle nagyságu ólomseréttel, mesterséges legyekkel, zsinórral és florenci lószőrrel. A halászat szabad volt, abban az értelemben, hogy minden horogra került hal a halászhelyét mindenki tetszése szerint választotta meg.

Mikor az óra hatot ütött, kilencvenhét versenyző állt a parton, kezében a zsinórral s készen arra, hogy a horgot kivesse. Ekkor kürtharsogás jelezte a verseny kezdetét s nyomban egyszerre kilencvenhét horog repült a vízbe.

A halászok több pályadíjért versenyeztek, melyeknek két elseje száz-száz forintos volt. Az egyik arra a halászra várt, aki a legtöbb halat, a másik arra, aki a legnagyobb halat fogja.

A horgászás szabályszerűen folyt a második kürtjelig, mely öt perccel tizenegy óra előtt be zárta a versenyt. Minden egyes tagnak zsákmányát azután megvizsgálta a versenybíróság, mely Mikleskó elnök vezetése alatt a Dunai Liga négy tagjából állt. Pillanatig sem kételkedett senki abban, hogy az előkelő és hatalmas férfiak oly pártatlanul és igazságosan fognak dönten, hogy az ítélet ellen minden felebbezés szüksége

kizártnak látszott. Mindazonáltal a résztvevők türelme kemény próbát volt kénytelen kiállani, mert a két első, a legtöbb és a legnagyobb halért kiadandó pályadíjért folytatott küzdelem eredményét a díjkiosztás percéig titokban kellett tartani, ezt pedig hosszú ideig tartó lakoma előzte meg, mely valamennyi versenyzőt békés egyetértésben egyesítette.

Ez a perc most érkezett. A halászok, nem említve a Sigmaringenből odaözönlött kíváncsiak tömegét, várták a bekövetkezendőket, kényelmesen ott ülve az emelvény előtt, melyen az elnök és a versenybírók tagjai foglaltak helyet.

És ahogy nem volt hiány ülőhelyben, padokban, székekben és lócákban, azonkép elegendő volt az asztal is, melyeken söröskannák, likőröspalackok, nagyobb és kisebb poharak álltak.

Mindenki leült, a pipák ontották a füstöt s egyszerre csak felemelkedett az elnök.

— Halljuk! ... Halljuk! — hangzott fel minden oldalról.

Mikleskó bevezetésül kiüritett egy pohár sört, melynek habja odatapadt a bajusza két hegyéhez.

— Kedves kartársaim! — kezdte németül, amely nyelvet a Dunai Liga minden tagja, tekintet nélkül nemzetiségre, jól megértett — ne várjanak tőlem klasszikus beszédet bevezetéssel, tárgyalással és csattanós befejezéssel. Nem, mi nem azért vagyunk itt, hogy belelovaljuk magunkat a nagyhangú szólamokba s én önöknek csak a mi kisded ügyeinkről fogok beszélni, egész bizalmasan, ahogy az bajtársak, mondhatnám testvérek közt természetes, ha ugyan használnom szabad az elnevezést egy ennyire nemzetközi társasággal szemben.

Ezt a két mondatot, mely bizonyára hosszabb volt a kelletténél, mint mindazok, melyekkel valami beszédet kezdenek, már lenni szoktak, még akkor is, ha a szónok jóelőre tiltakozik a bőbeszédűség vádjá ellen, zajos tapssal fogadták. A tapsot helyeslő közbeszólások és «hoch»-kiál-

tások követték, azután telt poharával mindenki az elnök felé intett, annak jeléül, hogy szavaival teljesen egyetért.

Mikleskó folytatta beszédét, kifejtván, hogy az emberi társadalom keretén belül a legmagasabb rang a horoghalászt illeti. Méltatta ennek minden tulajdonságát, minden erényét, melyekkel jószágos anyja, a természet felruházta. Rámutatott arra, hogy mekkora türelem, éleslátás, hidegvér és mennyi ismeret kell ahhoz, hogy az ember ebben a művészetben eredményeket tudjon felmutatni: mert az sokkal több a mesterségnél, valóságos művészet, melyet ő jóval föléje helyez a vadászok cynegetikus hőstetteinek.

— Lehet-e egyáltalában egy napon emlegetni a vadászatot és a halászatot? — kiáltott fel.

— Nem! Nem lehet! — volt az egész gyülekezet válasza.

— Vajjon micsoda érdem megölni a foglyot vagy a nyulat, ha az ember már jó távolról meglátta s különben is kutyája vezette nyomra? De hát van-e kutyánk nekünk? A vadat már messziről látja az ember, kényelmesen célba veszi, aztán rázúdit egy sereg sörétet, melyeknek legnagyobb része különben célt téveszt! De a halat senki sem követheti tekintetével, mert a víz elrejtí az ember szeme elől. Mennyi mesterkedésre, mily furfangos csalogatásra, éleselméjűségre és figyelemre van szükség, ha azt akarjuk, hogy beleharapjon a csalétekbe s kihuzzassuk a vízből, mikor is levegő után kapkodva, ott ficáncol a horogzsinóron, mintha maga is ujjongana a halász diadalán!

Most dörgő helyeslés hangzott fel. Mikleskó elnök szavai kétségtelenül a Dunai Liga érzelmeit tolmácsolták. Abban a tudatban, hogy társai dicséretében soha sem mehet elég messze s cseppet sem tartván attól, hogy talán túlzással vádolhatnák, nem habozott föléje helyezni a halászatot minden egyéb foglalkozásnak s felmagasztalni a piscicaptologia tudományának nemes híveit a csillagokig, még arra a büszke istennőre is hivat-

kozván, aki a régi Rómában a halieutikus ünnepek alkalmával a piscatori játékokon elnökölt.

Megértették-e vajjon e szavakat? Ugy látszik igen, mert alig hangzottak el, mikor pokoli lábdobogás jelezte azt a határtalan lelkesedést, melyet keltettek.

Az elnök lélegzetet vett, azután felhajtván egy korsó habzó sört, így folytatta:

— Most még szerencsét kell kívánnom mindmagunknak egyesületünk felvirágzásához. A liga tagjai évről-évre szaporodnak s tekintélye immár egész Középeurópában biztosítva van. Sikereiről helyütt felesleges beszélnem. Önök jól ismerik ezeket, mert részük van bennük. Valóban, nem csekély dicsőség, hogy részt vettek a liga versenyeiben. A német, a cseh és román sajtó sohasem fukarkodott ránk oly megtisztelő — de hozzá kell tennem, egyuttal jól megérdemelt elismerésével. És amikor most poharat emelek, felhivom önöket, hogy ugyanazt tegyék s üritsék velem az újságírók egészségére, kik a Dunai Liga nemzetközi ügyét oly szeretettel felkarolták!

Természetesen mindenki eleget tett az elnök felhívásának. A palackok tartalma a poharakba, ezeké a torkokba ömlött, azzal a kecses könnyedséggel, melylyel a nagy folyam s mellékfolyóinak vize beleömlik a tengerbe.

Ebben aztán meg is maradtak volna, ha ugyan a szónok mondanivalója kimerült volna e pohárköszöntőben. Ám ellenállhatatlan erővel sok minden tolult ajkára, aminek — török-szakad — de kifejezést kellett adni.

És valóban, az elnök, a szövetség titkára és pénztárosa közt, kik szintén felálltak, egész hosszában felemelkedett. Mindhármut jobb kezében pezsgős pohár csillogott, míg balkezüket szívére tették.

— A Dunai Liga felvirágzására üritem poharamat! — szólt Mikleskó, miközben tekintete végigfutott az egész hallgatóságon.

Valamennyien felemelkedtek, ajkukhoz emelve a poharat s padokon és asztalokon állva, kivétel nélkül helyeselték Mikleskó szavait.

Ez, mihelyt a poharak kiürültek, újból fel-emelkedett s így folytatta:

— A különböző nemzetiségek egészségére! Éljenek a badeniek, a württembergiek, a bajorok, az osztrákok, a magyarok, a szerbek, az oláhok, a románok, a bolgárok és a besszarábiaiak, kiket a Dunai Liga egyesít!

És a besszarábiaiak, bolgárok, románok, szerbek, magyarok, osztrákok, bajorok, württembergiek, és badeniek egy emberként feleltek neki, kiürítvén poharukat.

Végre az elnök azzal a kijelentéssel fejezte be beszédét, hogy most a szövetség minden egyes tagjának egészségére fogja üriteni poharát. Mivel azonban ezek száma 473-ra rugott, legnagyobb sajnálatára kénytelen volt őket belefoglalni egyetlen pohárköszöntőbe.

Szavaira mindazonáltal ezer és ezer hoch! volt a válasz, míg csak a kifáradt torkok fel nem mondták a szolgálatot.

Ilykép folyt le a műsor második pontja, miután az elsőt kimerítette a lakoma. A harmadik pont a pályanyertes halászok nevének kihirdetése volt.

Természetesen mindenki feszült figyelemmel várta már ezt, mert a versenybíróság, mint fentebb említettük, mindvégig megőrizte a titkot. Most azonban itt volt a nagy perc, melyben annak ki kellett derülnie.

Mikleskó elnök kötelességéhez hiven hozzálátott a két kategóriába osztott nyereményjegyzék felolvasásához.

Az egyesületi alapszabályok értelmében először a kisebb díjak nyerteseit hozták nyilvánosságra, ami a névjegyzék felolvasásának növekvő érdekességet kölcsönzött.

A kisebb díjak nyertesei nevük hangoztatására meg is jelentek az elnöki emelvény előtt, mire az elnök egyenkint lovaggá ütötte őket, vagyis oklevelet s az elért eredmény arányában kisebb-nagyobb pénzösszeget nyújtott át nekik.

A hálókban levő halak azokhoz a fajokhoz

tartoztak, amelyek a Dunában gyakoriak. Voltak köztük kecsegék, vörösszemek, tokok, cigányhalak, harcsák, csukák, stb. s a kisebb dijak nyerői az oláhok, magyarok, badeniek és württembergiek sorából kerültek ki.

A második díjat hetvenhét elfogott halért egy Weber nevű német kapta, akinek sikerét zajos tetszésnyilvánításokkal vették tudomásul. Ezt a Webert tagtársai különben már jól ismerték, mert az előző versenyek alkalmával már többször elvitte a legmagasabb pályadíjakat s ezuttal is az volt a közhit, hogy meg fogja nyerni a legtöbb elfogott halra kitűzött első díjat.

Am nem így történt. Az ő hálójában a megismételt számlálás ellenére is csak hetvenhét hal találtatott, míg egy, ha nem is ügyesebb, de mindenesetre szerencsésebb versenytársa hálójában kilencvenkilenc hal szorongott.

Most hangosan kiáltották e mesterhorgász nevét. A magyar Brusch Ilia volt.

A meglepett gyülekezet némán, a tetszés minden jele nélkül fogadta e nevet, mely ismeretlen volt a szövetség tagjai előtt s melynek viselője csak nemrég lépett be a ligába.

Mivel a pályakoszorus halász nem tartotta szükségesnek személyesen jelentkezni a százforintos pályadíj átvétele végett, az elnök minden késedelem nélkül belekapott a súlyversenyben nyertesek nevének felolvasásába. A kitüntetettek románok, szlávok és osztrákok voltak. Mikor a második díj nyertesének nevét olvasták, akkora taps hangzott el, mintha a német Weber lett volna a nyertes. Ivetozár ur, a versenybíró egyik tagja vitte el ezt a díjat egy negyedfélfontos kecsegével, mely kevésbbé hidegvérű horgász keze közül bizonyára kisiklott volna. Ivetozár egyike volt a szövetség legismertebb, legtevékenyebb és leghivebb tagjainak s ugyancsak ő nyerte el az utóbbi időben a legtöbb versenydíjat. Nem csoda, hogy diadalát egyhangú tetszészajjal fogadták.

Most már csak az e kategóriába tartozó első

díjnyertesének megnevezése volt hátra s a hallgatóság szivdobogva várta az eredmény nyilvánosságra hozatalát.

Mekkora volt azonban a csodálkozás, sőt a megdöbbenés, mikor Mikleskó elnök hangjának alig leplezhető remegésével a következő kijelentést tette:

— A sulyversenyben tizenhétfontos csukáért első a magyar Brusch Ilia!

A teremben egyszerre halotti csend lett. A tapsra már felemelt kezek visszahulltak s az üdvözlő kiáltásra kész ajkak némák maradtak. A kíváncsiság túlélőnk érzése mindenkit megbénított.

Meg fog-e hát végre jelenni Brusch Ilia? Odalép-e Mikleskó elnök elé, hogy átvegye tőle a két okmányt és a velük járó kétszáz forintot?

Hirtelen halk moraj támadt.

A jelenlévők egyike, aki mindeddig a háttérben tartozkodott, szilárd léptekkel a pódiumnak tartott.

Brusch Ilia volt, a magyar.

Gondosan beretvált, fekete hajtól beárnyékkolt arcából ítélve Brusch Ilia még nem volt túl a harmincadik életévén. A közepesnél valamivel magasabb termete, széles válla és csontos, izmos tagjai rendkívüli testierőről tanuskodtak. Valóban meglepő volt, hogy ily izmos fickó a horgászás békés foglalkozására adta a fejét, annál inkább, mert kivivott sikere kétségtelenül bebizonyította, hogy e nehéz művészetnek mestere.

Egy másik, elég feltűnő sajátossága Brusch Iliának az volt, hogy nyilván valami szembajban szenvedett, mert nagy, sötét szemüveget viselt, melyen keresztül teljes lehetetlenség volt megállapítani szemének színét. Ámde a látás nélkülözhetetlen érzéke annak, akinek figyelemmel kell kísérni a káva gyakran alig észrevehető mozdulatait s éles szemre van szüksége annak, aki túl akar járni a halak ravasz furfangján.

De akár csodálkozott az ember mindezeneken, akár nem, a tények előtt meg kellett hajolni. A

versenybiróság pártatlansága felette állt minden kétségnek. Brusch Ilia győztese volt a versenynek, még pedig oly feltételek teljesítésével, amelyeknek, amennyire a liga tagjai vissza tudtak emlékezni, eleget tenni mindeddig senki sem tudott. Nem csoda, hogy a hangulat jege hamarosan felengedett s zajos taps hangzott fel abban a percben, mikor a kétszeres győztes Mikleskó elnök kezéből átvette diszokleveleit és pénzét.

Ennek befejeztével azonban Brusch Ilia, ahelyett, hogy lejött volna az emelvényről, rövid párbeszédet folytatott az elnökkel, azután a feszült figyelemmel várakozó hallgatóság felé fordult, melyet kezének egyetlen mozdulatával csendre intett.

S csakugyan, mintegy varázsütésre, halotti csend lett.

— Uraim és kedves kartársaim! — kezdte Brusch Ilia — engedjék meg, hogy néhány szót intézzek önökhöz, miután az elnök urtól már megkaptam erre az engedélyt.

Most már a légy röptét is meg lehetett volna hallani a teremben, mely az imént még oly zajos volt. Vajjon mire fog kilyukadni ez a szónoklat, mely nem volt fölvéve a műsorba.

— Mindenekelőtt — folytatta Brusch Ilia — fogadják hálámat részvétükért és elismerésükért. Higgyék el azonban, hogy a kettős sikert, mely részemül jutott, nem becsülöm többre a kelletténél. Jól tudom, hogy e siker érdem szerint a Dunai Liga valamelyik régibb tagját illette volna, amaz együletét, mely oly gazdag kiváló halászkönyökben s hogy mai diadalomat kevésbé köszönhetem érdemeimnek, hanem inkább a szerencsés véletlennek.

Brusch Ilia ez első felléptének szerénysége a legnagyobb mértékben kivívta a hallgatók méltánylását, sőt azok sorában itt-ott halk helyeslés hangzott fel.

— E kedvező véletlent igazolnom kell s ezért oly terv fogamzott meg agyamba, melyről, azt hiszem, hogy érdekelni fogja a legtekintélyesebb horoghalászoknak ez egyesületét.

Önök, tisztelt barátaim, jól tudják, hogy most a rekordok divatja járja. Miért ne követnők egyéb, a mienknél jóval alacsonyabb színvonalu sportágak bajnokait s miért ne kísérnők meg rekordot teremteni a halászat terén?

— Ah, ah! — Lám, lám! — Ugyan miért ne? — hangzott a hallgatóság köréből, melyben minden kartárs a maga vérmérséklete szerint adott kifejezést érzelmeinek.

— Mikor ez az eszme megszületett bennem — folytatta a szónok — nyomban megragadtam s rögtön fel is ismertem, hogy mikép kell megvalósítani. A Dunai Ligához való tartozandóságom különben bizonyos határokat szab feladatom elé. Mint a Dunai Szövetség tagja, természetesen csak a Dunát választhatom működésem színterül. Feltettem tehát magamban, hogy csónakomon bejárom dicsőséges folyamunkat forrásaitól a Fekete-tengerig s a háromezer kilométernyi utvonál behajózásának tartama alatt kizárólag halászatom jövedelméből élek.

A véletlen, mely ma kezemre játszott — ha ez egyáltalán lehetséges — csak még fokozza kedvemet erre az utazásra, mely kétségen kívül érdekesnek ígérkezik, miért is már ma tudatom önökkel, hogy augusztus 10-én, vagyis jövő csütörtökön indulok s hogy önök, ha netán keresnének, e napon közvetlenül a Duna forrásai mellett találának engem.

Sokkal könnyebb elképzelni a lelkesedést, melyet e váratlan kijelentés keltett, mint leírni. Őt teljes percig tombolt a hoch-vihar és a frenetikus taps.

Ámde az ilyen incidens nem végződhetett csak ily egyszerűen. Belátta ezt Mikleskó s mint mindig, most is a helyzet magaslatán álló elnöknek bizonyult. Még egyszer felemelkedett tehát, bár kissé nehézkesen, két tisztviselőtársa közt, kik támogatására siettek.

— Brusch Ilia kartársunk egészségére! — szólt meghatott hangon, erős lendülettel, magasra emelve a pezsgővel telt poharat.

— Eljen Brusch Iliá kartársunk! — dörögte az egész gyülekezet, de a morajt nyomban mélységes csend követte, mert a természet sajnálatos mulasztása következtében emberi lénynek lehetetlen egy abban az időben kiabálni és inni.

A csend azonban nem sokáig tartott. A csillogó bor csakhamar új erőt öntött a petyhüdt torkokba, ami lehetővé tette, hogy még számtalan korty essék addig a percig, melyben aznap, 1876 augusztus 5-én, a csinos Sigmaringen városkában rendezett híres szövetségi horgászverseny általános ujjongás közt véget ért.

II.

A Duna forrásainál.

Vajjon Brusch Iliát csakugyan a dicsőség sarkalta-e, mikor a «Halászok találkájá»-ban összegyűlt társaival tudatta, hogy kezében a horg vesszővel, végig fog hajózni a Dunán? Ha valóban a hírnévre szomjazott, akkor célját máris elérte.

A sajtó felkapta az esetet s a Duna vidékének minden lapja kivétel nélkül közölte a sigmaringeni verseny képét, többé-kevésbbé bő szöveggel, mely azonban mindenkép alkalmas volt a győztes hiuságának legyezésére, kinek neve kezdett mindenütt népszerűvé lenni.

Már másnap, augusztus 6-án a bécsi «Neue Freie Presse»-ben az alábbi közlemény volt olvasható:

A Dunai Liga legutóbbi, tegnap Sigmaringenben lefolyt horgászversenye valódi színházi trükkel zárult, melynek hőse egy magyar, ezzel a tegnap még ismeretlen, ma pedig már csaknem híres névvel: Brusch Iliá.

Önök azt kérdik, mit mivelte Brusch Iliá, hogy hirtelen ekkora hírnévre tett szert?

Ez ügyes embernek mindenekelőtt sikerült elnyernie a legtöbb elfogott és a legsúlyosabb

halra kitüzött két első díjat, amennyiben versenytársait messze túlszárnyalta; oly esemény, mely az ilyfajta versenyek fennállása óta még sohasem fordult elő. Ez mindenestre szép volt, de hátra van még a java.

Ha az ember ennyi babért aratott s ekkora diadalt vivott ki, akkor úgy látszanék, hogy jogot szerzett a jól megérdemelt nyugalom élvezetére. Ám nem ez a nézete e bámulatráméltó magyarnak, aki most azon fáradozik, hogy még nagyobb bámulatot keltsen.

Ha jól értesülünk — pedig értesüléseink megbízhatósága ismeretes — akkor Bruschi tudatta kartársaival, hogy horoggal a kezében végig fogja hajózni az egész Dunát, ennek a Badeni Nagyhercegségben levő forrásaitól a Fekete-tengerbe való ömléséig, vagyis meg fog tenni mintegy háromezer kilométernyi víziutat.

Értesíteni fogjuk olvasóinkat ez eredeti vállalkozás minden fázisáról.

Brusch Ilia jövő csütörtökön, augusztus 10-én indul útjára. Kivánjunk neki szerencsés utat, de kivánjuk egyuttal azt is, hogy ez a rettenetes halász valahogy az utolsó ivadékig ki ne irtsa a nagy nemzetközi folyam hullámaint benépesítő halfajzatot!

Ilykép nyilatkozott a bécsi «Neue Freie Presse.» A budapesti «Pester Lloyd» ép ily meleg érdeklődést tanusított, hasonlóképpen a belgrádi «Srbské Novine» és a Bukarestben megjelenő «Romanul», melyek mind hasábos cikkeket szenteltek az ügynek.

Ezek a sajtóközlemények rendkívül alkalmasak voltak arra, hogy a közfigyelmet Bruschi Ilia tereljék s ha igaz az, hogy a sajtó a közvélemény visszhangja, akkor Bruschi Ilia joggal elvárhatta, hogy az érdeklődés útja előrehaladtával egyre fokozódni fog.

A nagyobb partmenti városokban ezenfelül arra is számíthatott, hogy azokban találkozik szövetségbeli kartársakkal, akik kötelességüknek fogják tartani társuk hírnevének növelését s

nem szenvedett kétséget az sem, hogy azok, amennyiben rájuk szorulna, mindenben segítségére lesznek.

E pillanattól kezdve a horoghalászok kétszeres érdeklődéssel olvasták az ujságot. E szakértők szemében Bruschi vállalkozása óriásivá nőtt s számos szövetségi tag, kiket a most lefolyt verseny Sigmaringenbe csalt, ott maradt a városkában, hogy tanuja legyen a Dunai Liga első bajnoka elutazásának.

Ha volt valaki, akinek nem volt oka panaszkodni tartózkodási idejük meghosszabbítása miatt, úgy bizonyára a «Halászok találkája» vendéglőse volt az. Két nappal Bruschi indulása előtt, augusztus 8-ának délutánján még vagy harminc, az ivásban edzett férfi mulatott a kocsmában, melynek pénztára, tekintve a válogatott vendégek nagy költőképességét, minden várakozást meghaladó bevételhez jutott.

Mindazonáltal a nagy esemény ellenére, mely a kíváncsiakat Hohenzollern fővárosában visszatartotta, augusztus 8-ának estéjén a «Halászok találkájában» nem a nap hősről folyt a szó. Más, a nagy folyam partmenti lakosságát nem kevésbé érdeklő ügy volt az általános beszéd tárgya s oka egyuttal az általános izgatottságnak.

Ez az izgatottság nem volt alaptalan, vagy túlzott, hanem igen komoly s hiteles forrásból terjesztett események teljesen igazolták.

Néhány hónap óta a Duna partvidékét szokatlan rablótámadások nyugtalanították. Felperzselt tanyák, kifosztott kastélyok, kirabolt nyaralók hirdették a rablók vakmerőségét s többen, akik ellenállást fejtettek ki az elfoghatatlan gonosztevőkkel szemben, életükkel fizették meg bátorságukat.

Nyilvánvaló volt, hogy a gaztettek ez egész sorozatát nem követhette el egyetlen ember, s hogy itt jól szervezett és a számos támadásból ítélve, soktagu rablóbandáról lehetett csak szó.

Ez a banda azonban különösképen csak a Duna közvetlen közelében működött. A kétoldali

parttól számított két kilométert meghaladó távolságban már egyetlen, esetleg előfordult gaztettet sem lehetett némi bizonyossággal a rovására irni. De tevékenysége színterének csakis a szélesség szabott határt, mert a zsiványok, kiket sohasem lehetett tettenérni, egyformán nyugtalanították az osztrák, a magyar, a szerb és a román partvidéket.

Az érdekelt kormányok, megelégtelve a folytonos kudarcokat, melyek a rendőri erők egyöntetlen és szervszerűtlen működésének voltak következményei, végre a diplomáciai utra terelték az ügyet s a tárgyalások, mint az augusztus 8-án megjelent reggeli lapok hírül adták, nemzetközi rendőrség szervezésével végződtek, melynek egyetlen főnök parancsnoksága alatt szemmel kellett tartania az egész Dunát. E főnök személyének megválasztása eleinte bizonyos nehézségekbe ütközött, végre azonban a kormányok képviselői egyhangulag megegyeztek egy messze földön híres és sikeres működésű magyar detektív, Dragoss Károly személyében.

Kinevezését, hír szerint, mindenütt kedvezően fogadták s a közvélemény azt egyhanguan helyeselte. A «Halászhalkákja» nagytermében különösen nagy volt a meglegedés.

— Jobb választás nem eshetett volna — jelentette ki a lámpagyújtás pillanatában Ivetozáru, a súlyverseny második nyertese. — Ismerem Dragosszt. Mondhatom, hogy ember a talpán.

— De vajjon hol fogja megkezdeni a működését? — kérdezte egy román halász. — A magam részéről bevallom, hogy zavarba jönnek az ő helyzetén és...

— Ép ezért nem önre bízta ezt a feladatot — vágott szavába nevetve egy szerb. — Higgye el, Dragoss nem fog zavarba jönni. Tervét persze nem ismerhetjük. Lehet, hogy már elutazott Belgrádba, lehet, hogy még Budapesten van, ha ugyan nem találta helyesebbnek eljönni Sigmaringenbe, amely esetben nem lehetetlen, hogy itt van közöttünk a «Halászhalkákja»-ban!

Ez a vélemény általános derűtséget keltett.

— Közöttünk? — kiáltott fel Weber. — Ön ugratni akar bennünket, Michailovics Mihály. Vajjon mit keresne Dragoss itt, ahol emberemlékezet óta nem történt rablás?

— Nos — volt Michailovics Mihály válasza — nem lehetne-e az a szándéka, hogy szemtanuja legyen Bruschi elindulásának? Ez talán csak érdekli azt az urat... ha ugyan Brusch Ilia és Dragoss Károly nem egy és ugyanaz a személy.

— Micsoda? Egy és ugyanaz a személy? — kiáltották minden oldalról. — Hogy érti ön ezt?

— Az ördögbe is! A dolog nagyon egyszerű. A dijnnyertes halász bőrében senki sem sejtene a rendőrt, aki ilykép akadálytalanul átkutatná a Dunát.

Ez a különös ötlet nagy feltűnést keltett. Az a fránya Michailovics Mihály... Milyen bolond gondolatai vannak!

Michailovics Mihály azonban épen nem ragaszkodott véleményéhez.

— Hacsak... — kezdte azzal a szócskával, melylyel igen jó lábon látszott állni.

— Hacsak?

— Hacsak Dragoss Károlynak valami más oka nem volt arra, hogy idejőjjön — folytatta merész ugrással áttérve egy még fantasztikusabb feltevésre.

— Micsoda más oka?

— Tegyük fel, hogy azt a tervet, kezében horogvesszővel végigevezni a Dunán, gyanusnak találta.

— Gyanusnak?... Miért gyanusnak?

— Az ördögbe is! Hisz nem volna ostoba gondolat, s még a legfurfangosabb csibésznek is becsületére válnék elrejtőzni egy halász, még pedig annyira emlegetett halász álarca mögé. Az ilynemű híresség felér minden inkognitót. Utközben olyankor, mikor a horog pihen, akár száz rablást is lehetne végezni minden kockázat nélkül.

— Igen, csakhogy a horgászához érteni kell — vágott szavába a meggyőződés hangján Mikleskó elnök — meg aztán az kiváltságos foglalkozás, melyet csak becsületes és tisztességes emberek üznek.

Ezt a kissé talán tulságosan merész állítást hatalmas tapsviharral fogadták. Michailovics Mihály tapintatos szerénységgel kivette ebből a maga részét, azután poharat emelve, így kiáltott fel:

— Éljen a mi elnökünk! — hangzott fel karban a válasz s szempillantás alatt kiürültek az összes poharak.

— Éljen az elnök ur! — kiáltotta egy sarokasztal mellett egymagában ülő vendég, aki már percek óta feszült figyelemmel hallgatta a teremben ülők beszélgetését.

Az elnököt szemmelláthatólag kellemesen érintette az ismeretlen szeretetreméltó figyelme s mintegy hálája jeléül feléje intett poharával. A magános ivó, aki ezzel megtöröttnek vélte a jeget, feljogosítotttnak tartotta magát arra, hogy véleményének hangosan kifejezést adhasson.

— Kitünően megfelelt, szavamra! — szólott. — Igenis, a horgászás csak becsületes emberek időtöltése.

— Tehát szövetségi kartárssal van szerencsénk beszélhetni? — kérdezte Mikleskó, miközben odalépett az idegenhez.

— Oh — felelt ez szerényen — én legfeljebb csak műkedvelő vagyok, aki nagyon örvendek ugyan, ha valaki szép eredményt tud felmutatni e téren, de magam nem küzdök a babérért.

— Annál sajnálatosabb, igen tisztelt...?

— Jéger.

— Annál sajnálatosabb, igen tisztelt Jéger ur, mert ebből arra kell következtetnem, hogy sohasem lesz szerencsénk önt a Dunai Liga tagjai közt üdvözölhetni.

— Ki tudja? — felelt Jéger. — Egy szép napon esetleg mégis kezembe fogom a zsinórt s

e naptól kezdve tagja leszek az önök egyesületének, feltéve, hogy meg tudok felelni azoknak a feltételeknek, melyekhez önök a felvételt kötik.

— Ehhez nem fér kétség — sietett kijelenteni Mikleskó, aki égett a vágytól, hogy új tagot szerezzen a szövetségnek. — Ilyen feltétel csak négy van s mind a négy igen egyszerű. Az első bizonyos csekély évi tagdíj.

— Ez magától értetődik — szólt mosolyogva Jéger.

A második a halászat szeretete. A harmadik az, hogy az ember kellemes társalgó legyen. E harmadiknak ön, nézetem szerint, már is megfelelt.

— Nagyon kedves! — köszönte meg a bókot Jéger.

— Ami a negyediket illeti, az csak annyi, hogy a tag bejegyeztesse nevét és lakását a tagsági könyvbe. A nevét már tudom, ha most még szabad volna kérdeznem a lakcímét...

— Bécs, Leipziger Strasse 43.

— Évi husz korona ellenében ön nyomban tagja lehetne a ligának.

Mindketten harsogó kacajban törtek ki.

— Egyéb formalitás nincs? — kérdezte Jéger.

— Nincs.

— Személyazonosságomat nem kell igazolnom?

— Ugyan, Jéger ur — szólt Mikleskó — vajjon mi köze lehet a személyazonosságnak a horgászashoz?

— Egész helyes — ismerte el Jéger. — Különben nincs semmi jelentősége. A Dunai Ligában ugyanis személyesen ismeri egymást mindenki.

— Ellenkezőleg — oktatta ki Jégert Mikleskó. — Hova gondol! Tagtársaink közül többen itt laknak Sigmaringenben, mások viszont a Fekete-tenger partján. Ez kissé távoli szomszédság.

— Már az igaz!

— Nézzük például legutóbbi versenyünk győztesét . . .

— Brusch Iliát?

— Igenis. Nos látja, ezt senki sem ismeri közölünk.

— Lehetetlen!

— Pedig így van. Persze az is igaz, hogy csak két hét óta tagja a szövetségnek. Brusch Ilia meglepetés, helyesebben új felfedezés volt a liga minden tagja részére . . .

— Az, amit turfnyelven *outsider*-nek neveznek?

— Igenis.

— És milyen nemzetiségű ez az *outsider*?

— Magyar.

— Tehát földije, elnök ur. Mert ha nem tévedek, ön is magyar?

— Telivér magyar vagyok, Jéger ur, Budapestről.

— És Brusch Ilia?

— Ő Szalkára való.

— Szalka? Mi az és hol van?

— Nagyközség, vagy ha önnek úgy tetszik, városka az Ipoly, egy folyó partján, mely Budapest felett néhány mértföldnyire ömlik a Dunába.

— Akkor ön, Mikleskó ur, könnyű szerrel meglátogathatja őt — jegyezte meg Jéger mosolyogva. — Hiszen szomszédok!

— De két vagy három hónap leforgása előtt alig — felelt a Dunai Liga elnöke — mert ennyi idő bizonyára kell halászkirándulásához.

— Ha ugyan egyáltalán megvalósítja! — vágott szavába a tréfás szerb, aki minden teke-tória nélkül beleszólt a két ur beszélgetésébe.

Most aztán több halász is odasereglett körük. Jéger és Mikleskó középpontjává lettek a csoportnak.

— Mit akar ön ezzel mondani? — kérdezte Mikleskó. — Ugy látszik, önnek igen élénk fantáziája van, Michailovics Mihály!

— Oh, csak tréfa volt, kedves elnök ur —

szólt a vidám szerb. — De ha már Brusch Ilia az ön nézete szerint sem gonosztevő, sem rendőr, miért ne lehetne tréfás fickó, aki orrunknál fogva vezet bennünket?

Mikleskó azonban a komolyabb oldaláról fogta fel a dolgot.

— Ön kissé gonosznyelvű ember, Michailovics Mihály. Ezzel előbb vagy utóbb még megjárhatja. Én reám Brusch Ilia talpig derék és becsületes ember benyomását tette. Különben is tagja a Dunai Ligának... ez pedig eleget mond.

— Bravó! — hangzott fel minden oldalról a helyeslés.

Michailovics Mihályt a kapott lecke cseppet sem hozta zavarba. Bámulatot lélekjelenléttel felhasználta e kínálkozó alkalmat egy újabb pohárköszöntőre.

— Ha így áll a dolog — kiáltott fel poharát megragadva — akkor igyunk egy kortyot Brusch Ilia egészségére!

— Éljen Brusch Ilia! — kiáltotta mindenki, nem véve ki Jégert sem, aki lelkiismeretesen kiitta a poharát az utolsó cseppig.

Michailovics legutóbbi különös ötlete talán mégsem volt oly esztelen, mint a többi. Tervének nagyhangu nyilvánossághozatala óta senki sem látta viszont Brusch Iliát, sem hír nem érkezett felőle. Nem volt-e feltűnő, hogy annyira rejtőzik, s nem volt-e jogos az a feltevés, hogy csak ugratni akarta könnyen hívő kartársait? Nos, erről megbizonyosodni nem volt nehéz, mert harminchat órán belül el kellett dőlnie, hogy hányadán vannak vele a liga tagjai.

Azoknak, akiket ez a kérdés érdekelt, csak a néhány mértföldnyi távolságra fekvő Sigmarin-gebe kellett utazniok.

A kíváncsiak közül a «jól értesültek» kijelentették, hogy Brusch Ilia — ha egyáltalában belekap utjába — Donaueschingenből fog indulni, már csak azért is, mert a Dunai Liga tagjainak tulnyomó része Mikleskó elnök vezetése alatt odautazott.

Augusztus 10-ének reggelén tehát ellepték a Breg partját, közel ahhoz a ponthoz, ahol a két patak egyesül. Az órák azonban multak, anélkül, hogy a nap hőse mutatkozott volna.

— Nem fog eljönni — szolt az egyik.

— Csak ugratott bennünket — vélte egy másik.

Csak Mikleskó elnök nem hagyta cserben Brusch Iliát s makacsul ragaszkodott védelméhez.

— Nem — szolt — én teljes kizártnak tartom azt a lehetőséget, hogy a Dunai Liga egyik tagja ugratni akarná társait. Brusch Iliát bizonyára fontos dolog akadályozza a megjelenésben. Türelem! Nemsokára látni fogjuk.

S a sors úgy akarta, hogy Mikleskónak igaza legyen. Néhány perccel kilenc óra előtt kiáltások hangzottak fel egy csoportból, mely a Breg és Brigach összefolyásánál ácsorogott.

— Megjött! . . . Ott van! . . .

Mintegy kétszáz lépésnyi távolban, egy földnyelv mögül hirtelen felbukkant egy csónak, mely a part mentén lassan lefelé haladt. A csónak hátulján, evezővel a kezében egy magános férfi állt: Brusch Ilia.

Mikor a csónak a két patak összefolyásához ért, megállt s Brusch Ilia, miután azt kicsiny horgonnyal a parthoz erősítette, kiszállt, mire a kíváncsiak odaözönlöttek köréje.

Mikleskó elnök odalépett hozzá s feléje nyújtotta jobbát, melyet Brusch Ilia, miután megemelte vidrasüvegét, tiszteletteljesen megszorított.

— Brusch Ilia — szolt Mikleskó állásához illő komolysággal — boldog vagyok, hogy legutóbbi versenyünk győztesének szerencsés utat kívánhatok.

És mikor Brusch Ilia bekanyarodott a földnyelv mögé, az egész társaság lelkesen éltette a Nemzetközi Dunai Liga versenyének első győztesét.

III.

Brusch Ilia utitársa.

Brusch Ilia tehát megkezdte nagy utját a Dunán egy nagyhercegségen (Baden), két királyságon (Württemberg és Bajorország), két császárságon (Ausztria és Törökország), továbbá három fejedelemségen (Hohenzollern, Szerbia és Románia *) keresztül. Az eredeti halásznak nem kellett tartania a fáradságtól, mert a Duna árja mintegy négy kilométer óránkénti sebességgel, tehát naponként mintegy ötven kilométernyire, maga vitte őt a torkolat felé. Hacsak tehát valami baleset fel nem tartóztatja, két hónapon belül el kellett érnie utazásának célját.

Brusch Ilia csónaka tizenkét láb hosszú, szélessége a középén négy láb. A lapos fenekű bárkák közé tartozott s fel volt szerelve minden szerszámmal, mire halásznak csak szüksége lehet. Brusch Ilia ezekből nem igen nélkülözhetett volna bármit is, mert hisz nyilvánosságra hozott terve szerint kizárólag halászatából akart élni, akár úgy, hogy zsákmányát szószerinti értelemben megette, akár úgy, hogy annak elárusításából befolyt pénzen tette változatosabbá étlapját.

Ez utóbbi célból Brusch Ilia elhatározta, hogy esténként mindig vásárt fog rendezni a napközti fogott halakból, amelyekre bizonyára akad vevő, már csak azért is, mert nevét, melyet az utóbbi időben annyit hangoztattak, bizonyára ismerték mindkét part mentén.

Igy folyt le az utazás első napja. Ám hánétán valaki figyelemmel kísérte volna Brusch Iliát, joggal elbámult volna azon, hogy a Dunai Liga koszorusa mily csekély buzgalommal hódolt a horgászás nemes szenvedélyének, melyből pedig kalandos utazása alatt élni akart. Mihelyt ugyanis

* E két utóbbi fejedelemségből később királyság lett és pedig Szerbiából 1882-ben, Romániából 1881-ben.

azt vélte, hogy senki sem látja, rögtön bevonta a zsinórt s helyett evezőt ragadott a kezébe, hogy járművének sebességét mennél jobban fokozza. Ha aztán a parton kíváncsiak mutatkoztak, rögtön kivetette a horgot s alig telt bele néhány másodperc, már egy-egy fürge hal ficánkodott rajta. Mihelyt azonban a nézők szem elől tévesztették őt, újból megrágadta az evezőket s erejének teljes megfeszítésével dolgozott.

Vajjon mi oka lehetett Bruschi Iliának meg rövidíteni annak az utazásnak a tartamát, melyre senki sem kényszerítette? Ám lett légyen bármikép, annyi bizonyos, hogy gyorsan haladt. Az áramlat természetes sebességét alkalmasszerűleg izmos evezőcsapásokkal fokozván, óránként nyolc esetleg még több kilométert is meg tudott tenni.

Miután néhány egészen jelentéktelen község mellett elhaladt, kikötés nélkül maga mögött hagyta Tuttlinget, a feketeerdei kerület székhelyét is, noha a partról sokan kiáltással és jelekkel tudatták vele, hogy szívesen fogadnák, ha partra szállna. Bruschi Ilia azonban kezének egy mozdulatával visszautasította a meghívást és tovább haladt.

Délután négy óra tájban elérte Fridingen városkáját, mely negyvennyolc kilométernyire van útja kiindulópontjától El szeretett volna surranni emellett is, de a lakosság lelkesedése ezt lehetlenné tette. Hívei ugyanis csónakokon eveztek elébe s élénk hochozás közt diadalmenetben a partra vitték. Megadta tehát magát kegyelemre, amely elhatározását különben elősegítette, hogy már elég tekintélyesre felszaporodott halállományán is tul kellett adnia. Ebbeli igyekezetét csakugyan szerencse is kísérte, mert alig kötötte ki csónakát, már mintegy ötven badeni tolongott körülötte s a tisztelet mindenféle jelével köszöntötte a Dunai Liga nyertesét.

- Ide, ide, Bruschi! — hangzott fel kórusban.
- Iszik egy pohár jó sört, Bruschi?
- Megvásároljuk a halait, Bruschi!
- Ezért itt husz krajcárt adok!

— Én meg egy forintot ezért!

Brusch alig tudott eleget tenni az élénk keresletnek s csakhamar szép kis pénzösszeg csörgött erszényében. Ha ezt hozzátette a pályadíjhoz s azonfelül a vásárló kedv útja további folyamatán is ilykép fog megnyilvánulni, kétségtelen, hogy egész kis vagyonnal tér majd haza.

Azonfelül, hogy hamarosan tuladott halkészletén, még nagyszámu meghívásban is lett része. Mivel azonban Brusch Ilia nem akarta magára hagyni csónakát, nem fogadta el e meghívásokat s még a parti kocsmába sem ment be, ahol hivei néhány pohár jó bort, vagy néhány korsó sört akartak meginni vele és egészségére. Végre is le kellett mondaniok a híres halász társaságáról s egymagukban mentek be a korcsmába, megigérvén azonban előbb Brusch Iliának, hogy másnap hajnalban még egyszer felkeresik a parton, hogy elbucsuzhassanak tőle.

Másnap reggel azonban hiába keresték helyén a csónakot, Brusch Ilia már szürkületkor felkerekedett s felhasználva a kora reggeli óra magányát, szorgalmasan evezett, miközben csónakát mindkét parttól lehetőleg egyenlő távolságban igyekezett tartani. A sebes árral uszva, reggeli öt órakor haladt el Sigmaringen mellett, alig néhány méternyire a «Halászok találkájá»-tól. Valamivel később bizonyára megesett, hogy egyik-másik szövetségi tag a vendéglő erkélyéről fürkésző tekintettel mérte végig a Dunát — persze hiába, mert a híres kartárs már messze járt.

Néhány mérföldnyire Sigmaringen alatt Brusch Ilia elhagyta a Duna első mellékfolyóját a Bauchartot, amely pataknál alig egyéb s a balpartról ömlik a Dunába.

Brusch Ilia a népesebb helységek között nagyobb távolságot ügyesen felhasználta s a nap tulnyomó részét evezéssel töltötte. Miután mégis fogott néhány a maga használatára ép elegendő halat, kikötött Mundelfingen városkája felett, melynek lakói bizonyára nem sejtették, hogy közelükben van.

Az utazás második napja ép úgy folyt le, mint az első s szintugy a harmadik. Bruschi napkeletkor elevezett Mundelfingen mellett s kora reggel már elérte Ehingent. Négy órakor a jobb parton meglátta az Iller torkolatát s alig ütött ötöt, mikor Ulmban, Stuttgart után Württemberg legnagyobb városában a rakpart egy cövekéhez odakötötte csónakát.

Brusch Ilia áthaladt az ósdi utcákon, melyeknek apróajtós üzleteibe a vevők többnyire be sem lépnek, mert bevásárlásaikat rendszerint az ajtóban, vagy a kirakatablakon keresztül végzik. Mikor elérte a vén városfalat, keresztülhaladt azon a városrészen, melyben a mészárosok és timárok szárítópádlásai állnak s szemmel láthatólag céltalanul bolyongván, a székesegyházhoz ért, mely egyike egész Németország legmerészebb építményeinek.

Brusch Ilia nem tartozván a hegymászók közé, esze ágába sem jutott, hogy megmászssa a tornyot, melyről az egész várost és annak környékét áttekinthette volna. Ha azonban ezt megtette volna, akkor mindenesetre követte volna az az idegen, aki anélkül, hogy Bruschi Ilia ezt észrevette volna, soha egy pillanatig el nem maradt tőle.

Mielőtt azonban a rakpartra értek, Bruschi Ilia néhány percre megállt, hogy megbámuljon egy gólyalábakon járó társaságot. A gólyalábakon való ez a járkálás Ulmban nagyon divatos, noha lakói nincsenek rákényszerítve, míg pl. Tübingenben, az ősrégi egyetemi városkában a talaj oly nedves és szakgatott, hogy gólyalábak nélkül alig lehet rajta járni.

Hogy a látványosságot kényelmesebben szemlélhesse, Bruschi Ilia bement egy kávéházba s odaült az ablakhoz. Alig telt el néhány másodperc s az idegen már helyet foglalt a szomszédos asztalnál. Midketten sört rendeltek az ottani híres fajtából.

Tíz perc múlva távoztak, de ezuttal ellenkező sorrendben. Az idegen gyorsan előre ment

s mikor Brusch Ilia, kinek ez nem szurt szemet, csónakához ért, már ott találta a másikat, aki benne ült a csónakban s Brusch Iliát látszott várni.

Még világos nappal volt s Brusch Ilia már távolról észrevette a tolakodó vendéget, aki táskájával maga mellett, kényelmesen elnyújtózkodott a csónak hátsó részén.

— Bocsánat, uram — szólt Brusch — de ön bizonyára eltévedt.

— Legkevesbbé sem — felelt az idegen — épen önnel akarok beszélni.

— Velem?

— Önnel, Brusch Ilia ur.

— És miféle ügyben?

— Üzletet akarok önnek felajánlani.

— Üzletet? — ismételte elcsodálkozva a halász.

— Még pedig kitűnő üzletet — folytatta az idegen s kezének egy mozdulatával felszólította a másikat, hogy foglaljon helyet.

Brusch Ilia elbámult. Eddig nem igen hallott arról a szokásról, hogy a vendég kínálja meg helylyel a házigazdát, de ez idegen oly határozottan s akkora biztonsággal beszélt, hogy Brusch akarva, nem akarva engedelmeskedett és szó nélkül leült.

— Mint mindenki — kezdte most az idegen — én is ismerem az ön tervét s tudom, hogy ön olykép akar végigevezni a Dunán, hogy kizárólag halászatának eredményéből éljen ez idő alatt. Én is szenvedélyes kedvelője vagyok a horgászásnak s ezért részt akarok venni az ön vállalkozásában.

— Vajjon mikép?

— Ezt mindjárt megmondom önnek. Mindenekelőtt engedje meg, hogy egy kérdést intézzek önhöz. Mennyire becsüli ön annak a halmenyiségnek az értékét, melyet utazása alatt előreláthatólag fogni fog?

— Vagyis, hogy mekkora jövedelmem lesz belőle?

— Igenis; hallottam, hogy azt, amit nem tud elfogyasztani, áruba bocsájtja.

— Nos, körülbelül száz forintra.

— Én ötszázat ajánlok fel önnek.

— Ötszáz forintot? — ismételte Brusch Ilia meghökkenve.

— Igenis; ötszáz forintot s ezt az összeget készpénzben és előre lefizetem.

Brusch Ilia figyelmesen végigmérte az idegent s tekintete rendkívül beszédes lehetett, mert ez azonnal eltalálta a gondolatot, melyet a halász nem akart szavakba önteni.

— Legyen nyugodt, Brusch ur. Teljesen eszemen vagyok.

— De mi a célja az ön ajánlatának?

— Hisz megmondtam önnek! Részesre akarok lenni az ön hőstetteinek s ha kell, támogatni akarom önt. Azután a játékos szenvedélyem is igaz. Mivel az ön sikerére már feltettem ötszáz forintot, ropant élvezetem lesz abban, ha esténként a vásár sikere szerint váltakozó összegekben beszédhetem a nyereményemet.

— Esténként? — kiáltott fel Brusch Ilia. — Eszerint önnek az a szándéka, hogy felszáll csónakomra?

— Természetesen -- jelentette ki az idegen.

— De tessék megjegyezni, hogy a hajójegy ára nem foglaltatik benne első egyezményünkben. Annak fejében még ötszáz forintot fizetek, úgy, hogy ön összesen ezer forintot kap készpénzben és előre.

— Ezer forintot! — kiáltott fel Brusch Ilia, mintha a felhőkből pottyant volna le.

Ez az ajánlat kétségenkívül nagyon csábító volt. Ám úgy látszik, hogy a halász mégis nagyobb súlyt helyezett az egyedüllétre, mert röviden és határozottan így szólt:

— Nagyon sajnálom, tisztelt uran, de ajánlatát vissza kell utasítanom.

E kategorikus és határozott válaszzal szemben mindenki más [meghajolt volna. Nem így a szenvedélyes horgász, akit még a visszautasítás

minden kétséget kizáró formája sem látszott meglepni.

— Es szabad kérdeznem Brusch ur, hogy miért? — kérdezte nyugodtan.

— Megindokolnom talán nem kell válaszat; nem fogadom el az ön ajánlatát s ez elég. Azt hiszem jogosan cselekszem — volt Brusch Ilia kissé ingerült válasza.

— Magától értetődik, hogy joga van ehhez — felelt ellenfele minden ingerültség nélkül — ám én sem léptem túl az enyémet, mikor felkérem, hogy közölje velem a visszautasítás okait. Ajánlatom semmiesetre sem történt sértő szándékkal s így csak természetesnek találnám, ha udvarias bánásmódban részesülnék.

E szavak, ha nem is sértő módon, de oly határozott hangon és akkora önérzettel voltak kiejtve, hogy Brusch Ilia valósággal meghökkent. Jól lehet, egyedüllétét nagyon szerette volna biztosítani, mégis nagyobb súlyt helyezett arra, hogy elejét vegye valami viharos civakodásnak s így készséggel elismerte az idegen megjegyzésének helyességét.

— Önnek igaza van, uram, — szolt. — Ennél fogva mindenekelőtt bevallom, hogy kételyeim voltak arra nézve, szabad-e önt társamul fogadni egy olyan üzlethez, melynek veszteséggel való zárulása nyilvánvaló.

— Nos, ez az én dolgom!

— De egy kissé az enyém is, mert naponkint egy óránál több időt nem akarok halászatra fordítani.

— És a többi idő alatt?

— Evezek, hogy csónakom utját siettessem.

— Hm! Önnek oly sürgős a dolga?

Brusch Ilia ajkába harapott.

— Sürgős, vagy nem sürgős, az mindegy — felelt szárazon. — Ez már egyszer így van. Be fogja ismerni, hogy merő tolvajlás volna részemről, ha ily körülmények közt elfogadnám az ön ezer forintját.

— Nem, most, hogy ezt közölte velem, épen

nem — szólt megrendíthetlen nyugalommal az ismeretlen.

— Egészen mindegy — felelt Brusch Ilia —
egyebekben pedig még arra sem kötelezem ma-
gamat, hogy naponkint egy órán át halászsza-
k. Ilyen kötelezettséget soha sem vállalnék el. Azt
akarom tenni, ami nekem tetszik, egy szóval:
szabad akarok lenni.

— Hiszen az is lesz — magyarázta az idegen. — Ön akkor fog horgászni, amikor önnek tetszik s csupán akkor, ha kedvet érez erre. Ez a játékesély érdekességét csak növelni fogja. Különben ön elég ügyes ahhoz, hogy a horognak kétszer vagy háromszor való kivetésével is tisztességes kamatjövedelmet biztosítson nekem, s így az üzletet rám nézve még mindig elég jónak tartom. Megmaradok tehát amellet, hogy önnek ötszáz forintot előre lefizetek, a viteldíjjal együtt pedig ezret.

— És én megmaradok amellett, hogy vissza-
utasítom.

— Akkor megismétlem kérdésemet: miért?

Ez a makacsság valóban felháborító volt s noha Brusch Ilia a kevésbé ingerlékeny természetű emberek közé tartozott, türelme mégis fogytán volt.

— Miért? — kérdezte boszusan. — Azt hiszem, ezt egyszer már megmondtam önnek. De hogyha épen ragaszkodik a kérdéséhez, hát hozzáteszem: mert senkit sem tűrök meg magam mellett a csónakon. Ugy vélem, senki sem tilthatja meg az embernek, hogy a magányt szeresse.

— Ehhez mindenkinek joga van — hagyta rá a másik, anélkül azonban, hogy hajszálnyira is elmozdult volna a helyéből. — És ha csak ez az óhaja, akkor velem valóban egyedül lesz. Én meg sem fogok mozdulni helyemben.

Épen folytatni akarta higgadt érvelését, mikor egy harmadik egyén ugrott be a csónakba, kinek közeledése a gondolataiba mélyedt Bruschi figyelmét teljesen elkerülte. Ez az új jövevény csendőregyenruhát viselt.

— Brusch Ilia ur? — kérdezte az államhatalom képviselője.

— Az vagyok — felelt a kérdezett.

— Szabad kérnem az okmányait.

Ez a kíváncsiság úgy érintette Brusch Iliát, mint a tó tükrét a beléje dobott kő.

— Okmányaimat? — hebegte. — Nincs nálam más okmány, mint legfeljebb néhány levélboríték s egy-két nyugta arról a lakberről, melyet szalkai lakásomért fizetek. Megelégszik ön ezekkel?

— Ezek nem igazoló-okmányok — felelt ridegen a csendőr. — Keresztelőlevél, iparigazolvány, munkakönyv, utlevél . . . ezek okmányok! Van önnél valami ilyesmi?

— Sajnos, nincs — vallotta be zavartan Brusch Ilia.

— Ennek kellemetlen következményei lehetnek önre — dörmögte a csendőr, aki maga is sajnálni látszott, hogy teljes szigorral kell fellépnie.

— Rám? — tiltakozott a halász. — Hisz én becsületes ember vagyok, ezt elhiheti nekem.

— Igen, igen — jelentette ki a csendőr — erről meg vagyok győződve.

— És nincs is mit tartanom senkitől. Különbben a nevem eléggé ismert. Én vagyok az, aki Sigmaringenben megnyertem legutóbb a Dunai Liga két első versenydíját s kiról az egész sajtó beszélt. Azt hiszem, itt is akad, aki kezességet vállal értem.

— Legyen meggyőződve róla, hogy majd keresünk ilyent — nyugtatta meg a csendőr. — Mindazonáltal kénytelen vagyok önt felszólítani, hogy kövessen a rendőrségre, ahol majd jegyzőkönyvet vesznek fel s megállapítják az ön személyazonosságát.

— A rendőrségre? — kiáltott fel ijedten Brusch Ilia. — Hát mivel vagyok vádolva?

— Vádról nincs szó — jelentette ki a csendőr. — Nekem csak általános utasításom van arra, hogy tartsam szemmel a folyamat s

kísérjek mindenkit a rendőrségre, aki nem tudja magát igazolni. A folyamon volt-e ön? ... Igen... Vannak-e igazolásra alkalmas okmányai? ... Nincsenek... Nos, magammal kell önt vinnem. Egyébbhez semmi közöm.

— De hisz ez hallatlan eljárás! — tiltakozott Bruschi Ilia, aki közel volt a kétségbeeséshez.

— Igenis, hallatlan — hagyta rá nagy lelki nyugalommal a csendőr.

Bruschi Ilia utitársa, kinek szavai oly váratlan megszakítást szenvedtek, akkora figyelemmel kísérte e párbeszédet, hogy pipája is kialudt. Most elérkezettnek tartotta a percet arra, hogy beleavatkozzék.

— Ha én kezességet vállalom Bruschi Ilia urért — szólt — megelégszik azzal?

— Az attól függ, hogy kicsoda ön — vélte a csendőr.

— Tessék itt az utlevelem — szólt a műkedvelő horgász, miközben egy szétterített papírlapot nyújtott át a csendőrnek.

Ez hamarosan átfutott rajta s viselkedése egy csapásra megváltozott.

— Ha így áll a dolog — szólt az okmányt visszaadva tulajdonosának — akkor rendben vagyunk. Viszontlátásra, uraim!

S miközben tiszleletteljesen köszöntötte Bruschi Ilia utitársát, egyetlen ugrással kinn termett a parton.

Bruschi, akit az eset maga ép úgy csodálkozásba ejtett, mint annak nem várt fordulata, tekintetével követte a visszavonuló ellenséget.

Közben megmentője megint felvette beszédének elejtett fonalát s irgalmatlanul folytatta:

— A másik ok, Bruschi ur, az, hogy a folyamot ön előtt talán ismeretlen okokból meglehetősen szigorúan figyelik, aminek példáját ép az imént látta. Ez az éberség a folyam alsó folyásán még nagyobb s különösen kellemetlen és kicsinyes Szerbiában és Bulgáriában, abban a két országban, mely Julius Elseje óta háboruban áll egymással. Azt hiszem, hogy ebből önre mindenféle

kellemetlenség háramolhatik s ilyenkor előnyére lesz, ha számíthat egy becsületes ember támogatására, aki nincs épen minden befolyás nélkül.

Az ügyes szónok kétségtelenül hatást várt ez érvtől, melynek fontosságát az imént történetek is igazolták, de ily teljes eredményre ő maga sem számított. Brusch Ilia le volt fegyverezve; engedni akart, mert engedni kellett. Zavarba csupán az ejtette, hogy mikép indokolta hirtelen bekövetkezett engedékenységet.

— A harmadik és utolsó ok az — folytatta az idegen — hogy én a szövetség elnökének, Mikleskó urnak megbízásából csatlakozom önhöz. Mivel ön a Dunai Liga védnöksége alatt utazik, egészen jogos, hogy az elnök ellenőriztesse, vajjon ön betartja-e a feltételeket s bevallja-e önszántából tett ígéretét.

Brusch Ilia szivéről kő esett le. Hisz itt volt a keresett ürügy!

— Miért nem mondta ezt mindjárt? — kiáltott fel. — Ez persze változtat a helyzeten. Ilykép helytelenség volna el nem fogadnom az ön ajánlatát.

— Ön tehát elfogadja?

— Természetesen.

— Helyes! — szólt a műkedvelő, miközben kivett zsebéből néhány bankjegyet. — Ime, az ezer forint.

— Kiván róla nyugtát?

— Ha nem esik önnek terhére.

A halász tintát és tollat keresett elő, azután zsebkönyvéből kitépett egy lapot s az alkonyat fényénél megírta a nyugtát, melyet nyomban fel is olvasott:

Előlegül a folyami utazásom alatt fogandó halak árára s viteldij gyanánt Ulmtól a Fekete tengerig felvettem 1000, azaz Egezer forintot ...

— Kitől is? — kérdezte a tollat feltartva. Brusch Ilia utitársa épen rágyujtott pipájára.

— Jéger, Bécs, Leipzigerstrasse 45 — szólt, miközben sűrű füstfellegeket fújt a levegőbe.

IV.

Ladkó Szerge.

Ama vidékek közt, melyek a történeti korszak kezdete óta különösen gyakran voltak színterei háborus eseményeknek — noha egyetlen ország sem dicsekedhetik avval, hogy azok teljesen távol maradtak tőle — első sorban Európa déli és délkeleti része említendő. Földrajzi helyzetüknél fogva Ázsiának a Fekete tenger és az Indus közt fekvő részével együtt épen ezek a vidékek alkották azt a csatamezőt, melyen a régi szárazföldek benépesítő s egymással versengő népfajok összeütköztek.

A föníciaiak, görögök, rómaiak, perzsák, hunnok, gótok, szlávok, magyarok, törökök s még egyéb nemzetek elkeseredett küzdelmet folytattak e földterület egészéért vagy részeiért, nem is számítva azt a sok félvad hordát, mely csak keresztülvonult rajta, hogy Közép- vagy Nyugateurópában letelepedjék, ahol belőlük folytonos vérkeresztezés útján, a modern népek keletkeztek.

Ha hitelt lehet adni tudós próféták állításainak, akkor e vidékek jövője sem lesz rózsásabb, mint multjuk volt. Ezeknek nyilatkozata szerint ugyanis a sárga faj előrenyomulásával a homályos ó-kor és a középkor mészárlásai itt meg fognak ismétlődni. Ha ez az eset bekövetkezik, akkor Déloroszország, Románia, Szerbia és Bulgária, maguk is csodálkozva a nekik kijutott szerepen, sőt maga Törökország is, feltéve, hogy a ma ilyenü állam akkor még az ozmánok birtokában lesz, a tények parancsoló hatalmának engedve, Európa legvégső bástyáját fogják alkotni s az első összecsapások bizonyára az ő rovásukra történnek meg.

A történelem valóban egész soráról tud az ilynemű felkeléseknek, melyeket a törököknek a délszláv nemzetek felett való uralma idézett elő.

Ez az uralom az 1875. év első hónapjaiban elviselhetetlenné kezdett lenni. A szultán palotájában tulsulyra került muzulmán reakció következtében az ottomán birodalom keresztyén alattvalóit tulterhelték adókkal, kinozták, megölték és minden elképzelhető módon gyötörték őket. A válasz nem váratott sokáig s nyár elején Hercegovina nyílt lázadásban állt.

Csakhamar táborba szálltak a hazafias bandák, melyek oly kiváló vezérek parancsnoksága alatt, aminők Paulovics Pekó és Luibibratics is voltak, egymásután megverték az ellenük kiküldött rendes csapatokat.

A lázadás csakhamar áttérjedt Montenegróra, Boszniára s Szerbiára is. Egy újabb vereség, mely a török csapatokat 1876 január havában a Duga szorosaiban érte, még nagyobbra szította a tüzet s immár forrongani kezdett Bulgária népe is. Mint ilyenkor mindenütt történni szokott, itt is titkos összeesküvésekkel és törvény ellenes egyesüléssel kezdődött a küzdelem, melyhez lelkes örömmel csatlakozott az ország ifjúsága.

A titkos társulatok üléseiben aztán kiválóbb férfiak — akár szónoki képességük, akár okosságuk, akár lángoló hazafiasságuk révén — magukhoz ragadták az elsőséget s csakhamar minden csoportnak és minden városnak meg volt a maga vezére.

Ruszcukban, Bulgária egyik jelentékeny dunamenti városában, mely épen szemközt áll Gyurgyevó román várossal, a vezéri méltóságot minden ellenkezés nélkül Ladkó Szerge dunai révészre ruházták. Ez minden tekintetben szerencsés választás volt.

Ladkó Szerge, aki harminc éves, magas termetű, bámulatosan erős férfi volt, szőke, mint egy északhoni szláv s ügyes és járatos mindennemű testgyakorlatban, egyesítette magában mindazokat a tulajdonságokat, melyek őt alkalmassá tették a vezetői tisztségre. Mindezeket értékes szellemi képességek egészítették ki, nevezetesen nagy

akaraterő, megfontolás a kivitelben s főleg a haza szenvedélyes szeretete.

Ladkó Szerge Ruszcsukban született, ahol révész volt a Dunán. Lakóhelyét csak olyankor hagyta el, mikor különféle vízi járműveket kísért el Bécsig, vagy még feljebb, vagy pedig lefelé a Fekete-tengerig. Ilyenkor minden hajós vakon bízott benne, mert híres volt arról, hogy a folyamot nála jobban senki sem ismeri. Ha nem volt uton, halászáttal foglalkozott s ebben csakhamar akkora készséget ért el, hogy ez a mellékfoglalkozása a révészdíjakkal együtt szép jövedelmet biztosított neki.

Ez a kettős foglalkozás mintegy rákényszerítette a folyamon való életre s a víz csakhamar életelemévé lett. A Ruszcsuknál oly széles Dunát átusznia gyerekjáték volt neki, azok száma pedig, kiket a jeles uszó megmentett a vízbefulástól, légio.

Becsületes és nyílt életmódja már jóval a törökellenes zavargások előtt megszerezte Ladkó Szergénék a ruszcsuki lakosság becsülését. Szám-talan olyan barátja volt, akit személyesen nem is ismert, sőt azt lehetett volna mondani, hogy a város lakossága kivétel nélkül barátja, ha nem élt volna ugyanott valami Striga Iván.

Ez a Striga Iván ugyancsak Ruszcsuk szü-löttje volt, de egyuttal teljes ellentéte Ladkó Szergénék.

Tulajdonkép semmi közös vonásuk sem volt, mindazonáltal ha a két férfi utlevelet kért volna, ezeket teljesen egyformán kellett volna kiállítani.

Ugy Ladkó, mint Striga magas termetű volt, széles vállal, szőke hajjal és szakállal, valamint kék szemmel. Ezzel azonban véget is ért a hasonlóság, mert míg az egyiknek nemes arcvonásai őszinteséget és szíves készséget árultak el, addig a másikéi alattomosagra és kegyetlenségre vallottak.

Erkölcsei tekintetben a különbözőség még nagyobb volt. Míg Ladkó egész élete nyitott könyv volt, addig senki sem tudta volna megmondani,

hogy Striga mily uton szerzi azt a tömérdek pénzt, melyet olvasatlanul szórt mindenfelé. Mivel e tekintetben bizonyosat senki sem tudott, a nép szabad folyást engedett fantáziájának. Voltak, akik azt állították, hogy Striga árulója lett nemzetének s kémszolgálatokat teljesít a töröknek. Mások azt mondták, hogy a kémkedést összeköti a csempészettel, ismét mások azt, hogy csalásból és rablótámadásokból él. Bizonyosat mindazonáltal senki sem tudott az aggasztó jellemű emberről, aki, ha a tömeg gyanuja netán alappal birt, elég ügyes volt ahhoz, hogy kártyáit sohase mutassa meg senkinek.

A gyanúsítás különben is csak suttogó szóbeszéd maradt és senki sem mert volna hangosan nyilatkozni, mert Striga erőszakossága ismeretes volt.

Nagyon természetes, hogy ily egyéniség és Ladkó között a személyes barátkozás már eleve ki volt zárva s csakugyan jó ideig csupán hallomásból tudtak egymásról. Ha minden a logika törvényei szerint folyna le, akkor bizonyosan ennyiben is maradt volna. Ám a sors nem ismeri el magára kötelezőnek azt, amit mi logikának nevezünk s könyvében meg volt írva, hogy a két férfi szembekerüljön s engesztelhetetlen ellenségévé legyen egymásnak.

Ennek pedig az volt az oka, hogy mindketten egy azt a leányt szerették. Gregorevics Nasa, aki csak alig töltötte be huszadik életévét, híres volt szépségéről. Miután atyja tizenöt évvel ez elbeszélés kezdete előtt a törökök egy orvtámadásának áldozatául esett, eleinte özvegy édesanyjával, majd ennek halála után egyedül Ladkó Szerge közelében lakott, aki gyermekkorától ismerte. A háborus zürzavarok folyamán a leányt — ennek tudta nélkül — számtalanszor védelmében részesítette a férfi. A két fiatal teremtés aztán kölcsönös szerelemre gyulladt egymás iránt s a szerelemnek vége boldog házasság lett.

Ez a házasság Strigát, aki Gregorevics Nasát már leánykorában üldözte szerelmével, mérhetet-

len dühre lobbantotta. Dühét csak növelte annak emléke, hogy Ladkó őt egyizben, mikor emezt megelőzőleg megkérte Nasa kezét s a kapott kosárral felszólítás ellenére sem akart távozni a leány lakásáról, vasmarkával megragadta és kidobta a házból. Bosszut forralva néhány felbérelt cimborával lesbe állt, de a gyilkossági kísérlet kudarcot vallott, mert Ladkó a csónakjáról magával hozott kötéllel elverte és szétkergette az egész bandát, irgalmatlanul ellátva a főcinkost, aki csak szégyenletes futással tudott menekülni.

Ez a lecke egyelőre hatott, mert Striga ezek után veszteg maradt. 1875 elején Ladkó feleségül vette Gregorevics Nasát s azóta a pár boldogan élt együtt a révész csinos házacskájában.

A fiatal pár mézesheteivel, melyeknek fénye még egy év múlva sem halványult el, összeestek azok a fontos események, melyek 1876 első hónapjaiban bolgár földön lefolytak. Szerelme minden mélysége ellenére sem tudta elfeledtetni Ladkó Szergével, hogy hazája iránt mi a kötelesség. Habozás nélkül azokhoz csatlakozott tehát, akik szövetkeztek az ország bilincseinek széttörésére.

Mindenekelőtt fegyvereket kellett szerezni. E célból számos fiatal ember elhagyta az országot, átkelt a folyamon s egy részük Szerbiába, a másik Oroszországba ment. Ez ifju férfiak közt volt Ladkó is. Vértől szívvvel, de a kötelesség parancsoló szavának habozás nélkül engedelmeskedve elhagyta az országot s magára hagyta fiatal feleségét, kitéve ezt mindazoknak a veszedelmeknek, melyek ily viharos időben a pártvezér hozzátartozóit fenyegetik.

Távozáskor eszébe jutott Striga s ez természetesen növelte aggodalmait. Másrészt némileg megnyugtatta az a körülmény, hogy Striga már hónapok óta eltűnt az országból s a közhit szerint valahol északon üzte játékait, ami alatt a nép általános meggyőződéséhez és hitéhez hiven rablást kellett érteni. Mindebből kétségtelenül bizonyos csak annyi volt, hogy Striga csakugyan külföldön tartózkodott.

Az események igazolták Ladkó Szerge bátorságát, mert mikor politikai missziójából hazatért, meggyőződhetett róla, hogy szeretett Nasáját semmiféle veszély nem fenyegette.

Alig érkezett azonban haza, már megint el kellett utaznia, még pedig ezuttal hosszabb időre. Kitünt, hogy az előző alkalommal igénybevett uton nem volt beszerezhető elegendő fegyver. A bolgár bizottság tehát kiküldte Ladkót, hogy az Oroszországból Budapestre szállított fegyvereket vegye át s azokat rakassa hajókra, amelyeken aztán a hadi dugárut a Dunán le lehetne szállítani Bulgáriába.

E terv megvalósítását Ladkóra bizták, aki még aznap este utra kelt. Egy megbízható társ kíséretében, akinek az volt a feladata, hogy a csónakot visszavigye a bolgár határra, átkelt a Dunán, hogy Románián keresztül minél előbb elérje Magyarország fővárosát. Ekkor történt valami, ami az összeesküvők kiküldöttjét nagyon gondolkodóba ejtette.

Alig volt kísérőjével mintegy ötven méternyire a parttól, mikor itt lövés dördült el. A golyó kétségtelenül nekik volt szánva, mert fülük mellett sivitott el s a révész pillanatig sem kételkedett benne, hogy az esti fénynél távolról meglátott támadóban Sztrigát ismerte fel. Ennek tehát vissza kellett érkeznie Ruszesukba.

Ladkó Szerge megdöbbsent, de azért nem hagyta magát eltérített szándékától. Megesküdött volt, hogy szükség esetében még életét is feláldozza hazájáért, sőt ha kell, még ennél is drágább családi boldogságát. Mikor a lövés eldördült, nyomban lefeküdt a csónak fenekére. Ez azonban csak csel volt s mihelyt elhalt a lövés visszhangja, megint megragadta az evezőt és csónakát erejének teljes megfeszítésével Gyurgyevó román város felé hajtotta, melynek lámpái most kezdtek kigyulni.

Céljához érve, Ladkó minden igyekezetét feladata teljesítésére fordította. Mindenekelőtt érintkezésbe lépett a cár kiküldöttjeivel, kik kö-

zül néhányan az orosz határon, mások lappangva Budapesten és Bécsben tartozkodtak. Rövid idő múlva már több fegyverrel és lőszerrel megrakott hajó igyekezett Ladvó jóvoltából lefelé a Dunán.

Időközben Nasától gyakran kapott leveleket, melyek eleinte csak jó hírt hoztak, később azonban egyre több volt bennük a nyugtalanító, noha Nasa sehol sem tett bennük említést Strigáról. Sőt felesége még arról sem látszott tudomással birni, hogy a bandita visszatért Bulgáriába s Ladvó már-már kételkedni kezdett gyanuja alaposságában. Arról ellenben hamarosan meggyőződött, hogy őt magát denunciálták a török hatóságok előtt, mert a rendőrség behatolt lakásába s ott házkutatást tartott. Jóllehet ez utóbbi semmi terhelőt nem hozott napfényre, Ladvónak még sem volt szabad visszatérnie a városba, hacsak azt nem akarta, hogy nyomban letartóztassák. A törököknél azonban a letartóztatás teljesen azonos volt a végleges ítélettel s így Ladvó kénytelen volt elhalasztani hazatértét mindaddig, míg a forradalom ki nem tör.

Nem kellett sokáig várnia. Bulgária már májusban felkelt, tulságosan is korán a révész hite szerint, aki ez elhamarkodásból végzetes következményeket jósolt.

Mindazonáltal haza kellett sietnie, hogy segítségét felajánlja az igaz ügynek. Vasuton eljutott Zomborig, ahol hajóra akart szállni. Itt azonban megtudta, hogy sejtelve alapos volt s a bolgár forradalmat már csirájában elfojtották. Törökország már-már hatalmas haderőt vont össze abban a nagy háromszögben, melynek végső pontjai Ruszcsuk, Viddin és Szófia.

Ladvó kénytelen volt visszatérni, hogy nyugodtabb időket várjon be abban a kis magyarországi városkában, melyben lakást fogadott.

Azok a levelek, melyeket Nasától itt kézhez kapott, csakhamar meggyőzték annak lehetetlenségéről, hogy most hazatérhessen. Házát megfigyelik és őrizet alatt tartották s Nasa csak névleg nem volt fogoly.

Mig Ladkó tétlenségre kárhoztatva heverészett szobájában, egyszerre csak elmaradtak Nasa levelei.

Ladkó ezt nem tudta mire vélni s nyugtalansága idővel halálos félelemre vált. Julius elsején Szerbia megüzente a szultánnak a háborút s azóta a Duna alsó folyása mellett egymást érték a török csapatok kegyetlenkedései.

Néhány hónapi vivódás után végre megérlelődött Ladkóban az az elhatározás, hogy bármily áron visszamegy Bulgáriába, hogy utána nézzen, mi történt Nasával.

Néhány napig az odautazás módjának súlyos problémáján töprengett. Végre úgy vélte, hogy megtalálta a megoldást s nyomban tervének megvalósításához fogott.

Lesz-e sikere vállalkozásának? Ezt csak a jövő mutathatja meg. Most csak arról volt szó, hogy minden áron kísérletet tegyen s így történt, hogy a révész szomszédjai, kik közül valódi nevét senki sem tudta. 1876. július 28-ának reggelén zárva találták azt a kis házikót, melyben az néhány hónap óta lakott.

Hogy mi volt Ladkó Szerge terve, minő veszélyeknek tette ki magát annak megvalósítása közben s mennyiben függtek össze a bolgár események a sigmaringeni horgászversenynyel, azt az olvasó meg fogja tudni ez épen nem költött elbeszélés folyamán, melynek főszereplői még ma is élnek a Duna partjain.

V.

Dragoss Károly.

Mihelyt zsebében volt a nyugta, Jéger kezdett otthoniasan berendezkedni. Miután megkérdezte, hogy hol lesz a fekvőhelye, eltűnt a szűk kajütben, magával vivén börtáskáját. Tíz perc múlva, tetőtől-talpig átöltözve, visszatért. Most

már igazi halász volt — durva gyapjukabátban, nehéz zsimákban és vidraprémsüvegben a fején — s mindenben hasonlított Brusch Iliához.

Jéger kissé elbámult, mikor észrevette, hogy házigazdája időközben elhagyta a csónakot. Elvállalt kötelességéhez hiven azonban nem kérdezősködött, mikor amaz félóra múlva visszatért. Brusch Ilia azonban kérdés nélkül is tudatta vele, hogy a lapok szerkesztőségeiben járt, mert szükségesnek vélte tudatni ezekkel, hogy holnapután Neustadtba s az erre következő napon Regensburgba fog érkezni. Most, mikor Jéger érdekei is belejátszottak, sulyt látszott helyezni arra, hogy ne érkezzék meg oly váratlanul és észrevétlenül, amint ez Ulmban történt.

Jégert éppen nem bántotta a reklám, melyet az ő kedvéért ütöttek.

A két utitárs aztán, egymásnak szemközt ülve a csónakon, megvacsorázott. Jéger is hozzájárult az étlap gazdagításához, amennyiben ki-merithetetlen utitáskájából pompás sonkát vont elő s Mainz városának e kitűnő kiviteli cikke nagyban megnyerte Brusch Ilia tetszését, aki percről-percre több és több kellemes vonást fedezett fel utitársában.

Ulm alatt, ahol elhagyták Württemberget és átlépték a bajor határt, a Duna még igen sovány folyócska s külső képe után senki sem sejtené, hogy alább Európa egyik leghatalmasabb folyamává fejlődik. A már kissé mérsékelt áramlat sebessége itt négy és fél kilométer óránként. A folyón váltakozó nagyságu járművek haladtak lefelé, köztük már sulyosan megterhelt hajók is, melyek némelyikén vitorla volt, megduzzasztva az északnyugati szélről, mely a hajók járását jelentékenyen meggyorsította.

Az idő tartósan jónak ígérkezett s a kék égbolton nyoma sem volt felhőnek.

A folyam közepére érve, Brusch Ilia megragadta az evezőt s a csónakot még sebesebb haladásra kényszerítette. Néhány órával később még mindig megszakítás nélkül evezett és Jéger bá-

mulatára egész éjszakán át, kivéve a reggeli alatti rövid pihenőt, melynek tartama alatt maga a víz árja vitte tovább a csónakot. Az utitárs nem kockáztatott semmiféle megjegyzést s ha csodálkozott is Brusch Ilia buzgalmán, ezt óvakodott elárulni.

A nap folyamán alig váltottak néhány szót. Brusch Ilia szorgalmasan evezett s Jéger oly buzgón s figyelmesen vizsgálgatta, hol a mellettük elsikló hajókat, hol a folyam két partját, hogy cseppet sem lett volna csoda, ha ez szemet szurt volna Brusch Iliának. Ennek figyelmét azonban a maga munkája teljesen lekötötte. A folyam itt már a baloldali partvidék rovására terjeszkedni kezdett. Az itt-ott előntött balpart vonala nem volt mindig felismerhető, míg a jobboldali védőgáton, mely egyuttal vasuti töltés gyanánt szolgált, vonatok robogtak tova, melyek gépjének füstje összevegyült a gőzhajók füstjével.

Offingenben, ahová az utasok délután érték, a vasutvonal elkanyarodott dél felé s most már a jobbpárt vidéke is kiterjedt mocsárrá lett, melynek széleit nem lehetett belátni. Este a csónak kikötött Dillingenben, ahol az utasok az éjszakát töltötték.

Másnap a tegnapihoz hasonló husszuságu utvonal befutása után a horgonyt néhány kilométerrel Neuburg felett vetették ki s augusztus 15-én alig pirkadt a hajnal, mikor a csónak már megint ott renget a táncoló habokon.

Ez estére jelentette be Brusch Ilia megérkezését Neustadtba. Üres kézzel odaérkezni szégyenletes dolog lett volna. Mivel a szél járása megengedte s az odáig való ut tetemesen rövidebb volt az eddigi utszakaszoknál, Brusch Ilia rászánta magát a horgászásra.

Evvel a halászattal különben Brusch Ilia meg lehetett elégedve. Mintegy husz vörösszemet fogott s azonkívül vagy egy tucat egyéb halat. A horgászást tehát tizenegy óra tájban befejezte, egyrészt azért mert merőleges napálláskor a hal ugysem kap a horog után, másrészt mivel

a zsákmány mára elégnek látszott, annál is inkább, mert a jelentéktelen kis Neustadtban nem lehetett valami élénk keresletre számítani.

Ebben azonban Bruschi Ilia alaposan tévedett. Érkezését már huszonöt-harminc ember várta, akik harsány üdvözléssel fogadták, mihelyt kikötötte csónakját. Halait néhány perc alatt elkapkodták s Bruschi Ilia markát huszonhét forint ütötte, mely összeget, mint őt illető osztalékot, nyomban átadta utitársának.

A nap további folyamán Bruschi szorgalmasan evezett, hogy másnap délelőtt megint halászhassék s az ezzel eltöltött idő ellenére mégis jókor érkezzék a még hatvan kilométernyi távolságban fekvő Regensburgba.

Sikerült is másnap mintegy harminc font halat fognia s a kíváncsiaknak, akik őt Regensburg rakpartján fogadták, nem is volt okuk megbánni, hogy odafáradtak. A vevők vetekedtek az ár felferésében s a Duna Liga díjnyertese csakhamar negyvenegy forintnyi tiszta hasznót olvashatott össze.

Bruschi Ilia maga sem várt ekkora jövedelmet s már-már arra a meggyőződésre jött, hogy Jéger egészen jó üzletet kötött. Természetesen kötelességének tudta ezt az összeget is nyomban átadni tulajdonosának, de ezt a szándékát e percben lehetetlenség volt megvalósítani. Jéger ugyanis feltűnés nélkül elhagyta a csónakot s utitársának csak azt az értesítést hagyta hátra, hogy előreláthatólag késő este fog visszaérkezni, a vacsorával tehát ne várakozzék rá.

Bruschi Ilia természetesen találta, hogy Jéger meg akar szemlélni egy olyan várost, mely ötven esztendeig császári székhely volt. Talán kevésbé lett volna nyugodt, ha tudta volna, hogy utitársa mit mivel itt s ha annak kiléte teljesen ismeretes lett volna előtte.

«Jéger ur, Bécs, Leipzigerstrasse 45» írta volt Bruschi Ilia a jövevény tollbamondása után. Ez az utóbbi azonban nagy zavarba jött volna, ha a halász, kíváncsi természetű lévén, az kö-

vetelte volna Jégertől, hogy mutassa elő okmányait.

Brusch azonban elmulasztotta ezt az elővigyázatot, melynek jogosságát a csendőr vele szemben igen érthető módon bebizonyította s ez a mulasztás igen gonosz következményekkel járt öreá nézve.

Hogy a csendőr a Jéger által felmutatott utlevélen minő nevet olvasott, azt senki sem tudta. Ha azonban ez a név igazi neve volt, akkor csak ez lehetett: Dragoss Károly.

A szenvedélyes műkedvelő horgász és az új dunai rendőrség feje valóban egy az a személy volt. Dragoss Károly fejébe vette, hogy mindenáron Brusch Ilia társaságában és ennek csónakján fogja megtenni az utat a Duna alsó folyásáig s ennek megfelelően intézkedett. A csendőr közbelépése előre megbeszélt dolog volt s a következés megmutatta, hogy Dragoss jól számított, mert Brusch Ilia most már örült, hogy utitársában oly védőre talált, akinek hatalmas befolyásában kételkednie nem volt oka s aki őt bizonyára meg fogja óvni hasonló kellemetlenségektől.

Sőt az eredmény akkora volt, hogy Dragoss nem tudott hova lenni csodálkozásában. Miért ijedt meg Brusch Ilia annyira a csendőr fellépésétél? Az ördögbe is! Hisz becsületes embernek nincs oka megijedni semmiféle csendőrbiztostól, akinek közbelépése a legrosszabb esetben is csak néhány órányira, vagy napnyi késedelmet vonhatott maga után? De hát Brusch Iliának szemmel láthatólag igen sürgős volt az utja s ez megint gondolkodóba ejtette Dragosst.

Mint minden jó rendőr, Dragoss is gyanakvó természetű lévén, eltöprengett a tapasztaltak felett. Mindazonáltal több volt a természetes esze, hogy sem egyes jelentéktelen apróságoktól, melyeknek egészen természetes magyarázatuk lehetett, félre hagyta volna magát vezettetni. Egyelőre tehát észleletek gyűjtésére fektette a fősulyt.

VL

Kék szemek.

Mikor Dragoss Károly elhagyta a csónakot, egyenesen a belső városrészek felé tartott. Regensburgot jól ismerte s ezért meglehetősen biztonsággal haladt végig a csendes, helylyel-közzel tizemeletnyi magas őstornyoktól megszakított utcákon. Ennek a hajdan nagyjelentőségű és zajos városnak ma alig van huszonhatezer főnyi lakossága.

Dragoss Károlynak azonban eszeágában sem volt a város megtekintése, mint Bruschi tévesen gondolta. Egyenesen a postahivatalnak tartott, ahol előre megbeszélte címre érkezett levelek várták.

Miután elolvasta a leveleket, anélkül, hogy egyetlen arcizma megrándult volna, éppen el akarta hagyni a helyiséget, mikor az ajtónál egy meglehetősen közönséges külsejű férfi állta útját.

Ez a férfi és Dragoss ismerték egymást, mert a detektív egyetlen kézmozdulattal elhallgattatta a másikat, mikor ez beszélni akart. Ez a taglejtés nyilván ezt jelentette: Ne itt! — mert mindketten kimentek a hivatalból s megálltak egy néptelen mellékutcában.

— Miért nem várakoztál rám a folyamparton? — kérdezte Dragoss, mikor meggyőződött róla, hogy senki nincs a közelben.

— Nem voltam benne bizonyos, hogy önt ott találom-e — volt a válasz. — S mivel tudtam, hogy okvetlenül eljön a postára...

— Jól van; most itt vagy s ez a fődolog — vágott szavába Dragoss Károly. — Nincs semmi ujság?

— Semmi.

— Még közönséges tolvajlás sem volt a kerületben?

— Sem a kerületben, sem egyebütt a Duna folyása mentén.

— Mikor kaptad az utolsó jelentést?

— Alig két órával ezelőtt kaptam az utolsó táviratot Budapestről. Az egész vonalon csend van.

Dragoss Károly egy pillanatig gondolkodott.

— Elmégy helyettem a rendőrkapitányságra, ott megmondod a nevedet: Ulmann Frigyes s rögtöni jelentést kérsz arra az esetre, ha valami történék. Azután nyomban Bécsbe utazol.

— És mi lesz embereinkből?

— Azokat bizd az én gondjaimra. Utközben majd találkozom velük. Mi csak Bécsben látjuk egymást, mához egy hétre. Ez a napiparancs.

— Ön tehát őrizet nélkül akarja hagyni a folyam felső szakaszát? — kérdezte Ulmann.

— Ott elegendő a helyi rendőrség — felelt Dragoss — annál is inkább, mert a legkisebb riadójelre mi is a helyszínén termünk. Eddig különben Bécs felett semmi sem történt, ami bennünket érdekelhetne. Ezek a mi fickóink nincsenek oly ostobák, hogy tevékenységük színhelyét oly messzire helyezték át főhadiszállásuktól.

— Főhadiszállásuktól? — ismételte Ulmann.

— Sikerült talán megtudnia valami bizonyosat?

— Azt nem, hanem gyanum, az van.

— És ez a gyanu?

— Kíváncsinak látszol, Ulmann... Annyit azonban mondhatok, hogy legelőször Bécs és Budapest között akad dolgunk.

— Miért csak ott?

— Mert ott követték el az utolsó rablást. Hisz tudsz a parasztról, kinek «befütöttek» s aki nek térdig szénné égett a lába.

— Egygyel több ok arra, hogy a gazemberek máshova helyezték át tevékenységük színhelyét.

— Miért?

— Mert tudniok kell, hogy ezt a vidéket különösen szemmel tartják. Másfelé kell tehát menniök szerencsét próbálni. Eddig legalább mindig így tették és soha kétszer egymás után nem mutatkoztak ugyanazon a helyen.

— Akkor ostobán gondolkodtak s te, Ulmann

Frigyes épen úgy tesz — szólta Dragoss Károly. — De én épen az ostobaságukra számítok. Valamennyi ujság, ahogy bizonyára olvastad, hasonló észjárást tulajdonított nekem. Bámulatos egyértelműséggel kijelentették, hogy el fogom hagyni a Duna felső folyását, ahol a fickók nem mernek többé garázdálkodni s Délmagyarországba igyekszem. Talán nem kell bizonyítanom előtted, hogy ebből egyetlen szó sem igaz. Azt azonban elhiheted, hogy azok a célzatos közlemények hatással voltak az illetőkre.

— S ebből mit következtet ön?

— Azt, hogy Délmagyarországot messze el fogják kerülni, nehogy nekiszaladjanak a farkas torkának.

— Csakhogy a Duna nagyon hosszú — volt Ulmann ellenvetése — keresztülhalad Szerbián, Románián, Törökországon...

— Helyes! De hát a háború? Ott most semmi sem terem az ő számukra; ez hamarosan ki fog tűnni.

Dragoss Károly egy pillanatig hallgatott.

— Pontosan eleget tettek-e minden utasításomnak?

— Igen.

— A folyam szemmel tartása még egyre tart?

— Éjjel-nappal.

— Anélkül, hogy észrevettetek volna valami gyanusát?

— Semmit. Minden hajó és minden csónak okmányai rendben voltak. Meg kell még jegyeznem, hogy ez a szigorú ellenőrzés nagy elégedetlenséget keltett. A folyami hajósok tiltakoztak ellene s én attól tartok, hogy igazuk is van. A járműveken, mondják, ugysem lehet találni semmit s a vizen nem történt semmiféle gáztett.

Dragoss Károly összeráncolta szemöldökét.

— Én a hajók, bárkák, sőt a legkisebb csónakok átkutatását nagyon fontosnak tartom s szeretném megjegyezni egyszerre s mindenkorra, hogy az ilyesféle beleszólást nem szeretem.

Az ilykép rendreutasított Ulmann a nyakába huzta a fejét.

— Jó. Ahogy önnek tetszik, Dragoss ur.

Ez azonban folytatta:

— Még nem tudom, hogy mit fogok tenni. Talán Bécsben maradok, talán lemegyek Belgrádba. Ez a körülményektől függ. Mivel azonban fontos dolog, hogy mindig ismerjem a helyzet állását, gyakran jelentést fogsz nekem tenni, még pedig annyi példányban, ahány emberünk Regensburgtól Bécsig őrt áll, hogy azokat ezek közt szétszthassam.

— Parancsára, Dragoss ur — felelt Ulmann.

— De hol fogom önt viszontlátni én?

— Amint már mondtam, egy hét múlva Bécsben — volt Dragoss válasza.

Azután néhány percig gondolkodott.

— Ne felejtsd el felkeresni a rendőrkapitányt, azután utazzál el a legelső vonattal.

Ulmann már indulófélben volt, mikor Dragoss visszahívta.

— Hallottál-e valami Brusch Ilia nevű halászlóról? — kérdezte.

— Arról, aki kezében a horoggal végighajózik a Dunán?

— Igenis; ha tehát engem véletlenül ennek a társaságában látsz, tégy úgy, mintha nem ismernél.

Ezzel elváltak. Ulmann eltűnt a felső városrészben, míg Dragoss felkereste az Aranykereszt-szállót, ahol vacsorázni akart.

Mikor helyet foglalt az asztal mellett, már egy tucatnyi vendég ült ott, akik mindenféléről beszélgettek. Dragoss kitűnő étvágygyal megvacsorázott, de nem elegyedett bele a beszélgetésbe. Fülét azonban, rendes szokásához hiven, nyitva tartotta s így hallania kellett azt is, mikor asztaltársai egyike ezt a kérdést intézte szomszédjához:

— Nos, még mindig nincs semmi ujság a híres rablóbandáról?

— Csak annyi, mint a híres Bruschról — szólt a másik. Regensburgba való megérkezését mára várták, de eddig semmi hír róla.

— Csodálatos.

— Ha ugyan Brusch és a rablóbanda vezére nem egy az a személy!

— Nevetséges!

— Nos... ki tudja!

Dragoss Károly feltekintett. Másodszor történt most már, hogy ezt a gyanút, habár bizonytalanul és találomra, hangoztatni hallotta. Mindazonáltal csak könnyedén vállat vont s befejezte vacsoráját, anélkül, hogy egyetlen szót ejtett volna. Mindez csak szóbeszéd volt. Aztán, hogy az a fecsegő milyen jól volt értesítve, az abból is kitűnik, hogy Brusch megérkezéséről még semmit sem tudott.

Vacsora után Dragoss Károly megint lement a rakpartra. Nem tartott azonban egyenesen a csónaknak, hanem rövid ideig megállt a kőhidon, mely Regensburgot összeköti «Stadt am Hof» nevű külvárosával. Innen letekintett a folyamra, melyen gyorsan siklott tova az alkonyi fénytől megvilágítva néhány jármű.

Ez alatt mélyen elmerült gondolataiba, mikor egy kéz nehezedett vállaira s megszólalt egy jól ismert hang:

— Az ember azt hinné, Jéger ur, hogy mindez nagyon érdekli önt.

Dragoss Károly hátrafordult s megismerte Brusch Iliát, aki mosolyogva arcába tekintett.

— Bizonyára — felelt Dragoss — a folyami életben annyi a vonzó vonás, hogy nem győzők betelni a szemléletével.

— Óh, Jéger ur, akkor önt a folyam alsó folyása még jobban fogja érdekelni. Ott csak úgy nyüzsög a sok hajó. Hát még ha a Vaskapuhoz érünk! Láttá már ezt?

— Nem.

— Pedig azt látni kell. Ha az egész földön nincs szebb folyam a Dunánál, akkor a Duna mentén nincs szebb pont, mint a Vaskapu!

Időközben egészen besötétedett. Brusch Ilia nagy zsebórája kilencet mutatott.

— Odalenn voltam a csónakban, Jéger ur,

mikor önt megláttam a hidon állni. Ha felkerestem, ez csak azért történt, hogy tudassam azt, hogy holnap már korán reggel utnak indulunk s így helyes dolog volna, mielőbb lefeküdni.

— Követem önt Brusch ur — volt Dragoss Károly nyugodt válasza.

Mindketten leereszkedtek a parton. Mikor már közel jártak a csónakhoz, ezt kérdezte az utitárs:

— Nos és a halvásárral hogyan van megelégedve, Brusch ur?

— Nagyon is, Jéger ur. Át kell önnek adnom negyvenegy forintot.

Ez a multkori huszonhéttel már hatvannyolc forint, pedig még csak Regensburgban vagyunk. Ugy látszik, hogy nem is kötöttem nagyon rossz üzletet.

— Most már magam is azt hiszem — vélte a halász.

Negyedórával később már mélyen aludtak egymás mellett s napkeltekor a jármű már ott siklott öt kilométernyire Regensburg alatt.

E várostól lefelé a Duna partjai igen változatos képet nyújtanak. A jobb parton mosolygó termékeny síkság terül el, míg a folyamot balról sűrű erdők szegélyezik, melyeknek végső nyulványai a Cseherdőig érnek.

A távolság Regensburg és Bécs között, ha figyelembe vesszük a Duna számtalan kanyarulatát, igen tekintélyes. A négyszázhetvenöt kilométernyi víziut mentén azonban csak kevés olyan város fekszik, mely jelentősebb. Ezek közül csak Straubingot említjük, Bajorország magtárát, ahol a csónak augusztus 18-ának estéjén kötött ki, továbbá Passaut, hova az utasok 20-án és Linzet, hová 21-én értek. E városokon kívül, melyek közül a két utóbbinak bizonyos stratégiai jelentősége van, de amelyek egyikének sincs huszezeznél több lakosa, csak egészen jelentéktelen községeket találhatunk e vidéken.

Mikor Dragoss Károly kilépett a kis faházikóból, Brusch zsákmánya, melyet ez a délelőtt

folyamán még szaporítani akart, már elég tekintélyes volt. Tizenegy órakor Brusch Ilia egy huszfontos csukát huzott ki a vizből. E ritka darabért a bécsi inyencek bizonyára szép darab pénz fognak adni!

Ez a siker Bruscht, aki a horgászást már abba akarta hagyni, újabb munkára tüzelte s a horgot újból kivetette.

Ezt nem tette helyesen, mint a következés meg fogja mutatni.

Az ügyes horgász ezuttal igen szerencsétlenül dobta ki a horgot, melyet a ruganyos vessző visszavetett a halász arcába s ezt véresre sebezte. Azután a horgog beleakadt a fekete szemüvegbe, melyet Brusch Ilia éjjel-nappal viselt s eddig soha egy pillanatig sem tett le. A szemüveg már-már a víz színét érintette, mikor Brusch ijedt tekintet vetve kísérőjére, hirtelen utána kapott, az utolsó pillanatban felfogta s gyorsan visszatette helyére.

Az egész esemény csak néhány másodpercig tartott, de ez az idő elég volt Dragossnak ahhoz, hogy meglássa, miről eddig sejtelve sem volt, t. i. hogy Bruschnak feltűnően szép kék szeme van, melynek élénk tekintetéből épen nem lehetett valami szembajra következtetni.

Ez a körülmény gondolkodóba ejtette a titkosrendőrt, mindazonáltal óvakodott gyanuját elárulni s úgy tett, mintha mitsem vett volna észre.

Brusch ezek után természetesen beszüntette a horgászást s miután sebet hirtelenében bekötötte, a csónakot átengedte a folyam árjának, mig nem elérkezett a reggeli órája.

Valamivel előbb a jármű elhaladt a Kahlenberg alatt, mely 483 m. magas lévén, Bécs városán uralkodni látszik. Mennél előbbre jutott most a csónak, annál jobban elérte a két part mentén nyüzsgő élet a nagyváros közellétét. Eleinte magános villák, majd ezek egész csoportja látszott, távolabb gyárkémenyek füstje sötétítette el az eget s Brusch Ilia és társa csakhamar bérkocsikat is láttak a parton, ami a külvárosoknak már bizonyos nagyvárosi jelleget kölcsönöz.

A kora délutáni órákban Nussdorf mellett haladt el a csónak, ahol -- a víz mélysége miatt -- a legtöbb gőzhajó kiköt s nem megy tovább, mert a csatornát csak sekélyjárati hajók járhatják. E tekintetben a halász csónaka nem támasztott nagy igényeket. Mindazonáltal elhaladt a csatorna torkolata előtt s a Nagy-Duna folyását követte. Még négy óra előtt megállt a part mellett s Brusch Ilia odakötötte a Práter egyik fájának törzséhez. A Práter Bécsnek épen olyan híres parkja, amilyen Párisnak a Bois de Boulogne.

— Mondja csak, Brusch ur, mi baja a szemének tulajdonkép? — kérdezte e pillanatban Dragoss Károly, aki az emlékezetes baleset óta még alig szólt néhány szót.

Brusch Ilia abanagyta munkáját s utitársához fordult.

— A szememnek? — kérdezte észrevehető zavarral.

— Igen, a szemének — felelte Jéger. — Felteszem ugyanis, hogy nem hiuságból viseli a fekete szemüveget.

— Ah igen — felelte Brusch Ilia — önnek feltűnt a szemüvegem... Nos, kissé gyengén látok s nagyon bánt a fény.

Gyengén lát? Ezekkel a szemekkel!

E kijelentés után Brusch Ilia folytatta abanagyott munkáját, míg utitársa elgondolkodva nézte, hogy mit mivel.

VII.

A vadász és a vad.

A Duna partján, mely a Pratert északkeletről határolja, ez augusztusi nap délutánján csak kevés sétáló volt látható. Vajjon Brusch Ilia váraoztak-e ezek? Valószínűleg, mert hisz ez sajtó utján megérkezésének napját, sőt majdnem óráját is közhírré tétette. De hogyan ismerjék

meg a kíváncsiak a csónakot, melynek semmi különös ismertető jele sem volt?

Brusch Ilia gondolt erre. Mihelyt csónakát kikötötte, néhány dorongot vert a földbe s ezek közt kifeszített egy nagy vásznat, melyen ez volt olvasható:

Brusch Ilia

a sigmaringeni horgászverseny első győztese.

A vászon alatt aztán egész kirakatot rendezett a fogott halakból, élükön a nagy csukával.

E valódi amerikai reklámnak páratlan eredménye volt. Néhány járókelő megállt a csónak előtt, ami odacsalta a többieket is. A csoportosulás csakhamar akkora mérveket öltött, hogy a távolabb állók is odasiettek, megnézni, hogy mi történt. Negyedóránál rövidebb idő alatt ötszáznál több ember tolongott a csónak körül. Ekkora eredményre Brusch Ilia nem számított.

A körülállók csakhamar beszédbe is elegyedtek a halászszal.

— Brusch ur? — kérdezte a legközelebb állók egyike.

— Ön eltalálta — volt a halász válasza.

— Engedje meg, hogy bemutatkozzam: Róth Kolos, az ön tagtársa a Dunai Ligában.

— Nagyon örülök, Róth ur.

— Egyébiránt még több kartárs is van itt. Ime Hanisch, Tietze és Zwiedinek urak s mások, kiket nem ismerek személyesen.

— Például én, Kasselik Mátyás Budapestről — szolt az egyik néző.

— Meg én — tette hozzá egy másik — Bickel Vilmos Bécsből.

— Nagyon örülök uraim, hogy ismerősök között lehetek — kiáltott fel Brusch Ilia.

Kérdések és válaszok egymást érték s a beszélgetés csakhamar általánossá lett.

Idő haladtával azonban megritkult a kíváncsiak csoportja, kik közül sokan vacsorára

távoztak. Bruschi Ilia úgy vélte, hogy neki is oka van a magáé után látni; visszavonult tehát és maga helyett utitársát hagyta ott a nyilvános bámulat tárgyául.

Igy esett, hogy két késői sétáló, kiket a még mindig vagy száz főnyi csoport odavonzott, most már csak Dragoss Károlyt láthatta, aki egymagában üldögélt a cégér alatt, mely urbi et orbi hirdette a Dunai Liga dijkoszorus nyertesének nevét.

A jövevények egyike mintegy harminc éves, magas szikár legény volt, széles vállakkal, szőke hajjal és szakállal, mely szláv eredetre vallott, míg a másik ugyancsak erőteljes férfi idősebbnek látszott s már őszülő hajszála után ítélve, bizonyára túl volt a negyven éven.

Az ifjabbik, miután egy tekintetet vetett a csónakra, kissé összerezett s önkéntelenül is egy lépést tett visszafelé, magával rántván kísérlőjét is.

— Ez ő — szolt visszafojtott hangon, mikor kívül volt a nézők körén.

— Gondolod?

— Bizonyos vagyok benne! Hát nem ismerled fel?

— Hogyan ismerhettem volna fel, mikor még sohasem láttam.

Mélységes hallgatás következett. A két férfi gondolatokba mélyedt.

— És egyedül van a csónakon? — kérdezte az idősebb.

— Egészen egyedül.

— Bizonyos az, hogy ez a Bruschi Ilia csónakja?

— Kétségtelen, hisz a neve ott van a vásznon.

Ujabb csend. Majd megint megszólalt az ifjabbik:

— Eszerint tehát ő volna az, aki Bruschi Ilia név alatt s ilyen vásári lármával utazik?

— Mindenesetre; de vajjon mi célból?

A szőke férfi vállat vont.

— Nos, azért, hogy ismeretlenül végighajózza a Dunát. Ezt csak könnyű megérteni.

— Az ördögbe is! — kiáltott fel öszülő társa.

— Én nem is igen csodálkozom rajta — vélte a másik. Ez a Dragoss nagy kópé s csinyja bizonyosan sikerült volna, ha minket nem hozott volna erre a sorsunk.

Az idősebbik férfit nem látszottak teljesen meggyőzni ez állítások.

— Regény ez! — dörmögte fogai közül.

— Igenis regény, Titscha — helyeselt kisérője — de Dragoss kedveli a regényes eszközöket. Meg kell azonban bizonyosodnunk az úgrról. Félfüllel úgy hallottam ott a part körül, hogy a csónak még holnap is itt lesz Bécsben. Tehát csak vissza kell térnünk ide. Ha Dragoss még itt lesz, akkor ő az, aki belebujt Brusch Ilia bőrébe.

— És mi a teendők ebben az esetben?

A másik nem válaszolt azonnal.

— Ezen még gondolkodnunk kell — vélte azután.

Erre együtt eltávoztak a város irányában s az egyre gyérülő csoport közepett magára hagyták a csónakot.

Brusch Ilia és utitársa nyugalomra tértek és zavartalanul átaludták az éjszakát. Mikor Dragoss másnap reggel kilépett a házikóból, Brusch Ilia épen horgászó-eszközeit nézegette.

— Szép időnk van ma, Brusch ur — szólt Dragoss a szokásos «jó reggelt» helyett.

— Nagyon szép, Jéger ur.

— Nem akarja ezt felhasználni a város megtekintésére?

— Óh nem, Jéger ur. Cseppet sem vagyok kíváncsi természetű, azonfelül akad itt dolgom bőven. Két heti folytonos utazás után nem lesz felesleges itt egy kis rendet teremteni.

— Ahogy gondolja, Brusch ur. Én azonban nem fogom követni az ön példáját s előreláthatólag estig benn maradok a városban.

— Ezt nagyon érthetőnek találom, Jéger ur — jelentette ki Brusch Ilia — hisz ön itt lakik

Bécsben. Valószínűleg családja is van itt, mely örülni fog a viszontlátásnak.

— Ön téved, Brusch ur, mert én nem vagyok nős.

— Annál rosszabb, Jéger ur, annál rosszabb! Két ember sem sok az élet terhének elviselésére.

Dragoss Károly elnevette magát.

— Az ördögbe is, Brusch ur! Ön ma nincs a legrózsásabb kedvében!

— Igenis, néha már így van az ember, Jéger ur — volt a halász válasza. — Ez azonban ne legyen akadály a annak, hogy ön kitünően mulasson.

— Majd rajta leszek, Brusch ur — szólt Dragoss, azután megemelte kalapját és eltávozott.

Keresztülvágott a Prateren s bekanyarodott a nagy fasorba, mely szezoni idején találkozóhelye az előkelő bécsi hölgyeknek. Most azonban a fasor aránylag üres volt s mivel nem kellett kerülgetnie, gyorsan haladt előre.

Dragoss gondolatokba merülve lépegetett s ügyet sem vetett arra, hogy bizonyos kimért távolságból két férfi folyton nyomon követte. Így haladt el a Konstantin dombja mellett s tíz perccel mulva a Pratersternre ért, ahol belépett egy kisebbszerű kávéházba.

Itt már vártak rá. Egy sarokasztal mellől felemelkedett egy magános vendég és elébe ment.

— Jó napot, Ulmann — köszöntött Dragoss Károly.

— Jó napot, Dragoss ur — volt Ulmann válasza.

— Nos, még mindig semmi ujság?

— Semmi.

— Nagyon jó. Ezuttal előttünk az egész nap s így alaposan megfontolhatjuk, hogy mi volna a teendő.

Mig Dragoss Károly nem vette észre azt a két járókelőt, kik őt a nagy fasortól kezdődőleg követték, addig ezek minden lépését megfigyelték. Ez a két ember különben ugyanaz volt, kik teg-

nap megálltak Brusch Iliá csónaka előtt. Mikor Dragoss Károly eltűnt az említett kávéház ajtajában, a két férfi belépett a Praterstern szemközti sarkán levő vendéglőbe, azzal a feltett szándékkal, hogy szükség esetén az egész napot itt fogják tölteni lesben.

Türelmüknek azonban erős próbát kellett kiállni. Miután Dragoss és Ulmann több órán keresztül megbeszéltek volt a teendőket, kiadós lakomához ültek le, azután, hogy ne kelljen a füstös helyiségben tartózkodniok, egy-egy csésze fekete kávéhozattak ki maguknak a kávéház terasszára. Már-már szürcsölni kezdték a kávé, mikor Dragoss arcán hirtelen meglepetés tükröződött. Mintha nagy sulyt helyezne arra, hogy felismerhetetlenül maradjon, megint besietett a kávéházba s innen egy függöny mögül figyelt egy férfit, aki ép akkor keresztülhaladt a téren.

— Istenemre, ő az! — dörmögte Dragoss, miközben tekintetével követte Brusch Iliát.

Csakugyan Brusch Iliá volt, akit simára borotvált arcáról, szemüvegéről s az olaszokéra emlékeztető hajáról nem volt nehéz felismerni.

Mikor Brusch Iliá befordult a Kaiser Josef-strasseba, Dragoss megint kijött a kávéházból, odalépett a terasszon ülő Ulmannhoz, megparancsolta ennek, hogy várakozzék itt rá, azután a halász üldözésére indult. Brusch Iliá, anélkül, hogy csak egyszer is hátratekintett volna, a nyugodt lelkiismeret tudatában folytatta útját. Kimért léptekkel haladt a Kaiser Josef-Strasse végéig, azután keresztülment az Augarten parkján s innen a Brigittenauba ért. Itt néhány pillanatig habozni látszott, de végül mégis belépett egy meglehetősen piszkos ószeresboltba, melynek kirakatablaka a munkásnegyed egyik legnyomoruságosabb utcájára nyílt.

Félórával később megint kilépett, nem is sejtve, hogy Dragoss, aki sietett a cégtáblájáról leolvasni a bolt tulajdonosának nevét, figyeli és követi őt. Brusch végigment a Rembrandtgassen, azután a csatorna balpartján elment a Prater-

strasseig s ezen végighaladva, elérte a Pratersternt. Nyilvánvalóan csónakához ment vissza, úgy hogy Dragoss nem tartotta szükségesnek tovább követeni.

Visszatért tehát a kicsiny kávéházba, ahol Ulmann hűségesen várta.

— Ismersz-e egy Klein Simon nevű zsidót?
— kérdezte Dragoss odalépve Ulmann Frigyeshez.

— Igenis ismerek — felelt Ulmann.

— Mi van ezzel a zsidóval?

— Nincs rajta sok jó. Ószeres, uzsorás és alkalmoszerűleg orgazda. Azt hiszem, e három szóval eléggé jellemeztem.

— Mindjárt gondoltam — dörmögte Dragoss, aki mély gondolatokba merült.

Rövid idő múlva így folytatta:

— Hány emberünk van itt?

— Ugy negyven körül — válaszolt Ulmann.

— Ez elég. Most figyelj ide. A délelőtti megállapodásunk semmis. Módosítom a tervemet, mert mennél előbbre jutunk, annál inkább az az előérzetem, hogy a dolog ott fog eldőlni, ahol épen magam is tartózkodom.

— És hol lesz ön? Nem értem az egészet.

— Nem is szükséges. Embereinket kettesével öt-öt kilométernyi távolságban a Duna jobbpartján fogod fellállítani, még pedig Pozsony alatt husz kilométerrel kezded. Egyetlen feladatuk az lesz, hogy engem szemmel tartanak. Mihelyt engem az első őrszem észrevett, sietve eléje kerül a többinek valamennyinek s ott feláll. Azután következik a második, a harmadik és így tovább. Értetted? Ügyelni fogsz arra, hogy valamennyi a helyén legyen!

— És én? — kérdezte Ulmann.

— Neked az a feladatod, hogy engem soha egyetlen percig se téveszsz szem elől. Mivel csónakon megyek s a folyam közepén, ez nem lesz valami nehéz. Az az őrszem, melynek közelében esetleg történik valami, erről értesíti a többit, mire valamennyi odasiet.

— Megértettem és úgy fogok cselekedni, Dragoss ur.

— Holnap hajnalban kiki legyen a maga helyén.

— Meglesz! — erősítgette Ulmann.

Dragoss Károly még néhányszor visszatért tervéhez s annak részleteit magyarázgatta alantasának, majd, mikor meggyőződött róla, hogy ez mindent megértett, visszaindult a csónakhoz.

A szemközti vendéglő ablakában még mindig ott ült a praterbeli két járókelő, akik pillanatig sem hagyták volt abban kémkedésüket. Jól látták azt is, hogy Dragoss eltávozott egy izben s első gondolatuk az volt, hogy követni fogják. Az a körülmény azonban, hogy Ulmann ott maradt, őket is maradásra bírta, mert meg voltak róla győződve, hogy Dragoss hamarosan vissza fog térni.

A detektív újból való megjelenése igazolta feltevésünket s mikor ez Ulmannal együtt eltűnt a kávéház belsejében, ők is tovább várakoztak, mindaddig, míg a rendőrfőnök el nem bucsuzott alantasától.

Ekkor ők is felkerekedtek s követték Dragosst, aki a nagy fasoron keresztül a Dunának tartott. Háromnegyed órai erős menetelés után, mikor már látszottak a parti fák, megálltak, mert most már nem lehetett kétség afelől, hogy Dragoss a csónakához igyekszik vissza.

— Felesleges tovább követnünk — szolt a fiatalabb. — Most már biztosan tudjuk, hogy Bruschi Ilia és Dragoss Károly egy az a személy. A bizonyosság itt van előttünk s ha még tovább követnők, kitennők magunkat a felfedeztetés veszedelmének.

— Már most mit tegyünk? — kérdezte atlétatermetű társa.

— Azt majd megbeszéljük — volt a válasz.
— Nekem van egy gondolatom.

És míg ez a két ismeretlen ember oly élkén foglalkozott vele, addig Dragoss Károly, kinek sejtelve sem volt arról, hogy egész napon át mily éber megfigyelésnek volt a tárgya, lesietett a folyampartra és belépett a csónakba.

Brusch Ilia ép a vacsora elkészítésével foglalatoskodott s egy órával később jóízűen falatoztak.

— Nos, Jéger ur, meg van elégedve a sétájával? — kérdezte Brusch Ilia, mikor vacsora után bodor füstfelhőket fujtak a levegőbe pipáikból.

— Oh, nagyon — válaszolt Dragoss. — És ön, Brusch ur? Nem változtatta meg szándékát s nem nézte meg Bécs városát? Vagy nem tett látogatást valamelyik ismerősénél?

— Hova gondol, Jéger ur? — erőlködött Brusch Ilia. — Hisz nem ismerek én itt egyetlen lelket sem. Mióta ön eltávozott, a lábamat sem tettem ki a partra.

— Majdnem hihetetlen!

— De ugy van. Nem hagytam el csónakomat egyetlen egy percre sem. Így is elég dolgom akadt rajta.

Dragoss Károly nem felelt. Házigazdájának és utitársának nyilvánvaló hazugsága különös gondolatokat ébresztett benne, de ezeket megtartotta magának.

Még rövid ideig beszélgettek egyről-másról, azután mindkettő aludni tért.

VIII.

Egy női arckép.

Hogy már most Brusch Ilia céltudatosan hazudott-e, vagy csak szeszélyből hallgatta-e el, a valóságot, az egyelőre eldöntetlen maradt; nyilvánvaló csak az volt, hogy utjára vonatkozó kijelentései nem feleltek meg a valóságnak.

Noha másnap augusztus 26-án reggel két órával napfelkelte előtt indult el, ígérete ellenére mégsem kötött ki Pozsonyban. Husz órai szakadatlan evezés után csakhamar tizenöt kilométernyi távolságban volt Pozsony alatt s alig pihent néhány órát, már megint túlhajtott buzgósággal kezelte az evezőt.

Dragoss Károly nem szólt, de annál éberebben figyelte utitársát. Ez az éber szemmeltartás csakhamar különös felfedezéssel járt.

Délelőtti tíz óra volt. Dragoss gondolatokba mélyedve, csaknem gépiesen nézte Brusch Iliát, aki egy igás állat csökönységével evezett. A folyam gyakori kanyarulatai következtében a halász sokszor oly helyzetbe került, hogy a napfény hátról érte. Brusch Ilia, kinek homlokáról patakzott az izzadtság, hajadonfőt volt s a nap-sugarak teljes erővel érték sűrű, fekete haját. Ekkor hirtelen különös dolgot vett észre Dragoss. Brusch Ilia hajzata csak részben volt fekete, mert a fejbőr közelében, mintegy négy milliméter hosszúságban számtalan hajszála határozottan szőke volt.

Vajjon természetes volt-e a színek e különbözősége? Talán igen. Mindazonáltal valószínűbbnek látszott, hogy a haj festésének eredménye, melyet idejében megismételni elmulasztottak.

Erre vonatkozólag Dragoss minden kételyének el kellett tűnnie, mikor Brusch haja másnap már nem mutatta ezt a kétszínűséget. A halász valószínűleg rájött mulasztására s azt az éj folyamán jóvátette.

A szemüveg mögé rejtett szemek, a bécsi nyilvánvaló füllentés, az utazás erőltetett gyorsasága s végre a feketére festett szőke haj ép elég okot szolgáltatott a gyanura. Mindezekből bátran következtetni lehetett... ugyan mire? Hisz alapján véve Dragoss semmi rosszat sem tudott Brusch Iliáról. Hogy azonban ennek viselkedése gyanus volt, azt nem lehet tagadni s így augusztus 28-án reggel, mikor a csónak már Komárom alatt járt, Dragoss elhatározta, hogy próbára teszi a halászt.

E célból oly tárgyra terelte a beszélgetést, melyről közöttük eddig még nem volt szó.

— Jó reggelt, Brusch ur — kezdte, mikor haditervének kieszélése után kilépett a deszkabódéból.

— Jó reggelt, Jéger ur — szólt a halász, pillanatig sem szünetelve az evezésben.

— Jól aludt, Brusch ur?

— Kitünően. És ön, Jéger ur?

— Nos... úgy félig-meddig.

— Hogyan? — kiáltott fel Brusch Ilia — hát miért nem ébresztett fel, ha valami baja volt?

— Bajom nem volt, Brusch ur — erősködött Jéger — csak kissé hosszallottam az éjszakát. Öszintén megvallva, örülök, hogy véget ért.

— Ugyan miért?

— Mert aggódtam.

— Aggódott? — kérdezte Brusch Ilia csodálkozva.

— Még pedig nem először — folytatta Jéger. — Mindig a bizonytalanságnak valami különös érzete fog el, ha önnek úgy tetszik, hogy az éjszakákat a városoktól és falvaktól távol töltjük.

— Ah! — szólt Brusch — ebben az esetben önnek csak szólnia kellett volna s mindjárt más-kép rendezkedtünk volna be.

— Ön elfelejti, hogy teljes cselekvési szabadságot adtam önnek. S én szavamnak szoktam állni. Mindazonáltal sokszor igen kellemetlenül érzem magamat. Gondolja meg, hogy én nagyvárosi ember vagyok s a magány nyomasztólag hat reám.

— Ez megszokás dolga, Jéger ur — felelt Brusch Ilia vidáman. — A szabadban az ember sokkal kevesebb veszélynek van kitéve, mint a nagyvárosban, hol lépten-nyomon betörőktől és gyilkosoktól kell tartania.

— Önnek igaza lehet, Brusch ur, de az ember nem ura érzéseinek. A jelen esetben pedig éppen nem alaptalan a félelmem, hisz nagyon rossz hírű vidéken járunk most.

— Rosszhírű vidéken? — kiáltott fel Brusch Ilia ámulva. — Hogyan érti ön ezt? Magam is ezen a vidéken lakom, de sohasem hallottam, hogy rossz hire volna.

Most Jégeren volt az álmélkodás sora.

— Komolyan mondja, Brusch ur? Hisz ebben az esetben ön volna az egyetlen, aki nem tudja azt, ami Bajorországtól Romániáig minden gyermek előtt ismeretes.

— Ugyan micsodát! — kérdezte Brusch Ilia.

— Az ördögbe is? Hát azt, hogy Pozsonytól a Duna torkolatáig csaknem rendszeres pontossággal garázdálkodik egy rablóbanda a Duna mindkét partján.

— Csakugyan ez az első eset, hogy hallok róla — szólt látszólag nyílt őszinteséggel Brusch Ilia.

— Lehetetlen! — kiáltott fel Jéger. — Hisz a Duna egyik végétől a másikig egyébről sem beszélnek.

— Persze, persze, az ember napról-napra csak hall valami ujságot — szólt hanyagul Brusch Ilia. — Aztán már régóta folynak ezek a garázdálkodások?

— Körülbelül tizennyolc hónap óta. S ha még csak tolvajlásokról és rablásokról volna szó! De ezek a gazemberek a gyilkosságtól sem riadnak vissza. A tizennyolc hónap leforgása alatt legalább tiz gyilkosság történt, melyeknek tettesei ismeretlenek. Az utolsó gyilkosság alig ötven kilométernyire történt innen.

— Akkor persze értem az ön nyugtalanságát. Talán magam is osztozkodtam volna benne, ha tudtam volna a dolgról. Jövőre, amennyire csak lehetséges, város vagy falu közelében fogok kikötni s ez már ma is megtörténik, mikor valószínűleg elérjük Esztergomot.

— Helyes! — kiáltott fel Jéger. — Ott mindenesetre biztonságban leszünk. Hisz Esztergom, ha jól tudom, igen jelentékeny város.

— Én pedig örülök, hogy önt ott biztonságban tudom, mert ma éjjel magára akarom hagyni.

— Ön távozni akar?

— Igenis, Jéger ur, de csak néhány órára Esztergomból, ahová remélhetőleg idejében érkezünk, át fogok rándulni Szalkára, ami nincs

messze. Ugyanis, amint ön tudja, ott lakom. Napfelkelte előtt különben már visszatérek s holnap reggel azért késedelem nélkül tovább utazhatunk.

— Nos tehát, ahogy önnek tetszik — fejezte be Jéger a párbeszédet. — Nagyon is érthetőnek találom, hogy ön megint egyszer látni kívánja otthonát s ismétlem, Esztergomban nincs mitől tartanunk.

Félóráig most mély csend volt a csónakon. E szünet után Dragoss Károly még egyszer felvette az elejtett fonalat.

— Valóban különös — kezdte — hogy ön a Duna mentén történt gáztettekről nem hallott, noha épen a sigmaringeni horgászverseny után arról beszélt mindenki.

— Ugy? És miért épen akkor? — kérdezte Brusch Ilia.

— Mert akkor rendszeresítettek egy különleges rendőri szolgálatot, melynek feje Dragoss Károly, aki Budapesten ügyes detektív hírében áll.

— Nos, annak nem lesz könnyű a dolga — szólt Brusch Ilia, kit az elhangzott név szemmel láthatólag egész hidegen hagyott. — A Duna folyása hosszú, s olyan embereket keresni, akiket nem is ismerünk, nem a legkönnyebb feladat.

— Ha ezt hiszi, akkor téved — volt Jéger ellenvetése. — A rendőrségnek nem kell egészen sötétben tapogatódznia. A kihallgatott tanuk vallomásaiból ugyanis össze lehetett állítani a banda vezetőjének hű személyleírását.

— Ugy? És milyen hát a gazfickó külseje?

— Nagyjában és egészében önhöz hasonlít.

— Ohó! Nagyon köszönöm! — vágott szavába Brusch Ilia nevetve.

— Igenis — folytatta Jéger — állítólag akkora és olyan erős, mint ön. Egyebekben azonban nem hasonlít önre.

— Ez valóban szerencse! — kiáltott fel Brusch komikus megkönnyebbüléssel.

— Állítólag szép kék szeme van s nem kénytelen szemüveget viselni, mint ön. Aztán, amig

ön fekete haju és borotvált arcu, addig ő szőke szakállt visel. Ez utóbbi pontra vonatkozólag persze nem egészen egyezők a tanuvallomásck.

— Ez mindenesetre utmutatás volna, csak-hogy szőke férfi nagyon sok van.

— Oh, még egyebet is tudnak róla. Azt például, hogy a rablóvezér bolgár nemzetiségű, épugy, mint ön is, Brusch ur!

— Mit akar ön ezzel mondani? — kérdezte Brusch kissé nyugtalanul.

— A kiejtése után ítélve, bolgárnak kell önt tartanom. Vagy talán tévedtem volna?

— Nem, valóban nem tévedett — vallotta be némi habozás után Brusch Ilia.

— Az a rablókapitány eszerint az ön honfitársa. A neve különben szájról-szájra jár.

— Nos igen, ha a neve ismeretes... És mi volna hát a neve?

— Nem lehet tudni, hogy joggal-e vagy nem, de a parti lakosság bizonyos Ladvónak tulajdonítja azokat a garázdálkodásokat, melyektől annyit szenved.

— Ladvó! — kiáltott fel Brusch Ilia, aki nyilvánvaló meghökkenéssel letette kezéből az evezőt.

— Igenis. Ladvó — ismételte Dragoss Károly, aki észrevétlenül jól szemügyre vette házigazdáját.

Ez azonban hamarosan visszanyerte önuralmát.

— Ez mulatságos — szólt egyszerűen s újból evezni kezdett.

— Mi ebben a mulatságos? — kérdezte Dragoss Károly. — Talán ismeri ön ezt a Ladvót?

— Én? — tiltakozott a halász. — Szó sincs róla. De Ladvó nem is bolgár név. Ezen mulattam.

Dragoss Károly nem firtatta tovább a dolgot, mert az eddigi eredményt egyelőre kielégítőnek találta. A halász meglepetése, mikor hallott a gonosztevő személyleírásáról, zavara, mikor megtudta, hogy annak nemzetisége ismeretes, amely ama név hangoztatásakor még növekedett,

eléggé gyanus tünetek voltak, noha még messze álltak a kétségtelen bizonyítékoktól.

Ahogy Bruschi Ilia előrelátta, még nem volt délutáni két óra, mikor a csónak Esztergomba ért. Mikor mintegy ötszáz méternyire voltak a legelső házaktól, a halász átkormányozta a csónakot a balpartra, hogy, amint mondta, elkerülje a [kiváncsiak figyelmét. Azután kiszállt s megkérte kísérijét, hogy evezzen át a tulsó partra s kössön ki a városban . . .

Ezt a kérést Dragoss Károly annál szivesebben teljesítette, mert a maga tervével teljes összhangban volt.

Mihelyt kikötötte tehát a csónakot, felsietett a rakpartra s kutatni kezdett emberei után.

Alig tett husz lépést, mikor Ulmann Frigyesel találkozott. A két rendőr csakhamar élénken beszélgetni kezdett.

— Nos, jól megy minden?

— Igenis.

— A hurkot kissé szorosabbra kell vonnunk, Ulmann. Az őrszemeket ezentul csak egy kilométernyi távolságra állítsd fel egymástól.

— Ahán! Hát már «füstölög?»

— Igenis.

— Annál jobb.

— Légy rajta, hogy engem holnap egész nap szemmel tarts. Azt hiszem, nemsokára «égni» fog.

— Még jobb.

— Aztán mindenkinek nyitva legyen a szeme.

— Azt csak bizza rám.

— És ha valami gyanusat látsz, jelt adsz a partról, ugyebár?

— Parancsára, Dragoss ur.

A két férfi elbucsuzott egymástól s Dragoss Károly visszament a csónakra.

Éjjeli nyugalomát ezuttal nem az állítólagos nyugtalanság zavarta meg, hanem az elemek háborgása. Éjfél felé ugyanis erős keleti szél támadt, mely óráról órára növekedett s viharra erősödván, nagy erővel csapkodta a záport a csónakbéli deszkabódé falához.

Mikor Brusch Ilia hajnali öt órakor visszatért a csónakra a zápor még mindig patakokban ömlött s a szél teljes erővel fújt a víz folyásával ellenkező irányból. A halász mindazonáltal pillanatig sem habozott s elindította járművét. A horgony bevonása után nyomban a folyam közepére kormányozta a csónakot, azután gépiesen evezni kezdett. Valóban, nem közönséges bátorság kellett ahhoz, hogy ez éjszaka után, mely őt bizonyára kimerítette s a jelen körülmények közt nekivágjon az utnak.

A vihar az első reggeli órákban éppen nem mutatott hajlandóságot arra, hogy engedjen hevesességéből. Ellenkezőleg. A csónak az áramlat és az evezők egyesült támogatása mellett is csak nehezen haladt a széláramlat ellenében s négy órai kimondhatatlan erőlködés után is legfeljebb tíz kilométernyi távolságra jutott el Esztergomtól. Az Ipoly torkolata, melynek közelében Szalka fekszik, innen már nem lehetett messze.

Ekkor azonban a vihar akkora erőre kapott, hogy a helyzet kezdett veszedelmessé válni. Noha a Duna nem hasonlítható össze a tengerrel, mégis elég széles ahhoz, hogy hatalmas hullámok képződjenek rajta, ha a szél elér egy bizonyos sebességi fokot.

Igy történt ma is és Brusch Ilia, bár akarata ellenére, de kénytelen volt a bal partra menekülni.

Ugy volt azonban megírva, hogy azt ne érje el.

Még ötven méternyire volt a parttól, mikor borzalmas dolog történt. A parti fák hirtelen földig hajoltak s derékban kettétörtek, mintha valami óriási kasza leszelte volna őket, azután egymásután a folyamba zuhantak. Ugyanabban a pillanatban a víz óriási erővel felszökött s neki-zúdult a partnak, melyről egy hatalmas hullám visszapattanván, villámgyorsan a csónak után iramodott.

A levegőben nyilván vitzölcsér képződött, mely felszíván a vizet, ellenállhatatlan erővel végigrohant a folyamon.

Brusch Ilia nyomban felismerte a veszélyt. Hatalmas evezőcsapással megfordította a csónakot s nekifordította a jobb partnak. Ha ez a művelet nem járt a remélt eredménnyel, úgy a halász és utitársa éppen e körülménynek köszönhetnék megmenekülésüket.

A tünemény ugyanis, mely dühöngve továbbrohant, ellődította a csónakot s így nem került a vízhegy alá. Csak az örvény legszélső köre kapta el s néhányszor megforgatta. Néhány pillanat múlva a víztölcsér már messze nyargalt, míg a víz ellenállása tetemesen csökkentette a csónak menetsebességét.

De aztán megint a tölcser vonzóerejének körén belül került s gyorsvonati sebességgel rohant előre, mikor a halász rémüldözve látta, hogy a csónak egyenesen egy ledöntött faóriásnak tart, mely előtte uszott, gyökereit szertemeresztvén a levegőben. Ha a csónak belekerül a gyökerek tömkelegébe, akkor kétségtelenül felborul, vagy legalább is sulyosan megsérül.

Brusch Ilia ijedten felkiáltott, mikor meglátta a váratlan akadályt.

Dragoss Károly azonban szintén meglátta a veszedelmet s kellőkép mérlegelte annak nagyságát. Habozás nélkül előresietett a csónak orrára, innen megragadta a vízből kiálló gyökereket s ilykép megakadályozván az összeütközést, félretérte a járművet.

A csónak elsiklott a fa mellett s csak gyengén surolta a gyökereket s a dus lombkoronát. Már-már túl volt minden veszedelmen, mikor a legszélső ágak egyike mellbelökte Dragosst.

Ez elvesztette az egyensúlyt, fejjel belebukott a vízbe s eltűnt a habokban.

Zuhanását nyomban más, ezuttal önkényes zuhanás követte. Mikor Brusch Ilia meglátta utitársa veszedelmét, pillanatig sem habozott, hanem utána ugrott, hogy kimentse. De a víztölcsértől fenéig felkavart, zavaros vízben roppant nehéz volt látni. Egy percig Brusch Ilia hiába kereste eltűnt utitársát s már-már feladott minden re-

ményt, mikor végre megragadhatta Jégert, aki elvesztette volt eszméletét.

Ez alapján véve szerencsés körülmény volt. A fuldokló rendszerint hadonász és kapkod s ezzel természetesen akarata ellenére, akadályokat gördít a maga megmentése elé. Eszméletlenül azonban csak tétlen tömeg, mely engedelmeskedni kénytelen megmentőjének.

Brusch Iliának csakhamar sikerült is kiemelni Jéger fejét a vizből s szabadon maradt balkarjával hatalmas tempókban szelte a vizet. Ilykép sikerült elérnie a csónakot, mely időközben mintegy harminc méternyire előre sietett, majd megragadta a csónak szélét s némi erőfeszítés után sikerült a még mindig eszméletlen utitársat beemelnie a járműbe.

Brusch Iliá most óvatosan kimászott, aztán bevitte a kajütbe, lefektette az ágyra, levetkőztette s miután egy ládából előszedett néhány gyapjuszövet-darabot, ezekkel dörzsölni kezdte az élettelen embert.

Jéger hamarosan felnyitotta a szemét s lassankint tudatára ébredt annak, ami történt. Mivel nem volt sokáig a vízben, remélni lehetett, hogy a veszedelmes kalandnak nem lesznek súlyosabb következményei.

— Lám, lám Jéger ur — kiáltott fel Brusch Iliá, mikor látta, hogy betege visszanyerte eszméletét — nem is tudtam, hogy ön ért a buvárkodáshoz.

Jéger mosolygott, de nem felelt.

— Nem lesz semmi baj — folytatta Brusch Iliá — nincs egészségesebb dolog, mint az ilyen augusztusi fürdő.

— Köszönöm a fáradozását, Brusch ur — hebegte Jéger.

— Oh, szót sem érdemel — felelt a halász — inkább én köszönöm önnek, hogy alkalmat adott a fürdésre.

Dragoss Károly percről-percre jobban magához tért. Egy korty pálinka teljesen lábra állította volna. Brusch tűvé tette a csónakot, de hasztalan, minden szeszkészlete elfogyott.

— Ez boszantó! — kiáltott Brusch Ilia. — Egyetlen csepp pálinka sincs a fedélzeten.

— Nem baj, Brusch ur — szólt gyenge hangon Dragoss — biztosíthatom, hogy anélkül is hamarosan magamhoz fogok térni.

Mindamellett a fogai vacogtak s nyilvánvaló volt, hogy egy korty szesz jót tett volna neki.

— Nagyon téved — szólt Brusch Ilia, akit nem volt oly könnyű meggyőztetni. — Hanem legyen csak kissé türelemmel, majd mindjárt keritek én egy kis sziverősítőt.

Azután gyorsan száraz ruhát adott utitársára, majd néhány evezőcsapással a bal partra terelte a csónakot.

— Félóra múlva itt vagyok — szólt vissza, azután Dragoss Károly válaszát be sem várva, sietve eltávozott.

Magára maradván, Dragoss Károly visszahanyatlott fekhelyére. Gyengébb volt, mintsem be akarta ismerni s kimerülten lezárta szemét.

Ám hamarosan magához tért. A vér sebesebben kezdett keringeni ereiben, szemét kinyitotta s percről-percre tisztább tekintetét körüljártatta.

A legelső tárgy, melynek egyelőre csak bizonytalan körvonalait észrevette, az a szekrény volt, melyben Brusch Ilia pálinkát keresett s melyet gyors távozása előtt bezárni elfelejtett. A szekrényben ruha, fehérnemű, lábbeli stb. hevert tarka össze-visszaságban, amint azokat Brusch keresés közben halomra hányta.

Vajjon miért ragyogott fel e látványra Dragoss Károly szeme? Mert hisz a kevésbé vonzó kép annyira érdekelni látszott őt, hogy néhány pillanatnyi gondolkodás után könyökére támasztotta arcát, hogy jobban beláthasson a nyitott szekrénybe.

Bizonyára nem a ruha és nem a fehérnemű keltette fel az indiszkrét utitárs kíváncsiságát, hanem tekintete oly tárgyat fedezett fel, mely méltónak látszott a kíváncsiságra. Egy tárcát! Tele okmányokkal! Valószínűleg a választ zind-

azokra a kérdésekre, melyek már napok óta nyugtalanították.

A detektív nem tudott tovább uralkodni magán. Rövid ideig tartó habozás után s cseppet sem törődve azzal, hogy megsérti a vendégszeretet törvényeit, kinyújtotta kezét s belenyult a szekrénybe, kivéve abból a tárcát, melyet nyomban tüzetesen átvizsgált.

Voltak abban levelek, melyek átolvasásával azonban Dragoss nem töltötte az időt s melyek ezt a címzést viselték: Bruschi Ilia urnak, Szalkán — azután térte vevények és lakbérnyugták ugyanarra a névre kiállítva. Mindez természetesen minden különös érdekesség nélkül szürkült.

Dragoss már félre akarta tenni a tárcát, mikor egy utolsó «okmány» megremegett. Semmi sem lehetett különben ártatlanabb külseje s bizony titkos rendőr legyen, aki az ilyen «okmány» szemlélete közben egyebet is érezhet, mint a szájalom bizonyos nemét.

Ez az okmány egy szép fiatal asszony arcképe volt, kinek szépsége bizonyára gyönyörűséggel töltött volna el minden festőt. De a rendőr nem művész s így nem az arcvonások szépsége késztette gyorsabb dobogásra Dragoss szívét. Magára az arcra különben alig vetett ügyet s ami figyelmét magára vonta, az az arckép alatt, bolgár nyelven olvasható ez a felirat volt: Szeretett férjének Laskó Nasa...

Dragoss gyanuja tehát alapos, abból folyó következtetése pedig logikus volt. Laskó! Tehát mégis Laskó volt az, akivel már hetek óta járta a Dunát. A Dunai Liga jámbor díjnyertesének álarca mögött tehát a veszedelmes és eddig eredménytelenül üldözött gonosztevő rejtett!

Már most mikép viselkedjék Dragoss Károly e felfedezés után? Még töprengett ezen, mikor léptek zaja hallatszott a partról s Dragoss gyorsan a szekrénybe lóditotta a tárcát. Az, aki jött, alig lehetett Bruschi Ilia, mert az alig tíz perce, hogy eltávozott.

— Dragoss ur! — szólalt meg kívül egy hang.

— Ulmann Frigyes? — dörmögte Dragoss, miközben nagy erőlködéssel feltápászkodott és támolyogva kilépett a deszkabódéból.

— Bocsánat, hogy zavarom — szólott Ulmann, miközben meglátta főnökét — de láttam eltávozni az utitársát s tudtam, hogy egyedül van.

— Mi történt? — kérdezte Dragoss.

— Nagy ujság van: ma éjjel megint rablás történt.

— Ma éjjel? — kiáltott fel Dragoss Károly, kinek rögtön eszébe jutott Bruschi éjjeli távolléte.

— Nem messze innen kifosztottak egy nyaralót s annak kulcsárját megtámadták.

— Meghalt az az ember?

— Nem, de súlyosan megsebesült.

— Ha jól értettem szavaidat, a támadás itt történt a közelben?

— Mintegy két kilométernyire ide — volt Ulmann válasza.

— Akkor vezess oda azonnal — szólott Dragoss Károly s egy ugrással a parton termett.

IX.

Dragoss kudarcai.

A Kárpátok Magyarországot északról óriási ivben övezik, melynek nyugati vége két nyulványra oszlik. Az egyik a Dunánál végződik Pozsony mellett, a másik Esztergom környékén éri el a folyamot, melynek tulsó partján a hét-százhatvanhat méter magas Pilis hegyesucsban folytatódik.

A középmagas hegy lábánál történt a rabló-támadás és ez volt az a hely, ahol Dragoss Károly először jutott érintkezésbe a veszedelmes legényekkel, kiket üldözni hivatásos feladata volt.

Néhány órával azelőtt, hogy házigazdája elől megszökött s Ulmann vezetésével elindult a tett színhelyére, sulyosan megrakott társzekér állt meg egy nyomoruságos csárda előtt, mely a Pilist a Dunavölgygyel összekötő domb alján állt.

Üzleti szempontból a csárda helye kitünően volt megválasztva. Három országot keresztezésénél feküdt, melyek közül az egyik északnak, a másik délkeletnek s a harmadik északnyugatnak tartott. Mind a három a Dunánál ért véget, az észak felé vivő annál a nagy ivnél, melyet a folyam a Pilissel szemközt ér le, a délkeleti Szentendre városánál, az északnyugati Esztergomnál. Ilykép a csárda egy hatalmas forgalmi érmentén állt s tisztességes hasznot huzott ugy az országuti járművektől, mint a folyamon közlekedő hajóktól.

Esztergomnál a Duna előbb nyugatról keletre fordul, azután nem messze az Ipoly torkolatától délnek kanyarodik, majd nagy átmérőjű félkör leírása után megint északnak kanyarodik. Végre újból visszakanyarodik és észak-déli irányt vesz fel, melyet aztán néhány száz kilométernyi távolságban meg is tart.

Mikor a kocsi megállt, ép akkor kelt fel a nap. A házban még mindenki aludt.

— Haló! Hej! Csárdás! — kiáltott a kocsiról leszállt két férfi egyike, ostornyéllel kopogtatva az ajtón.

— Mindjárt! — hallatszott a csárdás szava.

Néhány pillanattal később kinyílt az egyik ablak s abban látható lett egy borzas fej.

— Mi tetszik? — kérdezte a csárdás, nem a legbarátságosabban.

— Valami harapni való, azután fekvőhely — szólt a fuvaros.

— Mindjárt... mindjárt — válaszolt a csárdás és megint eltűnt az épület belsejében.

Mikor a társzekér a tágranyitott kapun át bekanyarodott az udvarba s itt megállt, a fuvarosok gyorsan kifogták a lovakat s az istállóban gazdagon megabrákolták. Időközben a csárdás

megkísérelte, hogy korai vendégeivel szoba elegyedjék, ezek azonban semmi hajlandóságot nem mutattak erre.

— Elég jókor jöttek, bajtársak — kezdte a csárdás. — Bizonyára egész éjszakán át útban voltak?

— Bizony lehet — volt az egyik fuvaros kurta válasza.

— És ma még messze akarnak eljutni?

— Messze, vagy nem messze, az a mi dolgunk — hangzott a válasz.

A csárdás zsebredugta a kapott orrt.

— Miért bántsuk a szegény embert, Vogel? — jelentkezett most a másik fuvaros, akinek eddig nem lehetett a szavát venni. — Hisz semmi okunk titkolni, hogy Szentendrére igyekszünk.

— Lehet, hogy erre nincs okunk — dörmögte Vogel — azt hiszem azonban, hogy ehhez senkinek semmi köze.

— Egész helyes... természetesen nincs — helyeselt neki a csárdás, aki, mint minden üzletember, kitűnően tudott a mások szájaize szerint beszélni. — Én csak megszokásból ártottam magamat a dolgukba. Az urak tehát étkezni akarnak?

— Igenis — szólt a két vendég közül a beszédesebb. — Hozzon kenyeret, szalonnát, sonkát, hurkát, amije csak van!

A szekér nagy utat tehetett meg, mert utasai derekas kárt tettek a feltálatl ételekben. Fáradtak is voltak s ezért étkezésük befejeztével nem maradtak ülve az asztalnál. Alig nyelték le az utolsó falatot, mikor aludni tértek, az egyik az istállóba a lovakhoz, a másik a kocsiba.

Mikor újból mutatkoztak, már elmúlt dél. Nyomban ebédet rendeltek, melyet a csárda tágas ivójában költöttek el. Most már nem siettek ugy az evéssel s mikor lakomájukat befejezték, pálinkát kezdtek inni apró poharakból.

A délután folyamán még több szekér fordult be a csárda udvarára s számos gyalogjáró is betért, hogy megigyék egy-egy pohár sört. Több-

nyire parasztok voltak, akik hátukon bugyorral s kezükben füttykössel Esztergomba igyekeztek, vagy onnan voltak visszatérőben. Csaknem valamennyi gyakori vendége volt a csárdának s valóságos szerencse volt, hogy ez utóbbi pompásan győzte az italt, mert sorba kellett koccintania valamennyivel. Ez tudvalevőleg élénkíti az üzletet.

E napon különben szokatlan élénkség uralkodott a vendégek közt. A mult éjjel elkövetett gaztett felizgatta a kedélyeket. A legelső járókelők már híret hozták s minden később érkező megtoldotta egy-egy újabb részlettel, vagy kifejezést adott vélekedésének.

A csárdás ilykép megtudta, hogy Hagenau grófnak pompás, a Duna partjától mintegy ötszáz méternyi távolságban álló nyaralóját teljesen feldúlták s Krisztiánt, az öreg kulcsárt súlyosan megsebesítették, továbbá, hogy e büntény elkövetésével a titokzatos rablóbandát vádolják, végre, hogy a rendőrség elárasztotta a vidéket s a kutatás ügyét a Duna szemmeltartása végett nemrég alakított nemzetközi rendőrcsapat vette a kezébe.

A vendégek azonban egyre gyérültek s este fél hét körül a két fuvaros megint egyedül volt a szobában, melyből időközben az utolsó vendég is eltávozott. Ekkor egyikük odaintette a vendég-lőst, aki poharait öblögette a söntésben.

— Mit parancsolnak az urak? — kérdezte a csárdás.

— Vacsorát — szólt az egyik fuvaros.

— Azután természetesen ágyakat? — tudakozódott tovább a csárdás.

— Nem, csárdásgazda — felelt a két fuvaros közül a barátságosabb. — Még az éjszaka tovább utazunk.

— Éjszaka? — kérdezte ámulva a csárdás.

— Igenis — felelt a vendég — hogy hajnalkor már a vásártéren lehessünk.

— Szentendrén?

— Vagy akár Esztergomban. Mindez még a körülményektől függ. Várunk valakit, aki ez irány-

ban tudakozódik. Tőle fogjuk megtudni, hogy hol van kilátás előnyösebb vásárra.

A csárdás most elhagyta az ivót, hogy elhozza a megrendelt vacsorát.

— Hallottad, amit mondtak, Kaiserlick? — kérdezte halkán a fiatalabb fuvaros, közelebb hajolva társához.

— Persze hallottam.

— A büntényt felfedezték.

— Csak nem vártad, hogy nem fogják felfedezni?

— A rendőrség felkutatja a környéket...

— Csak kutassanak!

— ... állítólagos Dragoss vezetése alatt.

— Azt hiszed persze, hogy ez változtat a dolgon. Az én véleményem az, hogy azok, kiknek tartaniuk kell Dragosstól, ezuttal nyugodtan alhatnak.

— Mit akarsz ezzel mondani?

— Azt, amit mondtam.

— Tehát eszerint Dragoss...

— Nos?

— Ártalmatlanná volna téve?

— Ezt majd megtudod holnap. Addig csend!
— zárta szavait a fuvaros, mert e pillanatban megjelent az ajtóban a csárdás.

Az az egyén, kit a két fuvaros várt, csak késő éjjel érkezett meg a csárdába. A három férfi rögtön élénken beszélgetni kezdett.

— Azt mondják, hogy a rendőrség már nyomon van — szólt Kaiserlick fojtott hangon.

— Igenis, kutat, de semmit sem fog találni.

— És Dragoss?

— Mozdulni sem tud.

— Kire volt ez bizva?

— Titschára.

— Nos, akkor rendben van. De mi már most a mi teendőnk?

— Habozás nélkül befogni és elindulni.

— Hova?

— Szentendre felé. De mihelyt ötszáz lépésnyire lesztek innen, megfordultok és visszatértek.

A csárda akkor már be lesz zárva. Észrevétlenül elhaladhattok mellette, azután északnak fordultok s mig azt hiszik rólatok, hogy az utnak ezen a részén vagytok, addig ti már messze jártok az ellenkező irányban.

— Ki van kötve a Pilis alján.

— Ott van a gyülekezőhely?

— Nem, valamivel közelebb; azon a tisztáson, mely az országutól balra terül el. Hisz tudod, hol van?

— Természetesen.

— A mieink közül mintegy tizenöten már ott vannak. Ti csatlakozni fogtok hozzájuk.

— És te?

— Én még egyszer visszamegyek azokért, kiket őrség gyanánt hátrahagytunk. Ezeket magammal hozom.

— Akkor hát előre! — helyeselt a két fuvaros.

Öt perc múlva a szekér kifelé döcögött a kapun. A csárdás, aki az egyik kapuszárnyát tartotta, barátságosan elbucsuzott vendégeitől.

— Tehát mégis Esztergomba mennek? — kérdezte tőlük.

— Nem, barátom, Szentendrére megyünk.

— Akkor hát szerencsés utat!

— Köszönjük, bajtárs!

A szekér jobbra kanyarodott, aztán keleti irányban megindult Szentendre felé. Mikor már eltűnt a sötétben, a késői jövevény, kit Vogel és Kaiserlick egész nap vártak a csárdában, leugrott róla s ellenkező irányban eltávozott Esztergom felé.

A csárdás mindebből semmit sem vett észre. Mitsem törődve többé az eltávozottakkal, kiket valószínűleg sohasem fog viszontlátni ez életben, sietve bezárta a kaput és aludni tért.

A szekér pedig, miután lassu lépésben mintegy ötszáz méternyire jutott, a kapott utasításhoz hiven megfordult s visszament ugyanazon az uton, amelyen jött. A csárda mellett azonban csaknem baleset érte. Egy kóbor kutya meg-

ugatta a lovakat s az egyik riadtan felugrott, csaknem az árokba döntve a szekeret. A két fuvaros azonban csakhamar a kellő irányba terelte a lovakat s a szekér másodszor is eltűnt az éjszakában.

Mintegy fél tizenegy óra volt, mikor letért az országról s befordult az erdőbe, mely balról sötétlett. Itt a harmadik kerékfordulónál utját állták.

— Állj! Ki van itt? — kérdezte egy hang a sötétből.

— Kaiserlick és Vogel — volt a válasz.

— Mehetnek! — hallatszott az előbbi hang.

A szekér csakhamar egy tisztásra ért, ahol a füben leheveredve mintegy tizenöt férfi aludt.

— Itt van már a főnök? — tudakozódott Kaiserlick.

— Még nincs.

— Pedig nekünk azt az utasítást adta, hogy várakozzunk reá.

A várakozás nem tartott sokáig. Alig egy félórával a szekér megérkezte után, tíz társától követve, megérkezett a főnök, ugyanaz a férfi, aki a csárdában találkozott a két fuvarossal. A bandából tehát huszonöt ember volt együtt.

— Itt van mindenki? — kérdezte a most érkezett.

— Igenis — felelt Kaiserlick, aki szemmel láthatólag nagy tekintélynek örvendett társai közt.

— Titscha is?

— Itt vagyok! — felelt egy csengő hang.

— Nos, hogy állunk?

— Teljes eredmény az egész vonalon. A madár már kalickájában ül a bárkán.

— Akkor előre, de gyorsan! — parancsolta a főnök. — Hat ember alkotja az elővédet, a többi az utóhadat. A szekeret vegyétek középre. A Duna alig ötszáz méternyire van ide; a berakodás néhány perc alatt megtörténhetik. Vogel aztán eltávozik a szekérrel. Azok, akik a környékből valók, hazamehetnek. A többi jöjjön a bárkára.

Mindnyájan siettek eleget tenni a parancsnak, mikor az egyik őrszem, kit az országot szemmeltartására küldtek ki, zihálva a csoport-hoz sietett.

— Vigyázat! — szólt óvatosan, visszafojtott hangon.

— Mi a baj? — kérdezte a banda feje.

— Figyeljete csak!

Mindenki hallgatódzott. Az országu-tról egyenletes lépések zaja hallatszott, mintha ott egy fegyelmezett csapat járna. Ebbe a zajba halk emberi hangok vegyültek. A távolság alig lehetett néhány száz méter.

— Maradjunk itt a tisztáson — adta ki az utasítást a főnök. — Majd elvonulnak anélkül, hogy bennünket látnának.

A sűrű sötétségben ez csakugyan valószínű volt, ezzel szemben azonban felmerült egy másik aggály: ha csakugyan rendőrcsapat volt az, ami közeledett, akkor egyenesen a folyamnak tartott. Ebből persze még nem következett, hogy fel fogja fedezni az ott kikötött járművet, amely eshetőségre különben a banda megtett minden óvintézkedést. Ha a rendőrök át is kutatják a bárkát, bizonyos, hogy semmi gyanust sem fognak találni. Nem volt azonban kizárva, hogy a rendőrség a bárka közelében lesbe áll s ebben az esetben oktalanság lett volna a kocsival mutatkozni.

Különben szükség esetén a körülményeknek kellett megszabniok a teendőket. Ha az egész következő napot ott is fogják tölteni a tisztáson, estére kelve néhány embernek mégis le kell mennie a Duna partjára, hogy a rendőrcsapat jelenlétéről meggyőződjenek.

Ez idő szerint azonban meg kellett akadályozni mindenáron, hogy a rendőrcsapat észrevegye a tisztáson egybegyült rablóbandát.

A rendőrök hamarosan odaértek a tisztás ama részéhez, ahol az országot a tisztás közelében vezet el. A sűrű sötétség ellenére is fel lehetett ismerni, hogy a csapat tíz emberből áll, míg

bizonyos acélos csörgés elárulta felfegyverzett voltukat.

A csapat már tuljárt a tisztáson, mikor egy közbejött körülmény váratlan fordulatot adott a helyzetnek.

Az egyik ló, mely az előtte elhaladó embercsoporttól megijedt, először felhorkolt, azután hangosan nyertett, amit a másik is jónak látott utánozni.

A menetelő csapat nyomban megállt.

Csakugyan rendőrcsapat volt, utban a folyam felé, még pedig Dragoss Károly vezetése alatt, akin már nyoma sem látszott a reggeli balesetnek.

Ha a tisztáson egybegyült férfiak ezt tudták volna, bizonyára még jobban nyugtalankodtak volna. De ahogy az olvasó tudja, a banda feje abban a véleményben volt, hogy a rettegett rendőr ártalmatlanná van téve. Hogy ez a téves hit mikép érlelődött meg benne, az elbeszélésünk további folyamán majd kiviláglik.

Mikor Dragoss Károly e nap reggelén partra ugrott, alárendeltje, aki már várta, felfelé vezette őt a part mentén. Mintegy két-háromszáz méternyi út után a két rendőr a parti bozót közt elrejtett csónakra akadt, melybe habozás nélkül beszálltak. Ulmann Frigyes megragadta az evezőt s a folyam tulsó partjára hajtotta a könnyű járművet.

— A büntény tehát a jobb parton történt?
— kérdezte ekkor Dragoss Károly.

— Igenis — hagyta helyben Ulmann Frigyes.

— Merre van a tett színhelye?

— Felfelé. Esztergom közelében.

— Hogyan? — kiáltott fel Dragoss Károly — hisz az imént azt mondtad, hogy közel van ide?

— Nincs is messze; legfeljebb három kilométernyire.

Valójában azonban négy kilométernyire volt s ekkora út nem gyerekjáték olyan férfinak, aki csak az imént is alig menekült meg a haláltól. Utközben Dragossnak több ízben is meg kellett állnia, hogy lélegzethez jusson. Ilykép délután há-

rom óra lett, mikor végre eljutottak Hagenau gróf nyaralójáig, hová kötelessége szólította Dragosst.

Miután egy kis sziverösítőt vett magához, Dragoss Károlynak az volt az első gondja, hogy a súlyosan sebesült Hoél Keresztélyhez, a kulcsárhoz vezettesse magát, akinek sebeit a közeli község orvosa szabályszerűen bekötözte, arca azonban viaszsárga volt, szemét folyton lehunyta s alig lélegzett. Noha sebesülése nagyon komoly természetű volt s tüdejét is érte, mégis volt remény az életbenmaradásához, ha meg tudták óvni minden izgalomtól.

Dragoss Károlynak azonban mégis sikerült megtudnia tőle egyetmást, mit a sebesült szaggatottan, alig hallható hangon vallott. E vallomás szerint a banda öt-hat tagja, miután a nyaraló konyháját betörte, behatolt magába az épületbe. Hoél Keresztély, aki a zajra felébredt, kiment, hogy megtudja a zaj okát. De alig lépett ki a sötét folyosóra, mikor vállán veszedelmes törszurás érte és összeesett. Hogy később mi történt, arról nem tudott felvilágosítást adni, amint-hogy a támadókra vonatkozólag sem adhatott közelebbi utbaigazítást. Azt azonban biztosan tudni vélte, hogy azok vezetője bizonyos Ladkó, mert ezt a nevet a rablók gyakran és csaknem tünnetőleg hangoztatták. Ez a Ladkó, kinek arcát álarc fedte, magas, szikár legény volt, erős, szőke körszakállal.

Ez az utóbbi körülmény, mely Dragoss Károlynak Bruschiára irányuló gyanuját alaposan meggyengítette, gazdag anyagot nyújtott a detektívnek a töprengésre. Hogy Bruschiára szőke hajzatát barnára festette, a hajszínt pedig nem azért szokás megváltoztatni, hogy az ember másnap megint lemossa. Itt tehát megint volt egy homályos pont, melynek megvilágítása és kibogozása Dragossra várt.

További részleteket azonban nem lehetett megtudni a kimerült Hoéltól. A többi rabló arcából egyáltalán mitsem látott, mert valamennyien álarcot viseltek.

Ezek után a detektív megszemlélte a kifosztott nyaralót, mely a fosztogatás előtt igazi főuri pompával volt berendezve. A szekrények tele voltak ékszerekkel, arany- és ezüstitárgyakkal, a szobákban és termekben vagyont érő szoborművek álltak, a falakat híres festők remekművei díszítették. A műtárgyak legnagyobb része eltűnt s a falakon csak a képkeretek lógtak, melyekből a rablók kimetszették az értékes festményeket. Azonfelül feltörték a páncélszekrényt s abból elvitték az összes értékpapírokat és készpénzt.

— A hátukon ezt semmi esetre sem vihették el a rablók — gondolta magában Dragoss, mikor látta a nagy pusztítást. — Bizonyára szekérre rakták a rablott holmit. Most tehát az a feladat, hogy ezt a szekeret felkutassuk.

A tudakozódás és a vizsgálat megejtése sok időt vett igénybe. Az alkony órája már közel volt, pedig rendkívül sok függött attól, hogy a szekér nyomai lehetőleg még az éjjeli sötétség beállta előtt felfedeztessenek. A detektív tehát azon volt, hogy minél előbb kijusson a szabadba.

Nem kellett valami nagy utat tennie, hogy ráakadjon az első nyomokra. A nyaraló előtti téren, közvetlen a felfeszített ajtó előtt széles keréknyomok látszottak a talajban s ezek közelében patkólenyomatok voltak, mintha lovak álltak volna itt hosszabb ideig.

A keréknyomok futólagos megtekintése után Dragoss behatóan megvizsgálta a patkónyomokat, azután megszemlélte a rácskaput, melyen keresztül távoznia kellett a szekérnek, itt megint átkutatta a talajt, azután mintegy száz méternyire követte a keréknyomokat, majd ismét visszatért.

— Ulmann! — kiáltotta, mikor ismét belépett az udvarra.

— Dragoss ur? — szólt a rendőr, aki nyomban kijött a házból és feljebbvalója elé sietett.

— Hány emberünk van? — kérdezte ez.

— Tizenegy.

— Az édes-kevés — vélte Dragoss.

— Hoél, a kulcsár, valószínűleg téved — volt

Dragoss válasza. — Ám mindegy, be kell érnünk annyival, amennyink van. Egy embert itt fogsz hagyni, a többit magaddal viszed. Kettőnkkel együtt ez tizenkét ember. Ez is valami.

— Önnek van tehát valami kiinduló pontja? — kérdezte Ulmann Frigyes.

— Tudom, hogy hol vannak a mi jómadaraink, vagy legalább azt, hogy melyik irányban távoztak.

— Szabad akkor kérdezni . . . — kezdte Ulmann.

— Hogy ezt honnan tudom? — vágott szavába Dragoss. — Óh, az nagyon egyszerű: csaknem gyerekjáték. Lehetetlen volt meg nem állapítanom, hogy a sok lopott holmit csupán szekéren vihették el. E szekér nyomait kutattam és meg is találtam: nagykerekü, kétlovas jármű. Az egyik ló jobb első lábának patkójából hiányzik egy szeg.

— Honnan tudja ön ezt? — kérdezte Ulmann csodálkozva.

— Nos, az elmúlt éjszaka esett az eső s a még most is nedves talajban láthatók a lenyomatok. Ugyanigy állapítottam meg azt, hogy a szekér balra fordult a villától s nem Esztergom felé, hanem ellenkező irányban távozott. Mi ugyanabban az irányban fogunk haladni s ha szükséges, a hibás patkónyomot követjük. Nappal bizonyára nem utaztak a fickók, hanem estig valahol rejtőzködtek. A környék azonban meglehetősen lakatlan s valami sok ház erre nincs. Ha szükséges, valamennyit átkutatjuk az országot mentén. Hivd össze embereidet, mert már szürkül s a vad esetleg előbuvik rejtekhelyéből.

Dragossnak és csapatának sokáig kellett menetelniük, míg valami gyanus jelre akadtak. Csaknem fél tizenegy volt, mikor több utmenti tanya átkutatása után három ut keresztezésénél ráakadtak a csárdára, melyben a két fuvaros a megelőző napot töltötte s melyből mintegy három órával azelőtt eltávoztak.

Dragoss Károly erősen megzörgette az ajtót.

— A törvény nevében! — kiáltotta, mikor az egyik ablakban láthatóvá lett a csárdás alakja.

— A törvény nevében? — ismételte a csárdás, hisz nem kevésbé rémitette meg az, hogy házát egészen bekerítette a fegyveres csapat. — Hát vajjon mit vétettem?

— Csak jöjj le, majd megtudod. Hanem szedd egy kissé a lábadat! — szólt Dragoss türelmetlenül.

Mihelyt csak a hiányosan öltözött csárdás kaput nyitott, a detektív nyomban a kihallgatásához fogott s egész sereg kérdéssel ostromolta. Ment-e erre ma hajnalban egy szekér? Hány ember ült rajta? Megállt-e itt a szekér? Mikor ment tovább? Merre távozott?

A válasz nem késett sokáig.

Igenis, egy társasszekér érkezett korán reggel két utassal és itt maradt estig. Utját csak akkor folytatta, mikor megérkezett a harmadik férfi, kire a két fuvaros várakozott. Az óra éppen féltízet ütött, mikor a szekér megindult Szent-Endre irányában.

— Szentendre felé? — kérdezte Dragoss Károly. — És bizonyos vagy ebben?

— Egészen bizonyos — erősítgette a csárdás.

— Mondta neked ezt valaki, vagy a magad szemével láttad?

— A magam szemével láttam.

— Hm! — ümgetett Dragoss Károly. — Jól van — folytatta aztán — mehetsz aludni, jó ember, de a nyelvedet tartsd féken!

A csárdásnak nem kellett ezt kétszer mondani. Az ajtó bezárult s a rendőrcsapat megint egymagában állt az uton.

— Egy pillanatig várjatok — szólt Dragoss, azután kézbe kapott egy fáklyát s gondosan megvizsgálta a talajt.

Egyelőre mi gyanusat sem tudott felfedezni, de a helyzet nyomban megváltozott, mihelyt az alacsonyabban fekvő gyalogutra ért. Itt a talaj nem volt keresztül-kasul szelve a keréknyomoktól s Dragoss első tekintetre megtalálta a hiányos

patkó lenyomatát. Nyomban megállapította, hogy a szekér nem ment sem Szentendre, sem Esztergom felé, hanem északi irányban a folyamnak tartott.

Ugyanezen az uton indult meg Dragoss Károly is csapata élén.

Egészen puszta vidéken mintegy három kilométernyi utat tettek meg ilykép, mikor az uttesttől balra felhangzott egy ló nyerítése. Embereit visszaintve, Dragoss Károly odalépett egy kis liget szélére, melynek körvonalai a növekvő sötét-ségben már csak alig voltak észrevehetők.

— Ki van itt? — kiáltotta harsány hangon.

Mivel kérdésére nem kapott választ, meggyújtott egy szurokfáklyát. A füstölgő láng meglehetősen világosságot terjesztett, de csak kicsiny körben, mert a fák sűrű lombozatán nem tudott keresztülhatolni.

— Előre! — hangzott Dragoss Károly parancsa, aki a csapat élén kezdett behatolni a sűrűségbe.

A bozótnak azonban megvoltak a maga védelmezői.

Alig tettek a rendőrök néhány lépést, mikor felhangzott egy parancsoláshoz szokott hang:

— Még egy lépés és a halál fiai vagytok!

Az ilyenféle fenyegetés azonban nem volt alkalmas arra, hogy Dragosst visszariaszsza, annál kevésbbé, mert a fáklya fényénél egy mozdatlan tömeget, kétségen kívül szekeret vélt látni, mely körül egyelőre ismeretlen számú embercsoport állott.

— Előre! — hangzott fel újra Dragoss vezényszava.

A rendőrök, engedelmeskedve a parancsnak, folytatták bizonytalan utjukat az ismeretlen ligetben, miközben egyre nagyobb akadályok gördültek eléjük.

Hirtelen valaki kikapta fáklyát vivő rendőr kezéből a világító eszközt, mire megint általános lett a sötétség.

— Fajankó! — kiáltotta Dragoss. — Világosságot, Ferenc, gyujts világosságot!

Haragja annál nagyobb volt, mert a kialvó fáklya utolsó lobbanásánál azt vélte látni, hogy a szekér megindult s eltűnőben van a fák között. Üldözésről, sajnos, nem lehetett szó. A rendőrcsapat élő falba ütközött. Minden egyes rendőrré két-három ellenfél jutott s Dragoss, kissé későn, belátta, hogy a győzelem biztosítására nincs elegendő embere.

Mindeddig nem esett lövés sem az egyik, sem a másik részről.

— Titscha! — hangzott fel ekkor egy hang az éjszakában.

— Jelen! — felelt egy másik hang.

— Mi van a szekérrel?

— Már elindult.

— Akkor előre is végét vetni a dolognak!

Dragoss jól megjegyezte magának ezt a hangot.

Rövid ideig tartó szóváltás után rá került a sor a revolverekre s ezek száraz dörrenése megremegtette a levegőt. Nehány rendőr elesett s Dragoss Károlynak, aki belátta, hogy minden ellenállás hiábavaló, el kellett magát határoznia a visszavonulásra.

A rendőrcsapat megint kijutott az országutra, a hova a rablók nem merték követni s csakhamar megint teljes volt a csend.

Már most gondoskodni kellett a sebesültekről. Ilyen három volt, kik szerencsére csak könnyebb sebet kaptak. Miután sebeiket futólag bekötözték, négy társuk védelme alatt visszaküldték őket. Dragoss ellenben Ulmann Frigyes és még három rendőr kíséretében megindult a Duna felé, miközben az öt emberből álló kicsiny csoport rézsut irányban Esztergomnak tartott.

Minden nagyobb nehézség nélkül ráakadt arra a helyre, ahol néhány órával ezelőtt kikötött s megtalálta a csónakot is, melyt őt és Ulmannt áthozta volt a tulsó partról. Mind az öt ember beszállt a csónakba s miután áteveztek a balpartra, a folyam mentén megindultak lefelé.

Dragoss Károly tisztában volt azzal, hogy az imént kudarcot vallott, de azt remélte, hogy

ezt mielőbb helyre fogja hozni. Hogy Brusch Ilia és a hirhedt Ladkó egy az a személy, afelől immár bizonyos volt, ahogy abban sem kételkedett, hogy a mult éjjel elkövetett gonosztettet is utitársa rovására kell irni. Ez a legnagyobb valószínűség szerint sietni fog ismét felvenni megszokott ruházatát, mert hisz sejtelve sem lehetett arról, hogy a rendőrségnek tudomása van e ruházat álcázásáról. Reggel bizonyára megint ott lesz a maga csónakjában s gyanútlanul befogja várni utitársa megérkezését.

Most azonban öt férfi várakozott rá, elrejtve a parti bozót között. Dragossnak legalább ez volt a terve s nem rajta mult, hogy ez kivihetetlennek bizonyult.

Mikor ugyanis a kis csapat a partra ért, a csónak nem volt sehol. Hiába kutatták át a part környékét s noha Dragoss és Ulmann kétségtelesen megállapították a helyt, ahol kikötöttek volt, magának a csónaknak nyoma veszett s vele együtt — Brusch Iliának!

Dragoss Károly eszén tehát tuljártak s ez roppant dühbe hozta.

— Ulmann — szólt alárendeltjéhez — én már nem birom tovább. Lehetetlen volna egyetlen lépést tennem. Heveredjünk le és aludjunk itt a füben, hogy uj erőre kapjunk. Egyik emberünk azonban üljön csónakba és evezzen haladéktalanul Esztergomba. Mihelyt kinyitják a táviróhivatalt, vegye igénybe a távirógépet. Gyujts fáklyát és ird le, amit diktálok. Így; most ird:

Mult éjjel Esztergom mellett újabb bűntett. Zsákmány bárkában elrejtve Dunán lefelé halad. Folyam szigoruan szemmel tarandó.

Ez volna az egyik — szólt Dragoss. — Most ird le a másik távirat szövegét:

Ladkó, álnéven Brusch Ilia, állítólag a Dunai Liga sigmaringeni horgászversenyének győztese letartóztatandó. Nevezett Ladkó, alias Brusch Ilia rablógyilkosság büntetével gyanúsítottatik.

— Mindkettő még a kora reggeli órákban leadandó az összes partmenti községeknek — adta ki a parancsot Dragoss Károly, azután kimerülten leheveredett a partmenti pázsitra.

X.

Fogságban.

Az a gyanu, mely Dragossban megfogamzott s melyet az arckép felfedezése igazolt, nem volt teljesen indokolatlan, legalább annyiban nem, hogy Bruschi és Ladkó Szerge csakugyan egy az az egyén volt.

Abban azonban alaposan tévedett Dragoss, hogy a Duna mentén immár hónapokon át napirenden levő rablások és gyilkosságok elkövetését is utitársának tulajdonította. Mindenekelőtt meg volt ugyanis győződve arról, hogy a gróf Hagenau-féle villát Ladkó fosztotta ki s Hoél Keresztélyt ugyancsak ő sebesítette meg. Másrésről Ladkó még csak nem is sejtette, hogy utitársának ily veszedelmes gondolatai vannak: csupán annyit tudott, hogy neve egy hirhedt gonosztevő megjelölésére szolgál, noha sehogysem tudta megfejtetni, hogy a végzetes névcseré mikép történhetett meg.

Eleinte rémületbe ejtette névrokonának említése, aki azonfelül még honfitársa is volt, de azután hamarosan megnyugodott. Mi köze volt vajjon egy gonosztevőhöz, akivel csak a neve volt közös? Ártatlan embernek nincs semmitől tartania, ő pedig bizonyára ártatlan volt mindazokban a rémtettekben, melyek a közvéleményt izgatták.

Ladkó Szerge — ezentul valódi nevén fogjuk nevezni — az elmúlt este vidáman eltávozott, hogy Szalkára menjen. Ruszicsukból távozása után ebben a kis városban ütötte fel tanyáját s itt várt teljes három hétig hirt kedves Nasájáról.

Ezt a várakozást, mint tudjuk, végre is megunta s törni kezdte a fejét azon, hogy mikép juthatna vissza felismeretlenül Bulgáriába.

Kapóra jött neki a halászverseny s miután Sigmaringenben fényesen kiállotta a próbát, Ladkó Szerge rábizta magát a Duna habjaira.

Az első csalódás Ulmban érte, ahol be kellett látnia, hogy aránylag nagy hirneve sem tudja őt megóvni a rendőrség villámai elől. Most már nagyon örült annak, hogy Jégerben oly utitársat vett fel csónakjába, kinek okmányai rendben voltak s akinek feddhetetlenségét a rendőrség már előre ismerte.

Mikor aztán megtudta, hogy egy rettegett banditával közös neve van s hogy ez a bandita ugyancsak bolgár, ez nagyon kellemetlen meglepetést szerzett neki. Noha ártatlansága kétségen felül állt s így mitől sem kellett tartania, mégis felismerte, hogy e névazonosság boszantó cserére, sőt komoly komplikációkra vezethet. Ha ugyanis kiderülne valódi neve, akkor ez kétségessé tenné Ruszucsukban való kiszállását s általában sok huzavonával járna.

E veszedelmek ellen Ladkó Szergének, sajnos, nem volt semmiféle fegyvere. De bár komolyak voltak, hiába lett volna azokat tulbecsülni. Nem volt ugyanis valószínű, hogy a rendőrség minden különös ok nélkül. üldözőbe vegyen egy jámbor halászt, még pedig olyant, akit a Sigmaringenben szerzett babérok is megvédték.

Szalkára, hova naplemente után ért s honnan, anélkül, hogy látták volna, már napfelkelte előtt megint távozott, csupán házat kereste fel s legnagyobb fájdalmára arról győződött meg, hogy itt nem várja semmiféle hír vagy értesítés Nasát illetőleg. Ez a hosszas hallgatás csaknem esztét vette. Miért nem irt neki fiatal felesége most már hónapok óta? Mi történt vele?... A nyilvános zavargások időszaka rendszerint gazdag a magánosokat ért katasztrófákban s a hajós aggódva kérdezte önmagától, vajjon szerencsés megérkezése Ruszucsukban nem lesz-e késői?

Ez a gondolat azonban nem csak fájt neki, hanem egyuttal megkésztette izmainak erejét. Csak így tudott győzedelmeskedni Esztergomból való elindulásakor az elemek háborgásán s ugyanez a gondolat adott neki szárnyakat, mikor a Jégernek szánt sziverősítővel visszatért a parton kötött csónakhoz.

Mekkora volt azonban meglepetése, mikor nem találta ott utitársát, akit csaknem kétségbeajtó állapotban hagyott magára. Az a rövid írásbeli értesítés, melyben Jéger bejelentette távozását, cseppet sem volt alkalmas arra, hogy bámulatát csökkentse. Micsoda ok kényszerítette Jégert, hogy gyengesége ellenére is eltávozzék? Micsoda halaszthatatlan teendője akadhatott egy bécsi polgárnak itt a sik vidéken, távol minden lakott helyről? Ez oly titok volt, melyet a révész minden töprengése mellett sem tudott megfejtetni.

De bármi volt is oka Jéger távollétének, ennek megvolt az a kellemetlen hatása, hogy az amugy is hosszúra nyuló utazást késleltette.

A kísértés nagy volt. Ha Ladkó teljesen figyelmen kívül hagyva Jéger kérését, a csónakot ellöki a parttól s percnyi késedelem nélkül evezni kezd, az eddig befutott kilométerek számát tetemesen megnövelheti s jóval előbb befejezheti útját, melynek célja ugy vonzotta, mint a delej a vasat.

A révész mindazonáltal felvette magában, hogy várni fog. Elvégre tekintettel kellett lennie utitársára s mindenesetre jobb volt elveszteni egy napot, mintsem okot szolgáltatni későbbi civakodásra.

Gondolatai közben nem vette észre azt a három férfit, aki óvatosan közeledett a part felé.

De ha Ladkó nem is látta a három gyanus alakot, annál jobban látták őt ezek, mihelyt az ut egyik kanyarulatánál megállva, szemükbe ötlött a csónak. A derék lóherlevél nyomban megállt s fojtott hangon tanácskozni kezdett.

A három jövevény egyikét Titscha néven már megismerte az olvasó, mikor a bécsi tartóz-

kodást ecseteltük. Ő volt az, aki egy kísérőjével Dragoss Károly nyomába szegődött, mikor ez utóbbi maga viszont Bruschi Iliát követte, aki meglátogatta a bolgár fegyverszállítást közvetítő ószerest. Ez alkalommal a két kém, mint tudjuk, a csónak közelébe jutott, melyben egész biztosan felismerni vélték a rendőrfőnök járművét. Tudjuk azt is, hogy felfedezésük értékesítése céljából való tanácskozás végett eltávoztak.

Most arról volt szó, hogy az akkor kidolgozott tervet megvalósítsák.

A három férfi leheveredett a magas parti fűben s innen figyelte Ladkó Szerget. Ez, elmélyedve gondolataiba, nem vette észre jelenlétüket s távolról sem sejtette a veszélyt, mely fenyegette. Pedig ez a veszély igen nagy volt, mert a lesben álló három ember, a Duna-vidék retteggett rablóbandájának tagjai, nem tartozott azok közé, kikkel elhagyatott helyen találkozni tanácsos lett volna.

Sőt Titscha egyik kimagasló tagja volt a bandának. A vezér után bizonyára elsőnek lehetett tekinteni, kinek rémtetteiről csodákat beszéltek. Két társa, Sakmann és Zerlanz, csak egyszerű statiszták voltak, végrehajtó kezek és karok, de önálló gondolkodás nélkül.

— Ez ő! — dörmögte Titscha, visszatartva társait, mihelyt meglátta a parton kikötött csónakot.

— Dragoss? — kérdezte Sakmann.

— Igen.

— És bizonyos vagy erről?

— Teljesen.

— Hisz nem láthatod az arcát, mert háttal áll felénk — volt Zerlanz ellenvetése.

— Ha látnám sem venném nagy hasznát, mert az igazat megvallva, személyesen nem ismerem s csak futólag láttam Bécsben.

— Akkor nem értem, hogy...

— De felismertem a csónakot — vágott szavába Titscha. — Volt alkalmam a legapróbb részletig megtekinteni, mikor Ladkóval Bécsben

odalopóztunk. Egész bizonyos vagyok benne, hogy nem csalódom.

— Akkor hát munkára fel — szólt az egyik férfi.

— Munkára fel! — szólt Titscha, miközben felbontott egy csomagot, melyet eddig hóna alatt tartogatott.

A révész még mindig nem sejtette, hogy veszedelem fenyegeti. Nem látta jönni a három férfit, s nem látta őket most sem, mikor a parti fü sürü és puha pázsitján óvatosan a háta mögé lopóztak. Gondolatai messze jártak s a folyam vizének folyását követve, felkeresték Bulgáriát és imádott Nasáját.

Hirtelen egész csomó hurok vette körül s megfosztotta látásától és megbénította tagjait.

Egy ugrással lábon termett és ösztönszerűleg védekezni kezdett, mikor hatalmas ütés érte fejét s ő kábultan lebukott a csónak fenekére. Esése közben még látta, hogy egy nagy, ugynevezett vetőhálót dobtak a fejére, aminőt halászás közben ő maga is gyakran használt.

Mikor Ladkó Szerge megint visszanyerte eszméletét, már nem volt rajta a háló, melylyel mozdulatlanságra kárhoztatták. Most a tagjait leszorító kötelektől nem tudott mozdulni, míg a szájába gyömöszölt rongydarab lehetetlenné tette, hogy segítségért kiáltson. Azonfelül széles kalapot kötöttek a szemére, úgy, hogy mitsem láthatott.

Ladkó legelső érzése, mikor öntudatra ébredt, a határtalan megdöbbenés volt. Mi történt vele? Mit jelentsen ez a megmagyarázhatatlan támadás? Mit akarnak vele? Egy tekintetben azonban nyugodt lehetett; ha életére törtek volna, akkor már bizonyára meggyilkolták volna. Ilykép a támadóknak az lehetett a céljuk, hogy hatalmukba kerítsék.

Azok, akiknek hatalmába került, egyetlen szót sem váltottak egymással. A néma utazás mintegy másfél óráig tartott, mikor abból, hogy a napfény teljes erővel az arcába hull, megtudta, hogy most dél felé tartanak. A hajós, aki alaposan ismerte a Duna folyását, könnyen megállapíthatta,

hogy a Pilis hegyet megkerülő kanyarulatba értek. Mikor ennek mintegy közepénél tartottak, az evezők zaja egyszerre elnémult s egy durva hang felkiáltott:

— Ide a csáklyát!

Nyomban ezután a csónak valami kemény tárgyhoz, valószínűleg nagyobb hajóhoz ütdött s közvetlenül a csónak megkötése után Ladmó Szerge úgy érezte, hogy a magasba emelik és kézről-kézre adják. Ezalatt azonban hasztalanul hegyezte fülét, hogy ellessen egy-két szót, mert porkolábjai egyetlen hangot sem hallattak.

Ezek különben éppen nem bántak Ladmóval valami kiméletesen, sőt inkább úgy kezelték, mint valami teherárut, melynek burkáról hiányzik a «törékeny» jelzés. Először felfelé vitték, azután leeresztették egy keskeny nyíláson keresztül a mélybe, majd levették szeméről a köteléket s száját is megszabadították a terhes és lélegzetvételét is gátló gombóctól. Nehány pillanattal később Ladmó tompa zuhanást hallott, mintha csapóajtó zárult volna be felette.

Jóideig tartott, míg a nagy rázkódtatás okozta kábultságából megint magához tért. De aztán úgy érezte, hogy helyzete némiképp javult. A szeme és a szája szabad volt. Ebből arra kellett következtetnie, hogy oly helyen tartózkodik, hogy kiáltása amugy is hiábavaló lett volna. S csakugyan, hamarosan megérlelődött benne az a meggyőződés, hogy valami nagyobbfajta hajó fenékraktárának egyik koromsötét rekeszében van.

Ladmó Szerge számítása szerint éjfél lehetett, mikor nagy zaj és dörömbölés hallatszott börtöne körül. Ladmó megesküdött volna rá, hogy nagy áruakományt raktároznak el a hajón.

Végre elült a lárma és Ladmó Szerge elaludt.

XI.

Az ellenség hatalmában.

Miután Dragoss Károly és emberei visszavonultak, a győzők egy ideig még ott maradtak a küzdelem színterén, hogy esetleg megújuló támadás alkalmával helyt álljanak. Csak mikor már bizonyosra vált, hogy a rendőrcsapat végleg eltávozott, akkor indult utnak vezetője parancsára a rablóbanda is.

Csakhamar elérték a folyamot, mely alig ötszáz méternyire volt. A parttól néhány méternyire jókora bárka horgonyzott, melynek sötét tömegét látni lehetett a partról. Ezzel párhuzamosan megállt a szekér.

Mivel nagyszámu munkaerő állt rendelkezésre, a kocsi rakományát kicsiny komp segítségével rövidesen átrakták a bákára. Ez aztán megindult lefelé a folyamon s hamarosan eltűnt az éjszakában, míg a banda tagjainak túlnyomó része, miután ki-ki átvette a zsákmányból reáeső hányadot, különböző irányban elszéledt.

A bákán nyolc ember maradt s tényleg csak ebből a nyolc emberből állt a hírhedt rablóbanda személyzete. A többi csak alkalmi kisegítő volt, kiket rendszerint mindenkori tartózkodási helyük környékéről toboroztak. Ezek rendszerint távol álltak a tulajdonképeni rablótámadásoktól és betörésektől s csupán őrszemek vagy teherhordók gyanánt szolgáltak, mihelyt arról volt szó, hogy a bűnös uton szerzett zsákmány a folyamra szállíttassék.

Ez a szervezés kétségtelenül ügyes volt, mert a bandának ilykép az egész Duna mentén tetemes munkaerő állt rendelkezésére s magából a munkaerőből csak kevesen tudták, hogy minő gaztettek elkövetésében segédkeznek. A legműveletlenebb tömegből kiválogatva s általában alig ismervén a jó és rossz között különbséget, meg voltak róla győződve, hogy csupán csempészetben vesznek részt s egyébre nem is voltak kíváncsiak.

Ellenben a bárkán maradt nyolc ember mindenbe be volt avatva s igazi rablóbandát alkotott. Bárkájukon szakadatlanul járták a Dunát s ahol erre alkalom kínálkozott, kikötöttek, összehúzták a környékről segítőtársaikat s miután zsákmányukat elrejtették uszó menedékhelyükön, ezen megint tovább álltak, új színteret keresván működésüknek.

Mikor aztán a bárka annyira megtelt zsákmánnyal, hogy több már nem fért rá, kivitorláztak a Fekete tengerre, ahol bizonyos meghatározott helyen már egy gőzös várta. Erre átrakodva a betörés, sőt gyilkosság árán szerzett kincsek átváltoztak egyszerű hajórakománnyá, melyen távoli országokban tuladni éppen nem volt nehéz feladat.

A banda feje és amannak «altisztje», Titscha, mint tudjuk, Bécsben felismerték Dragoss Károly csónakját, kiről szentül hitték, hogy Bruschi Ilia név alatt rejtőzik. Azóta a rablók kémei távolról folyton szemmel tartották a csónakot, még pedig a rablóvezér egyenes utasítására, aki feltette magában, hogy mindenáron «hüvösre teszi» a folyami rendőrség főnökét. Ezzel kapcsolatban a banditafőnök valami világra szóló csínyről ábrándozott. Megölni a titkos rendőrt? Erre nem gondolt, legalább most még nem, hanem egyelőre csak hatalmába akarta keríteni. Mihelyt Dragoss Károly a kezében volt, akkor későbbi veszély esetére kijátszhatta társul.

Sokáig azonban nem nyílt alkalom a merénylet végrehajtására. Végre augusztus 29-ének reggelén kedvezőknek látszottak a viszonyok. A múlt éjszakai vihar, mely a bandának a Hagenau-féle nyaraló kifosztását is megkönnyítette bizonyosan szétszórta a mindig Dragoss közelében portyázó rendőrséget s a detektív most valószínűleg egyedül és védelem nélkül volt.

Ez a feltevés, ha a rablófőnök nem lett volna oly végzetes tévedésben Dragoss személyét illetőleg, helyes is lett volna. De ép a személycsere következtében megtörtént az, amit már tudunk,

hogy Titscha és két társa Dragoss helyett Ladkó Szergét támadta meg és hurcolta a bárkára.

Ez a bárka különben, melynek mélyén Szerge Ladkó most megkötözve sinylődött, mesterien épített vizijármű volt, amennyiben kettős fenékkal birt s alsó, a felsőtől felismerhetetlenül elzárt része szolgált a rabolt holmi raktárául. A felsőt tehát alkalomadtán hasztalanul kutatta át a rendőrség, ott sohasem talált semmi gyanusát, amint-hogy mindig rendben voltak a hajó okmányai is, melyek tanúsága szerint a bárka hol bizonyos Constantinesco galaci, hol Meyer Vencel bécsi kereskedő tulajdona volt.

Valójában azonban bizonyos Striga Iván volt a bárka tulajdonosa.

Ezzel a Strigával, mint az olvasó bizonyára emlékszik, már találkoztunk. Ő volt az, aki Ladkó Szerge és Nasa boldogsága közé tolakodott s kiről annyi homályos hír keringett. S valóban. Striga Iván szervezte hét hozzá hasonló alakból a dunai kalózbándát s ő volt az, aki a Duna mindkét partján állandó rettegésben tartotta a lakosságot.

Nem lesz tehát nehéz kitalálni, hogy Ladkó Szerge épen e lelkiismeretlen bandita kezébe került, noha ennek egyelőre sejtelve sem volt foglyának igazi kilétéről.

Miközben hajnali három óra tájban a bárka személyzete épen azon fáradozott, hogy a horgonyt felvonja s a járművet beterelje a folyam közepére, Striga jelentést tétetett magának arról, hogy mikép folyt le a tegnapi reggeli merénylet.

— Egészen magára volt a fickó — magyarázta Titscha. — Megfogtuk Dragosst az első hálódobással, mint a csukát szokás.

— Látott benneteket?

— Nem hinném, mert igen elgondolkodott.

— Hát nem védekezett?

— Megkísérelni megkísérelte. Fejbe kellett kólintanom, hogy lecsendesedjék.

— Csak nem ölted meg? — kérdezte Striga élénken.

— Azt nem; legfeljebb elkábitottam, hogy

meg lehessen kötözni. De alig készültem el ezzel, mikor megint lélegzeni kezdett.

— És most?

— Most lenn van a raktárban. Természetesen az alsóban.

— Tudja, hogy mikép került oda?

— Akkor nagyon okosnak kellene lennie — szólt nevetve Titscha. — Gondolhatod, hogy bekötöttem a szemét és betömtem a száját. Most azonban, ha úgy tetszik neki, dalolhat, vagy nézheti a szép vidéket.

Striga mosolygot, de egyébként válasz nélkül hagyta Titscha szavait.

Ez így folytatta:

— Megtettem, amit parancsoltál. De mire volt jó ez?

— Hát nem elég, hogy fejének fogságba ejtésével zavarba hoztuk a rendőrséget?

Titscha vállát vonogatta.

— Egészen egyszerűen új főnököt fognak kinevezni.

— Lehet, de ez nem pótolhatja azt, aki most kezünkben van. Mindenesetre beszélni fogunk vele és szükség esetén szabadon bocsátjuk cserébe azokért az utlevelekért, melyekre mulhatlanul szükségünk van. Ezért fontos, hogy életben maradjon.

— Ez igaz — hagyta helyben Titscha.

— Gondolt-e valaki rá, hogy legyen mit ennie?

— Az ördögbe is! — kiáltott fel Titscha, megvakarva a füle tövét — erről egészen megfeledkeztem. Nos, tizenkét órai böjtölésbe még senki sem halt bele. Majd rögtön leviszem neki az ebédjét. Különben legjobb volna, ha magad is megnéznéd . . .

— Nem, nem! — tiltakozott Striga élénken — Jobb lesz, ha nem lát. Ő nem ismer engem én sem őt. A legokosabb, ha ennyiben marad a dolog. Az ismeretlenség mindig nagy előny s én nem akarok lemondani erről.

— Hisz álarcot ölthetnél.

— Ez Dragossal szemben nem sokat érne. Neki nem kell okvetlenül arcot látni. Elég, ha a nagyságot, az alakot, vagy bármily apróságot megjegyezhet. Holott bizonyos, hogy ezekről később ráismer az emberre.

— Akkor hát magam viszem le az adagját.

— Valakinek meg kell tennie. Dragoss különben most nem veszélyes s ha az is volna, könnyen tennénk róla.

— Ámen! — tette hozzá Titscha.

— Egyelőre még hadd maradjon a kalitkájában, de ne nagyon sokáig, mert megfullad. Ha aztán tul vagyunk Budapesten, vigyétek a fedélzet egyik kabinjába. Én holnap nem leszek a hajón.

— Hogyan, te távozni készülsz?

— Igenis. Időközönként partra fogok szállni, hogy készülődjem s megtudjam, mit beszélnek utolsó ütközetünkről és Dragoss eltűnéséről.

— És ha elfognak? — kérdezte Titscha.

— Amiatt ne aggódjál. Engem itt senki sem ismer s a folyamrendőrség most meg van bénítva. A nagyközönség részére pedig remek inkognitóm van.

— Ugyan melyik?

— Én leszek a híres Brusch Ilia, a Dunai Liga versenyének első győztese.

— Micsoda ötlet!

— Oh, egészen kitűnő.

Mennél lejjebb ért a hajó, annál élénkebb lett a folyam, ami nagyváros közeletére vallott. Sétahajózásokkal megrakott könnyű gőzösök és vitorláshajók siklottak el a szigetek közt, a távolságban gyárkémények erdejéből fakadó sűrű füstfellegek árulták el Budapest külvárosainak közeledtét.

Ekkor különös dolog történt, Striga intésére Titscha és a legénység egy embere behatoltak a lakóházba, honnan csakhamar megint kiléptek. Kettőjük között karcsu nőalak haladt, kinek szája és szeme be volt kötve sigy arcából alig látszott valami. Hátrakötött kézzel, az ellenállás minden jele nélkül lépegetett a két férfi közt, azután egy

létrán leereszkedett a kettős fenéköreg egy helyiségebe, melynek csapóajtaja bezárult mögötte.

Titscha és a másik férfi aztán megint dolguk után láttak, mintha mi sem történt volna.

Délután három óra tájban a bárka elérte Magyarország fővárosának rakpartjait, melyek mögül jobbról Buda, az ősi török város, balról Pest, a modern város terül el. Akkorjában Buda külső képe még festőibb volt, mint napjainkban, mikor a mindent kiegyenlítő haladás egyre nagyobb mértékben eltünteti az ellentéteket. Pest ellenben, noha már jelentős szerepet játszott, még nem állott a fejlettségnek azon a fokán, mely ma egyikévé teszi Keleteurópa legszebb metropolisainak.

Mindkét, de különösen a balparti oldalon egymást érték az árkádsoros és terrasszos paloták, melyek közül kimagaslottak a nap sugaraitól megaranyozott templomok harangtornyai, úgy, hogy a rakpart teljes hossza ép oly előkelő, mint nagyszerű látványt nyújtott.

Am a bárka személyzete vajmi keveset látott törődni az elragadó képpel. A Budapesten keresztül vezető ut könnyen kellemetlen következményekkel járhatott ily gyanus népségre s ezért a legénység csak magára a folyamra figyelt, melyen számtalan kisebb-nagyobb hajó, bárka és csónak nyüzsgött. Ez az óvatosság lehetővé tette Strigának, hogy már jóelőre észrevett egy négy evezőstől hajtott csónakot, mely egyenesen a bárkának tartott. Mivel felismerte benne a folyamrendőrség járművét, hirtelen jelet adott Titschának, aki egy nyiláson keresztül szó nélkül lebocsátkozott a raktárhelyiségbe.

Striga nem csalódott. Néhány pillanat múlva a csónak odasimult a bárka oldalához s két férfi lépett a fedélzetre.

— Ki a kapitány? — kérdezte az egyik.

— Én vagyok — jelentkezett Striga s előre lépett társai sorából.

— Mi a neve?

— Striga Iván.

— Nemzetisége?
 — Bolgár,
 — Honnan jő ez a bárka?
 — Bécsből.
 — És hova megy?
 — Galacba.
 — Ki a tulajdonosa?
 — Constantinesco ur Galacból.
 — Van-e rakomány?
 — Nincs, mert visszatérőben vagyunk.
 — Hol vannak az okmányai?
 — Tessék! — szólt Striga és odanyújtotta a kérdezőnek az okiratokat.

— Rendben van — szólt a rendőr s visszaadta a gondosan átnézett okiratsomót. — Most még meg fogjuk tekinteni a raktárhelyiséget.

— Ahogy tetszik — felelt Striga. — Meg kell azonban jegyezni, hogy ez Bécsből való elindulásunk óta épen a negyedik vizsgálat, ami nem a legkellemesebb mulatság.

A rendőr egyetlen kézmozdulattal elhárított magától minden felelősséget és szó nélkül leereszkedett a raktárhelyiségbe. Itt misem árulta el, hogy lába alatt két ember szenved, egy férfi az egyik oldalon s egy nő a másikon, mindkettő tehetetlenségre kárhoztatva és képtelen még csak segítségért is kiáltani.

A vizsgálat különben nagyon rövid ideig tartott, mert az egész helyiség üres volt s így a további időtöltés feleslegesnek és indokolatlannak látszott.

A rendőr megint kibujt a napvilágra s minden további kérdezősködés nélkül csónakjába szállt, hogy kötelességszerűen más hajókat vizsgáljon meg míg a bárka lassan tovább uszott lefelé a folyamon.

Mikor végre elmaradtak mögötte Budapest végső házai, elérkezettnek látszott az idő, hogy a raktárhelyiség alsó részébe rejtett foglyokkal is törődjék valaki. Titscha egy másik hajós kíséretében le is ereszkedett, azután visszatért ugyanazzal a nővel, kit néhány órával azelőtt ott be-

zártak. A nőt visszavezették a lakóházba. A legénység többi része minderről tudomást sem látszott szerezni.

Csak késő éjjel, ötven kilométernyire Budapest alatt, Ercsi és Adony közt kötöttek ki, azután hajnalban megint tovább indultak. E nap folyamán — augusztus 31-ike volt — többször megszakították az utazást, mert Striga ismételten eltávozott a bárkáról, még pedig a lopott csónakon, mely véleménye szerint Dragoss Károlyé volt.

Félretéve minden óvatosságot több faluban is kikötött, melyeknek lakói előtt a Dunai Liga híres dijnyerőjének vallotta magát, meg lévén győződve arról, hogy ennek híre eljutott ez emberekig; azután beszélgetni kezdett velük, miközben rendszerint igen ügyesen arra terelte a beszédet, ami leginkább szíven feködt.

Ámde fáradozásának vajmi csekély volt az eredménye s kitűnt, hogy Bruschi Iliá nevét ezen a vidéken nem ismerik. Mohácson, Apatinban, Ujvidéken vagy Belgrádban bizonyosan hallott volna róla, de ezekbe a városokba nem volt bátorsága betenni a lábát. Ezért csupán falvakban való tartózkodásra szorítkozott, mert tudta, hogy itt a rendőri felügyelet sokkal lazább. Sajnos azonban, a parasztok még csak hírét sem hallották a sigmaringeni versenynek s más tekintetben is szófukaroknak bizonyultak. Dragoss Károlyról különben még kevesebbet tudtak, mint Bruschi Iliáról és Striga hasztalanul fáradozott azon, hogy megoldja a nyelvüket.

A tegnapi megállapodáshoz hiven Ladkó Szergét felhozták a raktárhelyiségből s bezárták a felépítmény egyik kabinjába.

Szeptember 1-étől 6-áig jóformán semmi sem történt. A bárka naponként átlag hatvan kilométernyi utat tett meg lefelé a folyamon, jóllehet Striga ismételt kirándulásai következtében utját többször megszakította.

Míg ezek a kirándulások a tudakozódás szempontjából meglehetősen eredménytelenek voltak, más téren mégis hasznót hoztak Strigának.

Ez szeptember 5-én történt. Ezen a napon a bárka egy Szuszek nevű városka előtt horgonyzott és Striga megint partra szállt. Késő este volt s a parasztok, kik tudvalevőleg a nappal együtt térnek nyugovóra, már visszavonultak lakásaikba. Striga egyedül járt-kelt az utcán, mignem egy csinos ház elé ért, melynek tulajdonosa megbízván az általános becsületességben, tárva hagyta a kaput s valószínűleg a szomszédba távozott.

Striga habozás nélkül beosont a házba, melyben valami üzlet s emellett iroda is volt. Egy pillanat s Striga már kiürítette azt a fiókot, melyben a napi bevételt tartogatták. Nem elégedvén meg azonban e csekély zsákmánynyal, egy szekrényben, melyet feltörni gyerekjáték volt neki, egy színültig telt zacskót vett észre, melyből már a kivétel alkalmával gyanus ércsengés hallatszott.

Striga most zsákmányával elsietett a bárkára, mely napfelkeltekor már megint messze járt.

Ez volt az utszakaszban egyetlen kalandja.

A fedélzeten Strigának egyéb dolga volt. Időről-időre eltűnt a felépítményben s belépett egy kabinba, mely a Ladkó Szergével épen szemközt állt. Látogatása néha csak percekig tartott, néha hosszabb időt vett igénybe. Ebben az esetben nem ritkán előfordult, hogy a fedélzeten is heves és hangos párbeszédet hallottak, melyben jól meg lehetett különböztetni egy női hangot, amint egy férfi haragos szavaira egész nyugodtan felel.

A civakodás vége aztán mindig ugyanaz volt. Ladkó magából kikelve kirohant a fedélzetre s idegeinek lecsillapítása céljából elhagyta a hajót.

Tudakozódó körutra rendszerint csak a jobbparton indult. A balparton, melyen túl a végtelen pusztá feküdt, csak gyéren voltak falvak és tanyák.

A pusztá semmi más, mint a hatalmas magyar síkság, melyet több száz kilometer hosszúságban az erdélyi hegylánc határol. Az azon át-

haladó vasutak óriási lakatlan területeket, terjedelmes legelőket és nagykiterjedésű mocsarakat szelnek keresztül, melyekben nyüzsög a sok vízimadár. Ez a puszta gazdagon terített asztala megszámlálhatatlan négylábunak, ezernyi és ezernyi kérődzőnek, melyek Magyarország gazdagságát alkotják.

A folyam szélessége itt igen tekintélyes és medrében rendkívül sok a sziget. Ezek közül jókora nagyok is akadnak s körülöttük rendszerint igen sebes a folyam árja.

Termékenyeknek nem lehet mondani e szigeteket. Az iszapos és áradmányos talajon rendszeren csak nyir-, füz- és nyárfa tenyész. Ezek körül azonban embermagasságra megnő a fű s a szénát súlyosan megterhelt kompokon szállítják a partmenti tanyákra vagy falvakba.

Szeptember 6-án a bárka közvetlenül naplenyugta után kikötött. Striga nem volt a fedélzeten, hanem a közeli Karlóca városkában járt, hogy kutatásait folytassa. Parancsára a bárka csak két-három kilométerrel lejjebb állt meg, ahol úgy hitte, hogy csónakán hamarosan utól fogja érni.

Kilenc óra felé csakugyan már közel is járt a hajóhoz. Különös oka nem lévén a sietésre, evezőjét letette s csupán a folyam sodrára bízta csónakát s mélyen elmerült gondolataiba.

Eközben tekintete azokra a ládákra tévedt, melyek Dragoss Károlynak és házigazdájának oly sokáig szolgáltak fekvőhelyül. Nyomban agyába ötlött, hogy noha már egy hét óta volt birtokában a csónak, még nem is gondolt rá, hogy annak tartalmát megvizsgálja. Legfőbb ideje volt, hogy ezt a megmagyarázhatatlan mulasztást jóvátegye.

Elsőnek a kormányrud mellett álló láda került sorra, melyet pillanat alatt feltört. De ebben csak gondosan egybecsomagolt fehérneműt és ruhadarabokat talált. Ujra lezárta a ládát és egy másiknak a lakatját feszítette fel.

Ennek tartalma sem különbözött valami nagyon az elsőétől s már-már csalódottan abban

akarta hagyni a további kutatást, mikor a láda egyik sarkában oly tárgyat fedezett fel, mely érdeklődését a legnagyobb mértékben felkeltette. Ha már a ruhadarabokból semmire sem tudott következtetni, akkor ezzel a nagy tárcával, melyben bizonyára iratok voltak, hihetőleg több szerencséje lesz. Noha a papir természetszerűleg néma, vannak mégis esetek, melyek beszédesebbek bárminél.

Striga kinyitotta a tárcát s várakozásának megfelelően csakugyan iratokat talált benne, melyeket gondosan átvizsgált. Voltak köztük nyugták és levelek, melyek mind Brusch Ilia nevére szóltak s hamarosan előkerült az az arckép, mely annak idején már Dragoss Károly gyanuját is felkeltette.

Striga egyelőre zavarban volt. Szeget ütött a fejébe, hogy a csónakon csupán Brusch Ilia nevére kiállított iratokat talált s egyetlen egyet sem olyant, mely a rendőrnek volt címezve. Igaz, lehetett ennek igen egyszerű magyarázata. Hisz Dragoss, mint az különben régi hite volt Strigának, egyességre léphetett a halászszal, hogy ennek nevét viselheti s talán a személyazonosság esetleg szükségessé válható igazolása céljából átvette amannak iratait is. De mit keres itt a Ladkó név, amely alatt Striga veszedelmes gázetteit szokta elkövetni? S mikép jut ide annak az asszonynak az arcképe, akinek birhatásáról annyi határozott és erélyes visszautasítás után sem mondott még le végleg? Ki volt már most a csónak tulajdonosa, aki birtokában tartotta ez asszony sajátkezü ajánlásával ellátott arcképet? Dragoss Károlyé volt-e, vagy Brusch Iliáé, vagy Ladkó Szergeé s e három férfi közül, kiknek ketteje őt különösen érdekelt, vajjon melyiket hurcolta itt magával fogolyként? Hisz a három közül az utolsót a maga hite szerint megölte, mikor annak idején a Rusztsukból csónakon menekülő két férfi közül az egyiket puskalövéllyel leterítette. Amennyiben akkor mégis rosszul célzott volna, majd jobban fog célozni, ha netán a

rendőrfőnök helyett esetleg a dunai hajóst tartaná hatalmában. Erre, mint tuszra, nem volt szüksége s irányában nem tartozott kimélettel a maga érdekében. Egy jókora kő a nyakán megszabadítaná őt örökre e halálos ellenségétől s eltávolítaná egyuttal azt a legfontosabb akadályt, mely mákacsul kovácsolt terveinek útját állja.

Most már türelmetlenség váltotta fel eddigi nyugodtságát s miután a képet zsebébe rejtette, megragadta az evezőt, hogy a csónak sebességét fokozza.

A bárka sötétlő körvonalai csakhamar fel is merültek. Striga hozzákötötte csónakját, a fedélzetre szökött s kulccsal a kezében odasietett ahhoz a kabinhoz, melyben Ladkó Szergét őriztette.

Ez, szegény, nem válogathatott oly bőven kalandja magyarázataiban, mint porkolábja. Előtte a rejtély ma is oly megfeythetetlennek látszott, mint eddig, miért fel is hagyott annak kutatásával, hogy tulajdonkép miért is tartják itt fogva.

Röviddel azután, hogy a hajó belsejéből felhozták a kabinba s itt levették szájáról és szeméről a köteléket, körültekintett uj börtönében. Noha keze és lába erősen meg volt kötözve, helyzete itt mégis türhetőbbnek látszott, mint odalenn. Kicsiny ablakon keresztül világosság szűrődött a helyiségbe s ez uj bátorságot öntött lelkébe. Az ablakon túl ott volt a szabadság... ezt kivívni, ez volt most a legfőbb feladat.

Sokáig kétségbeesett afelől, hogy annak elnyerésére a szükséges eszközök birtokába juthat valaha. Végre, mikor már ezredszer körüljáratta tekintetét a kabinban, a falhoz támasztva felfedezett egy vékony vaslemezt. A lemez kissé elállt a kabin falától s noha széle tompa volt, talán mégis alkalmas volt arra, hogy rajta folytonos dörzsölés útján kettémesse azt a kötelet, mely kezét tétlenségre kárkoztatta.

Miután nagy fáradsággal odakuszott a vaslemezhez, megkezdte hosszadalmas munkáját, mert azért is rendkívül fárasztó volt, mert egész testével dolgoznia kellett. Azonfelül napjában

kétszer olyankor, mikor táplálékát hozták, abban kellett hagynia, hogy gyanut ne keltsen. Elejét mindig pontos időben s mindig ugyanaz a férfi hozta, akit Ladkó, noha vászonálcot viselt, szürkülő haján és hatalmas vállán mindannyiszor felismert.

Öt teljes nap mult el már azóta, hogy Ladkó Szerge megkezdte kötelékeinek koptatását s mármár kétségbe akart esni az eredmény felől, mikor végre szeptember 6-ának estéjén a kezét megbénító kötél hirtelen elszakadt.

A hajós csak alig tudta visszafojtani azt az örömkialtást, mely ajkára tolult. E pillanatban kinyílt az ajtó s belépett rajta az az ember, aki élelmiszert szokott neki hozni.

Mihelyt Ladkó Szerge megint magára maradt, mozgatni akarta megszabadult karját, ez azonban egyelőre lehetetlennek bizonyult. Csak hosszas, órákig tartó testgyakorlat után sikerült megint visszanyernie karjának és kezének mozgóképességét s ezalatt besötétedett. Megkísérlette lábát is kiszabadítani békóiból s a kísérlet sikerrel járt.

Ladkó Szerge fellélegzett. Most tehát szabad volt, vagyis helyesebben, megtette az első lépést szabadságának visszaszerzésére. A második lépés az leendett, hogy az ablakon keresztül, melyet immár el tudott érni, megkísérelje kijutni a Dunára. A körülmények kedvezőknek látszottak. Odakünn vaksötétség uralkodott s ha egyszer már elérte a Dunát, neki, a gyakorlott uszónak gyerekjáték volt kiuszni a partra. Reggelig most már senki sem fogja felkeresni cellájában s mire szökését észreveszik, ő már jó messze jár.

Az ablak kicsiny átmérője mégis gondolkodóba ejtette. Fejletlen, karcsu ifju könnyen keresztülvergődhetett volna rajta, de neki, a fejlett és erős férfinak bizonyára szűk volt a nyílás.

Am nem volt ideje sokáig habozni. Gyorsan lehányt magáról minden ruházatot, aztán elszántan hozzálátott a nehéz feladat megoldásához. Fejét, jobb karját és jobb vállát, bár bőrét lehorzsolta

s csontjai megroppantak, minden nagyobb baj nélkül sikerült keresztülhajtania a nyíláson, de bal karja és bal válla belül maradt. Így maradt függve egy ideig, míg testének felső része ott lógott közvetlenül a Duna tükre fölött. Ladkó elviselhetetlennek találta e helyzetet s vissza akart ereszkedni, de ez lehetetlennek bizonyult.

E pillanatban szokatlan zaj remegtette meg egész valóját. Bizonyára uj és fenyegető veszedelem közeledett. Ami fogságának tartama alatt ebben az órában sohasem történt meg, valaki zárkájának ajtajához közeledett. Egy kéz tapogatózva kereste a kulcslyukat s az végre meg is találta.

A kétségbeeséstől ösztönözve, a hajós összeszedte minden erejét s emberfeletti erőlködéssel igyekezett kijutni a kelepceből, még pedig előre.

A zárban egyet fordult a kulcs, mire a závár csattogva engedett... azután még egyszer megfordult a kulcs...

XII.

A törvény nevében.

A nyíló ajtó küszöbén Striga habozva megállt. A kabinban vak sötétség uralkodott. Szeme nem tudott megkülönböztetni egyebet, mint egy kevésbé sötét négyszöget az oldalfalban: az ablaknyílást. A fogoly bizonyára valamelyik sarokban hevert; de látható nem volt.

— Világot, Titscha, világot! — kiáltotta Striga türelmetlenül.

Titscha sietve hozott egy lámpást, melynek lobogó fénye megvilágította a helyiség belsejét. Mikor a két férfi futólag körültekintett, egymásra bámultak.

A kabin üres volt. A padlón ott heverték a kötelek s a rendetlenül odavetett ruhadarabok.

— Meg tudod ezt magyarázni? — kezdte Striga.

Titscha, mielőtt válaszolt, odalépett az ablakhoz s ujját végigvonta az ablakkereten.

— Megszökött — szolt azután s megmutatta ujját, mely piroslott a vértől.

— Megszökött? — ismételte Striga és megtoldotta kérdését egy rut káromkodással.

— De csak az imént — folytatta Titscha. — A vér még meleg s különben is csak két órával ezelőtt hoztam neki ennivalót.

— És akkor nem vettél észre semmi feltűnőt?

— A legcsekélyebbet sem. Ép úgy meg volt kötözve, mint azelőtt.

— Barom! — dörmögött Striga.

Titscha taglejtések kíséretében magyarázta, hogy nem érti, mikép volt itt lehetséges a szökés s hogy e tekintetben el kell magáról háritania mindennemű felelősséget.

Striga azonban nem hagyta ennyiben a dolgot.

— Igenis, barom vagy! — ismételte dühösen, kitépve amannak kezéből a lámpást, melylyel körülvilágított a kabinban. — Neked mindig alaposan meg kellett volna vizsgálnod a foglyodat, ahelyett, hogy a külsőségekkel beéred. Nézd csak ezt a vasat, milyen fényes az éle. Ezzel dörzsölte keresztül a kötelet, mely kezén volt. Ez persze napokig tartott s te mitsem vettél észre belőle. Nem, ilyen ostobának lenni már valóságos bűn!

— Az ördögbe is! — kiáltott fel Titscha, akit szintén elöntött a harag. — Azt hiszed talán, hogy a kutyád vagyok? Ha ez a Dragoss annyira a szivedhez van nőve, akkor magad is őrizhetted volna.

— Én jobban is teljesítettem volna a kötelességemet. De hát csakugyan Dragoss volt, akit itt üldöztünk?

— Hát ki lett volna más?

— Mit tudom én, hisz tőled más baklövés is kitelik. Ráismertél, mikor elfogtad?

— Ezt nem merem állítani — vallotta be Titscha. — Mikor elfogtam, éppen háttal állt hozzám.

— Barna volt-e, vagy szőke?

— Barna! — erősítette Titscha a meggyőződés hangján.

— Bizonyos vagy ebben?

— Kétségtelenül.

— Akkor hát nem Ladkó volt — dörmögte Striga. — Nem lehetetlen, hogy Brusch Ilia volt.

— Miféle Brusch Ilia?

— A halász.

— No lám! — kiáltott fel Titscha — ha a fogoly nem volt sem Ladkó, sem Dragoss Károly, akkor nem olyan nagy baj, hogy megszökött.

Válasz helyett Striga odalépett az ablakhoz. Miután a vérnyomokat megvizsgálta, kihajolt, de a sűrű sötétségben mitsem tudott megkülönböztetni.

— Vajjon mióta lehet szabad? — kérdezte halkan.

— Két órájánál nincs több — bizonyitgatta Titscha.

— Ha két óra időt nyert, akkor már jó messze járhat! — kiáltott fel Striga, aki már alig tudott erőt venni haragján.

Azután egy ideig gondolkodott, majd így szólt:

— Ebben a pillanatban semmit sem tehetünk. A sötétség igen nagy. Ha már a madár elrepült... akkor hát szerencsés utat! Mi jóval napfelkelte előtt indulunk, hogy lehetőleg mielőbb tul legyünk Belgrádon.

Striga még néhány pillanatig gondolkodni látszott, azután szó nélkül elhagyta a kabint s belépett a szemköztibe.

Titscha hallgatózott. Eleinte semmit sem hallott, de akkor az ajtón keresztül hangok ütődtek füléhez, melyekből hamarosan heves párbeszéd lett.

Strigától ostobaság volt, hogy elmulasztotta az intézkedéseket a fogoly kézrekerítése végett. Azok esetleg eredménnyel járhattak volna, mert a szőkevény egészen közel volt.

Mikor Ladkó meghallotta a kules fordulását a zárban, a kétségbeesés emberfölötti erőt kölcsönzött neki és vérző sebek árán kiszabadította vállát a szoros kelepceből. Mihelyt csipőjét is szabadnak tudta, egy gyönyörű fejessel nyílegyenesen berepült a Dunába, melynek vize halk csobogással megnyílt, azután zajtalanul összezsapott felette. Mikor megint felmerült, már a hajó faránál uszott, mely a legközelebbi pillanatban elmaradt mögötte. Most már szabad volt előtte az ut.

Itt nem lehetett habozni. Mindenekelőtt egy darabig még usznia kellett az árral, hogy aztán kiuszszék az egyik partra. Teljes meztelensége persze forrásává lehetett későbbi kellemetlenségeknek, de egyéb választása nem volt. Legelső feladatának azt tekintette, hogy uszó börtönétől, melyben oly kínos napokat töltött, mennél jobban eltávozhassék. A szárazföldön aztán gondolkodni akart a további teendők felől.

Ekkor hirtelen egy másik vizjármű körvonalai bontakoztak ki előtte a sötétségből. Mily mély megindulással ismerte fel ebben a maga csónakját, melyet most az ártól kifeszített hosszú kötél erősített a bárkához! Ösztönszerűleg megragadta a kormányt s néhány pillanatig megpihent.

Az éj csendjén keresztül hangok ütötték meg fülét. Kétségtelenül szökése körülményeiről vitatkoztak a bárkán. Így tehát mozdulatlanul várt, csupán fejét tartván ki a folyam fekete vizéből.

A beszélgetés hangosabb, ingerültebb lett, de azután megint beállt a hangtalan, süket csend.

A csónak bordájához kapaszkodva, Szerge Ladkó óvatosan átvette magát a korláton. A csónakban még egyszer hallgatózott. Mivel semmit sem hallott, óvatosan beosont a felépítménybe.

Ennek teteje alatt még áthatlanabb volt a sötétség. Ladkó, aki képtelen volt látni, kezeivel tapogatózott, mint a vak. Ugy látszott, hogy

itt semmit sem bolygattak meg. Legelőbb horgászó szerszámjaira akadt, aztán keze beleakadt vidraprém süvegébe, mely még ott függött a szegen, melyre maga akasztotta volt. Jobbról az ő ágya állt, balról Jégeré. De miért voltak tárva-nyitva az ágyak alatt álló szekrények? Ezeket talán feltörte valaki? Ladkó türelmetlenül bele-nyult az egyikbe és kotorászni kezdett. Szívéről csakhamar nagy kő esett le: a szekrény tartalma érintetlen volt. Fehérneműje, ruházata látszólag a régi rendben ott sorakozott egymás mellett. Kését is megtalálta ugyanazon a helyen, ahova tette volt. Ezt a kést Ladkó kinyitotta, azután hason, óvatosan kerülve a legkisebb zajt, oda-kuszott a csónak orrához.

Tíz percnyi idő kellett neki ehhez, mert a legkisebb zajra, a víz minden hangosabb csobbanására veszteg maradt és fülét hegyezve figyelt. Végre meg tudta ragadni a vízszintesre kifeszített kötelet s azt egy erőteljes vágással keresztülmetszette.

Az elvágott kötél éles sivitással korbácsolta végig a vizet. Ladkó dobogó szívvel behuzódott a deszkabódéba. Majdnem hihetetlen volt, hogy a mély csendben senki sem hallotta volna a kötél esését.

Semmi sem mozdult. A hajós, aki megint előbujt a házikóból, meggyőződhetett róla, hogy már jó messze jár ellenségeitől. A csónakot pillanat alatt elkapta az ár és vitte sebesen lefelé.

Mikor Ladkó Szerge azt hitte, hogy már elég messze van a bárkától, megragadta az evezőt s néhány evezőcsapással fokozta a csónak menetsebességét.

Csak most vette észre, hogy borzong a hidegtől s szekrényéből előszedve a szükséges ruhadarabokat, öltözködni kezdett. Azután megint megragadta az evezőt és derekasan munkához látott.

Arról, hogy merre jár, a legcsekélyebb sejtelme sem volt. A bárka mozdulatairól annak idején nem szerezhetett tudomást s így kétség-

ben volt afelől, vajjon az akkor felfelé, vagy lefelé haladt-e a folyamon.

Neki most természetesen az ár irányában kellett haladnia, mert hisz arra volt Ruszcsuk s ott volt Nasa. Mindenekelőtt egész éjjel evezni akart, hogy ellenségeitől minél távolabbra jusson. Még hét órai jótékony sötétségre számithatott s ezalatt jókora utat futhatott be. Nappal aztán a legelső városban vagy faluban, amelyet ért, pihenni akart.

Már mintegy husz perc óta evezett, mikor a távolban elhaló sikolyt hallott. Ez a hang mélységesen megdöbbsentette a hajóst. Vajjon hol hallotta ő ezt a hangot? Ladmó csaknem esküt mert volna tenni, hogy ez Nasa hangja volt. Abbanhagyta az evezést és feszülten figyelt.

Reggel nyolc óra felé, miközben mindig szorosan a jobbpárt mentén evezett, magas templomtornyok bukkantak fel előtte, míg azokon túl egy másik város háztömege látszott.

Ladmó csaknem felujjongott örömében, ezt a két várost jól ismerte. Az egyik a közelebb fekvő Zimony volt, az osztrák-magyar Duna-szakasz legutolsó városa, a szemközt fekvő pedig Belgrád, Szerbia fővárosa, mely a folyam egy hatalmas kanyarulata mellett, a Száva torkolatánál fekszik.

Fogságának tartama alatt tehát megszakítás nélkül lefelé haladt a folyamon, az uszó börtön mind közelebb hozta céljához s anélkül, hogy erről sejtelve lett volna, ötszáz kilométernél nagyobb utat tett meg.

Egyelőre Zimony egyértelmű volt neki a megszabadulással. Itt védelmet és segítséget kellett találnia. De vajjon rászánja-e magát arra, hogy ilyent keressen? Ha panaszt emel s elmondja, minő megfeszíthetetlennek látszó kalandban volt része, akkor ebből vizsgálat származik, melynek első áldozata kétségtelenül ő maga lesz. Kutatni fogják a személyazonosságát, azt, hogy honnan jó és hová igyekszik, esetleg még a neve is kiderül, melyet bármi áron eltitkolni megesküdött.

Ezt tehát jól meg kellett fontolni. Egyelőre teljes erővel siettette járműve menetsebességét. A városban fél nyolcat ütöttek a toronyórák, mikor Ladkó a rakpartra ért s ennek egyik cövekére erősítette csónakját. Hamarosan rendbe hozott mindent, azután újra azon kezdett töprengeni, hogy mi lesz tanácsosabb: hallgatni-e, vagy jelentést tenni? Mindent megfontolva, tanácsosabbnak látszott hallgatni, deszkabódéjában élvezni a jól megérdemelt nyugalmat s másnap reggel ép oly észrevétlenül, amint jött, megint eltávozni Zimony alól.

Ekkor hirtelen négy férfi jelent meg a rakparton s közvetlenül a kikötött jármű előtt megállt. Azután egymásután beszökeltek a csónakba s egyikük ezzel a kérdéssel közeledett a meglepett Ladkó Szergéhez:

— Ön Brusch Ilia?

— Az vagyok — hagyta helyben a hajós, miközben nyugtalan tekintetet vetett a kérdezőre.

Ez felgombolta a kabátját, mely alól széles szalag látszott a magyar állam színével.

— A törvény nevében letartóztatom! — szólt, miközben kezével megérintette a hajós vállát.

XIII.

A bűnvizsgálat.

Dragoss Károly nem emlékezett rá, hogy hosszú hivatalos ténykedése alatt egyetlen oly érdekes és meglepő fordulatokban gazdag ügye lett volna, mint a dunai kalózesapaté.

Dragoss Károly ép ezért megkészszeresztette az éberséget a Budapesten alul fekvő jelentősebb városokban, aminők Mohács, Apatin és Ujvidék, míg ő maga Zimonyban üttötte fel főhadiszállását. Ezek a városok tehát mindmegannyi gátja voltak a szökevény utjának.

Ez azonban kacagni látszott minden eléje tornyosuló akadályon. Ép úgy, ahogy átutazását észrevették Budapesten, jelentést tettek róla Mohácson, Apatinban és Ujvidéken, de mindig elkésve. Dragoss tombolt emiatt s abban a tudatban, hogy utolsó ütőkártyáját játsza ki, valóságos flotillát vont össze. Parancsára csakhamar vagy harminc csónak és bárka cirkált Zimony alatt a Dunán. Ugyancsak ügyes embernek kellett lennie, aki ezen a korláton keresztül akart törni.

Am ez intézkedéseknek még sem lett volna foganatjuk, ha Ladkó Szerge megmaradt volna a bárka foglyának. Dragoss szerencséje volt, hogy Ladko kiszabadult a fogságból.

Ily körülmények közt elmúlt szeptember hatodika, anélkül, hogy bármi is történt volna s Dragoss szeptember hetedikén már flotillája látogatására készült, mikor egy rendőr jelentette neki, hogy a keresett gonosztevőt elfogták s beszállították a zimonyi fogházba.

Dragoss nyomban odasietett. A rendőr valót mondott, a hirhedt Ladkó a rendőrség fogházában ült.

A hir villámgyorsan elterjedt s lázba hozta az egész várost. Senki sem beszélt egyébről s a parton naphosszat ott tolongott a nép a hirhedt bandita csónakja előtt.

Ez a csoportosulás szükségkép feltűnést kellett, hogy keltsen egy bárkán, mely délután három órakor elhaladt Zimony alatt. A bárka, mely békésen lefelé uszott a folyamon, a Strigáé volt.

— Vajjon mi van ott Zimonyban? — kérdezte a hűséges Titschától, mikor észrevette a parton tolongó tömeget. — Majdnem az a látszata, mintha ott valami felkelés volna.

Távcsövét szeméhez emelte, de csakhamar megint félretette.

— Vigyen el engem az ördög — szólt — ha az nem a mi foglyunk csónakja!

— Gondolod? — kiáltott fel Titscha és kézbe kapta a messzelátót.

— Efelől bizonyosságot kell szereznem —

jelentette ki Striga, aki igen izgatottnak látszott.
— Mindjárt partraszállok.

— Persze, hogy elfogjanak! Az a gazember! Ha ez Dragoss csónakja, akkor Dragoss maga is Zimonyban van. Te tehát bele akarsz rohanni a farkas torkába?

— Persze, persze... igazad van — hagyta helyben Striga, miközben már a felépítmény felé tartott. — De azért majd megteesszük a szükséges intézkedéseket.

Negyedórával később újból megjelent, de annyira elváltozva, hogy nem lehetett ráismerni. Körszakálla eltűnt s azt hamis pofaszakáll helyettesítette, egyik szeme be volt kötve, törődötten rágörnyedt egy vastag fütykösre s általában azt a benyomást keltette, mintha súlyos betegség után csak az imént hagyta volna el ez ágyat.

— Nos, mit szólna hozzá? — kérdezte egy nemével a büszkeségnek.

— Kitűnő! — kiáltott fel elbámulva Titscha.

— Most hát figyelj ide — folytatta Striga.
— Amig én Zimonyban tartózkodom, ti nyugodtan továbbhajóztok. Belgrád alatt öt vagy hat kilométernyire horgonyt vettek, azután bevárjátok visszatérésemet.

— De mikép kerülsz vissza hozzánk?

— Az ne aggasszon, de hagyj meg Szemónak, hogy a kicsiny csónakkal várakozzék rám a parton.

Mig ezek történtek, a bárka már jóval elhagyta Zimonyt. Striga, aki a várostól tetemes távolságban partra szállt, gyors léptekkel közeledett a házak felé. Mikor elérte a házsort, meglassította lépteit, elvegyült a parton ácsorgó tömegbe s feszülten figyelt a körülötte folyó beszélgetésre.

Arra azonban, amit itt hallott, nem volt elkészülve. Senki egyetlen szóval sem említette Dragosst. Brusch Iliáról sem esett egyetlen szó. A beszéd egyetlen tárgya Ladkó volt. De melyik Ladkó? Nem a rusztesuki révész, kinek nevét, mint az olvasó tudja, Striga eltulajdonította, hanem kifejezetten a képzeletbeli Ladkó, Ladkó, a

gonosztevő, Ladkó a folyami kalóz, röviden: maga Striga. A saját maga letartóztatása volt az általános beszéd tárgy.

Ez meghaladta Striga elméleti képességét. Azon, hogy a rendőrség baklövést követett el s ártatlan embert csipett meg az igazi bűnös helyett, nem csodálkozott. De minő vonatkozásban volt ez a tévedés azzal a csónakkal, melyet itt látott s mely tegnap még a maga bárkájához volt kötve? Striga feltette magában, hogy előbb nem hagyja el Zimonyt, míg ezt a rejtélyt meg nem fejtette.

Am türelmét kemény próbára tették.

Annak a Róna Imre nevű birónak, aki ez ügyben a vizsgálatot vezette, ez az ügy épen nem volt sürgős. Már a harmadik napja elmúlt s ő még mindig nem adott életjelt.

Ez a huzás-halasztás hozzátartozott a rendszeréhez. Célszerűnek tartotta ugyanis, hogy a vádlott előbb néhány napig maradjon teljesen magára. A magány elernyeszti az idegeket s néhány napos magánzárka ellankasztja az ellenfelet, kivel a birónak birokra kell kelnie.

Negyvennyolc órával a letartóztatás után Róna Imre kifejtette ezt az elméletét Dragoss Károly előtt, aki felkereste, hogy további utasításokat kérjen tőle.

A detektív persze nem mert ellentmondani feljebbvalójának. Mindazonáltal ezt a kérdést intézte hozzá:

— És bíró ur, mikor szándékozik ön kihallgatni a vádlottat?

— Holnap.

— Akkor holnap este megint eljövök, hogy megtudjam az eredményt. Azt hiszem, nem kell ismételnem, hogy miféle gyanuokokon alapul a vád?

— Nem, ez egészen felesleges volna. Még jól emlékszem előző beszélgetésünkre, azonfelül kimerítő jegyzeteket készítettem magamnak.

— Ne vegye rossz néven, bíró ur, ha arra a kérésre emlékeztetem, melylyel egy ízben már terhére voltam.

— Mi is volt az a kérdés?

— Az, hogy ebben az ügyben, ha csak nem elkerülhetetlenül szükséges, ne kelljen megjelennem a bíróság előtt. A vádlott ugyanis csak Jéger név alatt ismer. Ez talán még hasznunkra lehet, míg abban az esetben, ha a sorompók előtt találkozánk, meg kellene mondanom igazi nevemet. De hisz ennyire még különben nem vagyunk s a vizsgálat érdekében csakugyan kívánatosnak tartom, hogy egyelőre a háttérben maradjak.

— Jó; úgy lesz, ahogy ön kívánja — felelt a bíró.

Zárkájában Ladkó Szerge eközben hiába várta, hogy végre már az ő ügyét vegyék elő. Ez az új szerencsétlenség különben ép oly kevéssé tudta megtörni, mint az azt megelőző rejtélyes fogvatartás. Letartóztatása alkalmával a legcsekélyebb ellentállást sem kísérelte meg, hanem nyugodtan a börtönbe vezettette magát, miután kérdésére, hogy mi az oka elfogatásának, nem kapott választ. De hát mitől is tarthatott? Hogy ártatlan volt s letartóztatása valami félreértés következménye, annak a legelső kihallgatás alkalmával ugyanis ki kellett derülnie.

Sajnos azonban, ez az előző kihallgatás sokáig váratott magára s Ladkó Szerge már-már elvesztette türelmét, noha letartóztatása pillanatában megfogadta, hogy hidegvérét és nyugalmát minden körülmények közt meg fogja őrizni.

Végre harmadnap — szeptember 10-ike volt — megnyílt börtönének ajtaja, őt magát pedig felszólították, hogy lépjen ki cellájából. Négy szuronyos katona közrefogta s miután egész sor lépcsőn és folyosók labirintusán végighaladtak, kivitték a foglyot az utcára, melynek szemközti oldalán a törvényszék palotája állt.

Az utca tele volt kíváncsiakkal, akik sorfalat álltak s hangosan szitkozódni kezdtek, mikor meglátták a gonosztevőt, aki oly sokáig el tudott rejtőzni az igazságszolgáltatás büntetése elől. Hogy Ladkó Szerge mit érzett, mikor türnie kellett a

meg nem érdemlett gyalázkodást, azt *area* izmainak egyetlen rándulása sem árulta el.

Rendületlen nyugalommal lépett be a törvénykezési épületbe, ahol némi várakozás után a vizsgálóbíró elé vezették.

Róna Imre vézna, szőke férfi volt, ritkás szakállal és epésen sárga arcszinnel. Rendkívül szigorú tisztviselő hírében állt. Határozott állításaival és brutális tagadásaival rendszerint zavarba hozta a vádlottat, aminthogy viselkedésével inkább félelmet kelten, mint bizalmat ébreszteni volt a célja.

A börtönőrök a bíró intésére elhagyták a szobát, melynek közepén Ladkó Szerge megállt, várakozván, míg a bírónak tetszeni fog kérdést intézni hozzá. Az asztal egyik sarkán egy alantás tisztviselő ült, készen a jegyzőkönyv vezetésére.

— Leülni! — mordult Róna szigorúan a vádlottra.

Ladkó Szerge engedelmeskedett, mire a bíró így folytatta:

— Mi a neve?

— Brusch Ilia.

— Lakóhelye?

— Szalka.

— Foglalkozása?

— Halász vagyok.

— Hazudik! — kiáltott a bíró és szuró tekintetét vetett a vádlottra.

Ladkó Szerge elpirult s szemében különös fény villant meg. Mindazonáltal nyugalmat erőltetett magára s néma maradt.

— Hazudik! — ismételte Róna. — A kend neve Ladkó és Ruszucsukban lakik.

A révész összerendezte. Tehát már tudták a valódi nevét. De vajjon mikép kerülhetett nyilvánosságra ez?

A bíró, aki észrevette a vádlott megdöbbenését, szilárd hangon folytatta.

— A vád kend ellen az, hogy az utóbbi három év alatt három lopást, tizenkilenc rablást és

betörést, három gyilkosságot és hat gyilkossági kísérletet követett el, valamennyit előre megfontolt szándékkal. Mi a válasza erre?

A révész megdöbbenve hallgatta ezt a szörnyű bünlajstromot. Ime tehát itt van a félreértés, melytől már akkor kezdett tartani, mikor Jéger révén tudomást szerzett névrokona létezéséről. Mit ért volna most már, ha be is vallotta volna, hogy a neve csakugyan Ladkó Szerge? Eleinte csakugyan ez volt a szándéka, de csakhamar belátta, hogy ez a vallomás inkább kárára volna, mint hasznára. Most már csak az menthette meg, ha tovább játsza Brusch Ilia szerepét, mert ennek lelkiismeretét nem terhelte semmiféle büntetés.

— Erre csak azt felelhetem — szólt szilárd hangon — hogy ön téved. A nevem Brusch Ilia és Szalkán lakom, amiről különben könnyen meggyőződhetik.

— Ez meg is fog történni — szólt a bíró, aki most elővette zsebkönyvét. — Mindenekelőtt azonban emlékezetébe akarom hozni néhány gaztettét.

Ladkó figyelni kezdett. Hátha most eloszlik a homály, mely az egész rejtélyes ügyet fedte.

— Szoritkozzunk egyelőre csak a legujabbakra, azokra, amelyeket legutóbbi útjában követett el.

Róna elhallgatott, aztán rövid szünet után, mely alatt szavai benyomását figyelte, így folytatta:

— Az első jelentést Ulmból kaptuk. Tegyük tehát fel, hogy a kend útja Ulmnál kezdődött.

— Bocsánat, bíró ur — vágott szavába élénken Ladkó — én már jóval Ulm felett indultam utamra, mert két díjat nyertem a sigmaringeni halászversenyen, azután felfelé eveztem a Dunán Donaueschingenig.

— Azt én is tudom, hogy a Dunai Liga sigmaringeni versenyében bizonyos Brusch Ilia vitte el a két első díjat s hogy ezt a Brusch Iliát Donaueschingenben is látták. Az azonban más kérdés, hogy kelmed már Sigmaringenben is ha-

mis nevet viselt-e, vagy csak azután, mikor a valódi Brusch Iliának nyoma veszett? Különben nyugodt lehet, mindez ki fog derülni. Ulmban kend egy utast vett fel hajójára?

— Igenis — vallotta be Brusch Iliá.

— Ki volt az?

— Bizonyos Jéger ur.

— Helyes. Nem mondaná meg, hogy mi lett ebből a Jéger urból?

— Nem tudom. Szabad mezőn, az Ipoly torolata közelében faképnél hagyott. Magam is elbámultam, mikor visszatértemkor nem találtam a csónakomban.

— Visszatértekor? Tehát kend is elhagyta a csónakot? Vajjon hol volt akkor?

— Egy közeli faluban, hogy utasomnak egy kis szíverősítőt hozzak.

— Hát annak valami baja volt?

— Persze, hogy volt. Csaknem a vízbe fulladt.

— És kend megmentette az életét, ugyebár?

— Hát ugyan ki más, ha senki sem volt kívülem a közelében.

— Hm! — dörmögte a bíró kissé megindultan. Azután így szólt:

— Kend persze arra számít, hogy ez életmentési históriával szánalmat kelt maga iránt?

— Én? — tiltakozott Ladkó. — Szó sincs róla! Ön kérdez, én pedig felelek. Ennyi az egész.

— Jó, jó — csillapította Róna Imre. — De mondja csak kend, azelőtt is el szokta volt hagyni csónakját?

— Egyetlen egyszer, mikor felkerestem szalkai lakásomat.

— Meg tudja mondani pontosan, hogy mikor történt ez?

— Miért nem, ha egy kis időt enged arra, hogy visszagondoljak.

— Majd kissé segítségére leszek. Lehetséges, hogy ez augusztus huszonnyolcadikáról huszonkilencedikére virradó éjjel történt?

— Biz az lehetséges.

— Kend tehát nem tagadja?

— Nem.

— Bevallja ezt?

— Miért ne?

— Hisz akkor rendben vagyunk. Ha nem tévedek, Szalka a Duna jobbpartján fekszik? — kérdezte Róna Imre ártatlan hanghordozással.

— Igenis, úgy van.

— S augusztus huszonnyolcadikáról huszonkilencedikére virradó éjjel, ha jól emlékszem, nagyon sötét volt!

— Igenis, ocsmány idő volt.

— Hisz akkor könnyen magyarázható az a tévedés, hogy kend azt hitte, a balparton köt ki, holott valójában a jobb parton lépett szárazföldre.

— A jobbparton?

Róna Imre hirtelen felemelkedett s szuró tekintetét belemélyesztve a fogoly szemébe, így szólt:

— Igen, a jobb parton, szemben Hagenau gróf nyaralójával.

Ladkó Szerge megkísérlette pontosan visszaemlékezni. Hagenau? Nem, ezt a nevet sohasem hallotta.

— Kend valóban nagyszerűen tud magán uralkodni — jegyezte meg a bíró, akit ráíjesztési kísérletének megghiusulása elkedvetlenített. — Tehát csakugyan most hallja először a Hagenau nevet s mit sem tudott arról, hogy augusztus huszonnyolcadikáról huszonkilencedikére virradó éjjel a gróf nyaralóját kifosztották, házmesterét, Hoél Keresztélyt pedig súlyosan megsebesítették? De az ördögbe is! Miket beszélek itt össze-vissza! Hogy tudhatna kend ezekről a gatzettekről, amiket bizonyos Ladkó követettel? ... Ladkó, az ördögbe! Hisz ez nem a kelmed neve!

— Engem Brusch Iliának hívnak — jelentette ki a révész, de most már kevésbbé biztos hangon, mint azelőtt.

— Igen, igen ... ez összevág. De ha kelmednek nem Ladkó a neve, miért tűnt el akkor közvetlenül a gatzett elkövetése után oly nyomtalanul, hogy inkognitóját a tett színhelyétől csak nagy távolságban vesse le ismét. Kendet

vissza fogják vinni a cellájába; ott majd ráér gondolkodni. Hadd összegezzem csak a mai kihallgatás eredményét. Először: kelmed azt mondja, hogy Bruschi Iliának hívják. Másodszor: hogy a sigmaringeni halászverseny alkalmával díjakat nyert. Harmadszor: hogy Szalkán lakik. Negyedszer: hogy augusztus huszonnyolcadikáról huszonkilencedikére virradó éjjel ugyanott tartózkodott. — Ezek a pontok immár nem vitások. — Én a magam részéről ezeket állítom. Először: hogy a kelmed neve Ladkó. Másodszor: hogy a lakóhelye Rusztcsuk. Harmadszor: hogy kelmed a huszonnyolcadikáról huszonkilencedikére virradó éjjel számos bűntárs közreműködésével kirabolta Hagenau gróf nyaralóját és megsebesítette Hoél Keresztély házmestert. Negyedszer: hogy a Szuszeneken bizonyos Kellermann kárára elkövetett betörés szintén kelmedet terheli, épp úgy, mint ötödször: mindazok a rablógyilkosságok és gaztettek, melyek legutóbb a Duna mentén előfordultak. Mindez ügyekben a vizsgálat folyik. A tanúk be vannak idézve. Kelmed szemtől szembe fog velük állni... Alá akarja írni a mai tárgyalás jegyzőkönyvét? ... Nem? ... Nos, ahogy tetszik! ... Börtönőr, vigye vissza a foglyot!

A fogházba menet Ladkó Szergénék még egyszer keresztül kellett haladnia a kíváncsiak sorfalán. Az ácsorgó és ordító tömeg visszaszorítása nem csekély dolgot adott a rendőröknek.

A tömeg első sorában ott állt Striga Iván is. Tekintetével majdnem elnyelte a férfit, aki oly készségesen vállalkozott az ő lényének helyettesítésére. Mindazonáltal nem ismerte meg a szakáltalan, feketehaju és szemüveges férfit. Most hát épp annyit tudott, mint azelőtt.

Mikor a börtön ajtaja bezárult a fogoly mögött, Striga az oszladozó kíváncsiakkal együtt eltávozott. A letartóztatott férfit nem ismerte. Bizonyos volt, hogy az sem Dragoss, sem Ladkó. De ha ezek egyike sem volt, akkor mi köze lehetett neki az egész üggyhez?

Fel is tette magában, hogy másnap visszatér bárkájára és tovább utazik.

Az azonban, amit vasárnap a tárgyalásról olvasott az ujságokban, arra készítette, hogy szándékától elálljon. A tárgyalás ügyét ugyanis oly szigorú titoktartással kezelték, hogy az ujságok egészen a maguk riportereinek ügyességére voltak utalva, minek aztán csakugyan az lett a következménye, hogy minden részlet kiszivárgott.

Igy megtudta Striga azt is, hogy Róna Imre már bizottságot küldött Esztergomba, honnan egy rendőrtisztviselő indult Szalkára, hogy ott a titokzatos Brusch Ilia ügyét felderítse s magát ezt a Brusch Iliát, ha ilyen csakugyan léteznék, a saját szemével lássa.

Ez a híradás villámgyorsan megérlelte Striga elhatározását.

Habozás nélkül elhagyta a várost, de a helyett, hogy visszatért volna bárkájára, hátat fordított ennek s kocsin kihajtatott a legközelebbi vasuti állomásra. Itt gyorsvonatra ült s Budapest érintésével északnak robogott.

Időközben Ladkó nehéz szívvvel számlálgatta a lassan kullogó órákat. A biróval való első találkozásról halálra rémülten tért vissza cellájába. Hisz valószínű volt, hogy ártatlansága idővel ki fog derülni, de hogy azt bebizonyítsa, ahhoz szüksége volt teljes lelkinyugalmára, mely eltűnt, mert nem lehetett tagadnia, hogy a látszat ellene szólt s hogy az igazságszolgáltatás egész logikusan rakta össze a máglyát a feltevésekből.

Több nap múlt el ilykép, miközben Ladkó ismételten vizsgálgatta egymást lázasan kergető gondolatait. Némi vigasztalására szolgált az a tudat, hogy Szalka nem volt oly tulságosan messze s hogy onnan rövid időn belül meg kellett érkeznie a felmentő értesítésnek.

Mindazonáltal csak egy héttel első kihallgatása után vezették ismét a biró elé.

A biró már ott volt szobájában, de látszólag annyira el volt foglalva, hogy a foglyot tíz percig

várákozni hagyta s úgy tett, mintha nem látná, hogy ott van.

— Szalkáról megjött az értesítés — kezdte végre kissé akadozva, anélkül, hogy a fogolyra tekintett volna, noha valójában titkon figyelte.

— Ah . . . végre! — sóhajtott fel Ladkó megkönnyebbülve.

— Nos igen — folytatta Róna — kelmednek igaza volt. Szalkán csakugyan él egy Bruschi Ilia s ez a legjobb hírnévnek örvend.

— Ah! — hangzott fel még egyszer Ladkó sóhaja, aki már megnyilni látta börtöne ajtaját.

A bíró közönyösen folytatta, mintha mi jelentőséget sem tulajdonítana a dolognak.

— A vizsgálatnál megbízott esztergomi rendőrbiztos vele magával beszélt.

— Vele magával? — kérdezte ámulva Ladkó.

— Igenis vele magával — bizonyitgatta a bíró.

Ladkó Szerge azt hitte, hogy álmodik. Mikép akadhatott Szalkán még egy Bruschi Ilia?

— Lehetetlen! — dadogta. — Itt valami tévedésnek kell lennie.

— Ám lássa a maga szemeivel — szölt Róna. — Ime itt van az esztergomi rendőrbiztos jelentése. Kitünik belöle, hogy utasításomnak eleget téve, szeptember 10-én elment Szalkára s ott a Len-utca és Budapesti-ut sarkán álló házat felkereste. Ugyebár, ez az a lakócim, melyet kend bejelentett?

— Igenis, bíró ur — szölt tétován Ladkó.

— Ott Bruschi Ilia ur maga fogadta s kijelentette neki, hogy hosszabb távollét után ép az imént tért haza. A rendőrbiztos még hozzáteszi, hogy mindaz, amit a nevezett Bruschi Iliáról megtudhatott, ennek feddhetetlen becsületességéről tanuskodik s hogy Szalkán ilyen nevü más lakos nincs. Van erre valami megjegyzése? Gyorsan!

— Nincs, bíró ur — szölt hebegve Ladkó, aki kezdett a maga ép elméjében kételkedni.

— Nos, hisz akkor el volna oszlatva a homály — fejezte be szavait Róna Imre s úgy tekintett foglyára, mint a macska szokott az egérre, melylyel játszik, mielőtt felfalja.

XIV.

Ég és föld között.

Második kihallgatásának befejeztével Ladkó Szerge úgy támolygott vissza börtönébe, anélkül, hogy egyáltalán számot tudott volna magának adni a történetekről. A bírónak ama kérdéseit, melyek a szalkai vizsgálat eredményének közlése után estek, már meg sem értette s azokra csak öntudatlanul és találmányra felelt. Ami vele történt, az túlhaladta felfogó képességét. Vajjon mi vára-kozhatott még rá? Elragadták, ismeretlen ellen-fél fogvatartotta egy bárka fenekén, s ha most vissza is nyerné szabadságát, bizonyos, hogy attól megint hamarosan megfosztanak. Most ennek tete-jébe Szalkán egy másik Brusch Iliára akadtak, egy második én-jére, még pedig a maga házá-ban! Ha ez nem volt boszorkányság, akkor semmi sem az.

A megmagyarázhatatlan eseményeknek ez a láncolata mélyen megdöbbsentette s azt az érzést keltette benne, hogy mint egy védekezésre kép-telen tárgynak, menthetetlenül bele kell kerülnie ama szörnyű gépezetnek gyilkos kerekei közé, melynek neve «igazságszolgáltatás».

A levertség és energiájának teljes elveszte oly hiven tükröződött arcában, hogy a kísérő börtönőr megszánta, noha egyébként megátalkodott gonosztevőnek tartotta.

— Nos, a dolog nem megy egészen kívánat szerint, ugyebár, bajtárs? — kérdezte a börtönőr, kit foglalkozása egyébiránt meglehetősen eltom-pított az emberi nyomor iránt, oly hangon, mely vigasztaló akart lenni.

Ha siketnémát szólitott volna meg, az ered-mény ugyanaz lett volna.

— Na, csak fel a fejjel! — folytatta a könyö-rületes őr. — Bele kell nyugodni a változhatat-lanba. Róna ur sem az az ördög, akinek látszik s nem lehetetlen, hogy még minden jóra fordul.

Ezt itt hagyom kendnek. A kend hazájáról is szó van benne. Talán egy kis szórakozást nyújt.

A fogoly mozdulatlan maradt; a hozzá intézett szóból mitsem értett.

Ép oly kevésbé hallotta azt, hogy az ajtó megint bezárul mögötte s nem látta azt az ujságlapot sem, melyet az ő, noha ezzel súlyos szabálytalanságot követett el, az asztalon hagyott.

Az órák tündek, a nap alkonyult s a hajnal még mindig a székre roskadva, mélyen eltöprengve lelte Ladkót.

Mikor a kelő nap egyenesen arcába sütött, Ladkó Szerge végre felriadt tompa érzéketlenségéből. Kinyitotta szemét és tekintete tévetegen körüljárt a cellában, azután megakadt az ujságlapon, melyet a könnyörületes börtönőr tegnap az asztalon hagyott.

Ami legelőször szemébe ötlött, az ez a riasztó, nagy, kövér betűkkel szedett cím volt:

A bulgáriai vérfürdő.

Ladkó összeresztette és hevesen kezébe kapta az ujságot. Agya pillanat alatt kitisztult s szemei felvillantak, mikor olvasni kezdte a cikket.

Azok az események, melyekről e cikkből tudomást szerzett, akkorjában lázba hozták egész Európát s mindenütt megbotránkozást keltettek. Azóta az események már belekerültek a történelembe, melynek nem épen a legszebb lapját alkotják.

Mint elbeszélésünk elején említettük, akkor lángban állt az egész Balkán. 1876. nyarán Hercegovina fellázadt s az ellene küldött török csapatok mitsem tudtak elérni. A következő év májusában Bulgária is felkelt, mire a porta azzal felelt, hogy hatalmas sereget központosított a rusztesuk-viddin-szófiai háromszögben. Ugyan ez év június 1-én és 2-án Szerbia és Montenegro is beleszóltak az ügybe, mennyiben Törökországnak megüzenték a háborút.

A szerbek, kiknek hadserege egy orosz tábornok fővezetése alatt állt, kisebb sikereket értek

ugyan el eleinte, de aztán vissza kellett vonulniok a maguk határa mögé s szeptember 1-én Milán fejedelem már kénytelen volt tiznapi fegyverszünetet kérni, melynek tartama alatt intervencióra kérte fel a keresztyén hatalmakat,

Ezek azonban jónak látták késedelmeskedni, mire kezdetét vette az a vérfürdő, melyről Eduard Driault «A keleti kérdés története» című munkájában így nyilatkozik:

Erre megkezdődött e harcoknak az a korszaka, mely csak visszatetszést kelthet s mely a chiosi mézsárlásokra emlékeztet a görög felkelés idejében. A bolgár vérfürdők képe ugyanaz. A Szerbia és Montenegro ellen viselt háboru alatt a porta attól tartott, hogy a bolgár felkelés a török hadsereg háta mögött ennek hadműveleteit veszélyeztethetné. Vajjon Bulgária helytartója, Csefkat pasa parancsot kapott-e arra, hogy a felkelést bárminő eszközökkel is elfojtsa? Ez legalább is valószínűnek látszik. Ázsiából baziborut és cserkeszhordákat vezényeltek Bulgáriába s ezek a szerencsétlen országot rövid néhány nap alatt felperzszelték és vérbe fojtották. Fékevesztett szenvedélyeiknek szabad folyást engedtek, felégették a falvakat, meggyilkolták és megkínózták a férfiakat, meggyalázták a nőket és feldarabolták a gyermekeket. Az áldozatok számát akkoriban huszonöt-harmincezerre tették.

Mig Ladkó ezeket olvasta, homlokát kiütötte a hideg verejték. Nasa! Mi lett e rettenetes zürzavar közepett Nasával? Élt-e még, vagy halott volt-e? Holttestét talán feldarabolták s mint annyi más áldozatát, végighurcolták a sáros utcán vagy odadozták a lovak patkói alá!

Ladkó felemelkedett s mint a ketrecbe zárt vadállat, dühösen ide-oda szaladgált, keresvén a rést, melyen keresztül imádott Nasájának segítségére siethetne.

A kétségbeesésnek ez a rohama azonban csak rövid ideig tartott. Mihelyt ismét képes volt gondolkodni, nyugalmat erőltetett magára s tisztult

ésszel keresni kezdte azokat az eszközöket, melyek alkalmasak lehettek szabadságának visszaszerzésére.

Vajjon felkeresse-e a bírót, bevallja-e neki az igazságot s ha szükséges, könyörögje-e ki a maga részére annak szánalmát? Nem! Ez elhibázott lépés volna. Vajjon számithatott-e most már a bíró bizalmára, miután tagadásával oly sokáig tévedésben tartotta? Vajjon remélhette-e, hogy egy csapásra eloszlathatja azt a sok gyanút, mely a Ladkó névhez tapadt? Nem! Mert mindez csak újabb vizsgálatra vezetett volna, mely bizonyára eltartott volna hetekig, sőt hónapokig.

Egyetlen egy út állott csak előtte, melyen elérhette a szomjazott szabadságot: a szökés.

Mióta benne sorvadt, most első ízben megvizsgálta a celláját. Ezzel a munkájával hamarosan végzett. Négy fal, két nyílás: egyik oldalról az ajtó, a másikról az ablak. Három fal mögött megint csak cellák voltak . . . egyedül az ablak nyílt a szabadba.

Ez az ablak, melynek rácsozata csaknem a mennyezetig ért, a padlótól másfél méternyi magasságban kezdődött s a cella felől megközelíthetetlen volt, mert a falba beleépített rácsak megakadályozták a hozzájutást. De még ez akadály eltávolítása esetén is nehéz lett volna célt érni, mert az ablak kívülről puttonnyal volt el látva, úgy, hogy lehetetlen volt az ablakból belátni s csupán az égboltozatnak látszott egy parányi, négyszögű darabja. Mindazonáltal, ha a rács eltávolítható lett volna, az ember esetleg felmászhatott a puttonyra, ahonnan bizonyára körül lehetett tekinteni.

A lépcsők számából ítélve, melyben Ladkó Szergének végig kellett mennie, mikor a bíróhoz vezették, a fogház negyedik emeletén tartózkodhatott, tehát tizenkét-tizennégy méternyi magasságban az utca szintjétől. Vajjon lehetséges volt-e legyőzni ezt az akadályt? Türelmetlenségében, hogy erről pontosan meggyőződjék, elhatározta, hogy nyomban munkához lát.

Mindenekelőtt alkalmas szerszámról kellett gondoskodnia. Mikor börtönbe vetették, elszedtek tőle mindent s cellájában semmi sem volt, aminek hasznát vehette volna. Egy asztal, egy szék és egy ágy, mely azonban csak falazott talapzathoz és durva szalmazsákból állt — ez volt minden butora.

Ladkó sokáig keresgélt, mignem végre, miután már vagy huszadszor átkutatta minden egyes ruhadarabját, valami kemény tárgyban akadott meg a keze. Sem ő, sem porkolábja nem gondolt mindeddig arra az igénytelen, kicsiny jószágra — a nadrágcsattra. Mekkora értéke volt most előtte a máskor figyelemre sem méltatott apróságnak, az egyetlen érc tárgyának, mely birtokában volt!

Ladkó most, anélkül, hogy csak egy percig is habozott volna, a csattal kezében vágni kezdte a falat, melybe a rácsozat vasrudjai bele voltak erősítve. A lassu és fáradtságos munkát a folytonos felügyelet csak még jobban megnehezítette. Alig mult el egyetlen óra, melyben a börtönőrök az ajtóba vágott nyíláson át be nem tekintettek volna, miért is Ladkónak ügyelnie kellett a kívülről jövő legkisebb zajra is, hogy munkáját szükség esetén azonnal abbahagyhassa és a nyomokat eltüntethesse.

Ez utóbbi célra kenyerét használta fel Ladkó. E kenyérnek a béle, ha lehulló porral összevegyítette, ép olyan színű volt, mint a fal s így Ladkó azzal a lassan nagyobbodó nyílást mindenkor betapasztathatta anélkül, hogy a fal sérülését bárki is észrevehette volna. A nyert port és törmeléket viszont az ágya alatti üregbe rejtette.

Tizenkét órai megfeszített munka után csak három centiméter hosszúságban tudta szabaddá tenni a vasrudat. Ekkorra azonban elkopott a csatt szege. Ladkó Szerge most szétszedte magát a csattot s alkotórészeiből szintén szegeket formált. Ujabb tizenkét órai munka után ez újabb szerszámok is használhatatlanokká váltak.

Ekkor jó, de merész és veszedelmes ötlete támadt a fogolynak. Mikor legközelebb elhozták ebédjét, visszatartotta az evőkést.

Előreláthatólag még négy napra volt szüksége, hogy a rudat teljesen eltávolíthassa. Szeptember 23-án a vasrudnak még csak alsó vége volt szabaddá téve. Most még a felső rész át-fürészelése volt hátra.

A munkának ez a része volt a legterhesebb. Ladkó bal kezével a rácsba kapaszkodva a levegőben lógott, miközben a jobb kezében tartott késsel szakadatlanul fűrészelte a vasat. De a puha penge csak lassan koptatta a rud vasát, azonfelül kényelmetlen helyzetében gyakran abban kellett hagynia a munkát, hogy pihenhessen.

Vége szeptember 29-én, hatnapi embertelen erőfeszítés után Ladkó elég mélynek tartotta a bevágást, hogy a vas kézzel való elgörbitését meg lehessen kísérleni. Legfőbb ideje volt, mert immár teljesen elkopott a második késpenge is.

Másnap reggel, nyomban az első őrzőjárat távozása után, ami körülbelül egy óra nyugalmat jelentett. Ladkó Szerge hozzálátott terve második részének megvalósításához.

Amint azt előrelátta, a vasrudat immár minden nagyobb nehézség nélkül félre tudta görbiteni. Az így keletkezett nyíláson keresztül bemászott, azután a rács megmaradt részén felkuszott s ilykép elérte a puttony nyílását, amelyen át óvatosan letekintett a mélységbe.

Sejtelve valónak bizonyult: a föld szintjétől mintegy tizennégy méternyi magasság választotta el. Ebbe a mélységbe, ha megfelelő hosszúságú kötelet tudott keríteni, bizonyára le lehetett ereszkedni. Csakhogy a földre lejutni még korántsem volt megoldása a feladatnak.

Ladkó Szerge ugyanis most már könnyen meggyőződhetett arról, hogy a börtön udvarát csaknem nyolc méter magas fal vette körül, amelyen túl házak tetői voltak láthatók. Ezen a falon keresztüljutni első pillanatra kivihetetlen vállalkozásnak látszott.

Á házak távolságából ítélve, a falon túl bizonyosan utca volt. Ha erre ki tudott jutni, akkor meg volt mentve. De vajjon volt-e eszköz, melynek segítségével az utcát épen és sértetlenül el lehetett érni?

Miközben valami kiutat keresett, tekintetét balra irányította. Ebben az irányban aztán meglátta a Dunát, melynek szőke hajjait számtalan jármű tarkította. A parton kikötött bárkák és hajók tömkelegében a révész meglátta a maga csónakját is, melyet első tekintetre felismert. Minő szerencse volna, ha azt el tudná érni. Néhány óra alatt túl volna a határon s a szerb területen bizvást kinevethetné az osztrák-magyar igazságszolgáltatást.*

Ladkó Szerge most jobbra fordította tekintetét s itt felfedezett valamit, ami figyelmét a legnagyobb mértékben lekötötte. A falon villámhárító futott végig, még pedig nem is tulságosan nagy távolságban.

Ha ezt valamikép el tudta volna érni, ennek segítségével a leszállás nem leendett boszorkányság.

A lehetőség nem látszott teljesen kizártnak. Cellája padlójának szintjében kívül a falon homlokdisz futott végig, mely a falból husz-huszonöt centiméternyire kiállt. Hidegvérrel és erős akarral talán fentarthatta magát mindaddig ezen, míg a villámhárítót el nem érte.

Am ha sikerül is ez a vakmerő kísérlet, még mindig ott volt s látszólag legyőzhetetlen akadályt képzett a külső kerítésfal. Ezen belül ép úgy fogoly volt Ladkó, mint a cellájában.

Tüzetesebb vizsgálódás után kitűnt, hogy ez a fal sem volt egészen sima, hanem bizonyos kiszögelésekkel és mélyedésekkel volt diszítve. Ladkó Szerge egy ideig még figyelmesen nézte a falat, azután visszaereszkedett cellájába és sietve eltávolított minden nyomot, mely gyanut kelthetett volna.

* Nyilván az illusztris szerző közjogi botlása.

A fordító.

Elhatározása most már szilárdan állt. Hosz-
szas keresés után végre megvolt az eszköz,
melynek segítségével a szabadba juthatott. A
terv megvalósítása ugyan életveszélylyel volt
egybekötve, de választása nem lehetett, mert még
a halál is jobb volt, mint az a lehetőség, hogy eset-
leg életének nagy részét börtönben kell töltenie.

Türelmesen bevárta a második őrzőjárat távo-
zását, azután nyomban a terv kivitelének elő-
munkálataihoz látott.

Mindenekelőtt késének megmaradt csonka
pengéjével, mintegy ötven darab, csak néhány
centiméter széles szalagot metszett ki a lepedő-
ből. E szalagokból, azokat négyesével összefonva,
vastag zsineget készített.

Ez a munka igénybe vett egy teljes napot.
Október elsején, közvetlenül a déli óra előtt
Ladkó Szerge végre birtokában volt egy szilárd,
mintegy tizennégy-tizenöt méter hosszú kötélnek,
melyet egyelőre gondosan elrejtett ágyában.

Még aznap este meg akart szökni.

Az épület falát körülövező homlokdisz a cella
padlójának szintjében volt, tehát mintegy négy
méternyire Ladkó alatt. Ezt az akadályt előre-
látta. Kötélét tehát olyképp vetette át az egyik
rácsrudon, hogy aztán annak mindkét végét el-
kaphatta. Mikor ez sikerült, a kötel segítségével
leereszkedett a párkányra.

Hátával a falnak támaszkodva, bal kezében
a kötel két végét fogva, néhány pillanatig pihent.
Miképen tartsa meg a keskeny párkányzaton az
egyensúlyt? Hisz mihelyt elereszti a kötelet,
menthetetlenül lezuhan az udvarba, melynek kö-
vezetén halálra zuzza magát.

Ekkor lassu és óvatos mozdulattal sikerült
jobb kezével elkapnia a kötelet, míg a ballal
tapogatózva megvizsgálta a puttöny környékét.
Ez kétségtelenül nem lóghatott a levegőben, ha-
nem valamiképp oda volt erősítve a falhoz. Mikor
ezt végigsimogatta, keze megakadt egy kiálló,
kemény tárgyban, melyben vaskapcsot ismert fel.

Bármily csekély támasztékot is nyújthatott

neki a vaskapocs, ezzel be kellett érnie. Ugy-szólván csak a körmeivel belekepaszkodott, miközben a kötel egyik végét eleresztette s a kötelet lehuzta a rácsról, azt szabadon maradt kezével óvatosan vállára erősítvén.

Most minden hidat felégetett maga mögött. Most már, még ha akarta volna, sem tudott volna többé visszajutni a cellába. Már csak egy mentség volt számára: mindvégig megvalósítani a vakmerő tervet.

Ladkó most lassan a villámhárító felé fordította fejét. Rémséggel vette észre, hogy ez mintegy két méterrel távolabb van a puttonytól, mintsem gondolta. A puttonyt pedig nem eresztette el a biztos lezuhanás veszedelme nélkül.

Ám töprengésre most nem volt idő. Ott állt a keskeny párkányzaton, hátát a falnak támasztotta, előtte tátongett a mélység s a lezuhanástól csak az a kicsiny vasdarab tartotta vissza, melybe ugyszólván csak ujjai hegyével kapaszkodott... Ez a helyzet már nem tarthatott sokáig. Ujjai már-már megmerevedtek, erejük fogytán volt, lezuhanása elkerülhetetlennek látszott.

Ebben a kétségbeejtő helyzetben vakmerő kísérletre szánta el magát. Ha el kell pusztulnia, ugyis mindegy, de legalább megtett mindent a maga megmentésére.

A szökevény tehát óvatosan jobbra fordult, felső testével az ablak felé fordult, karját rugalmas tollhoz hasonlóan összecushta, hogy aztán nagy erővel megint kiegyenlitse, elbocsátotta a támasztékot s nagy lendülettel a villámhárító felé repült.

Hajszál hja volt, hogy le nem bukott. Válla odaütődött a párkányhoz, hogy minden csontja megroppant, de a lendület elegendő volt ahhoz, hogy keze elkapassa a vezetéket.

A legnagyobb nehézségen tehát túl volt.

Ladkó Szerge most leereszkedett a vezetéken, de néhány méternyire a föld színétől megállapodott, mert léptek zaja ütötte meg fülét.

Nyilvánvaló volt, hogy ott ő jár-ke, hosszabb időközben visszatérve az épületnek e része alá.

Mivel ez időközök tartama mindig egyforma volt, Ladkónak akkor kellett földet érnie, s ha lehetséges, átmászni az udvar falán, mikor az őt az épület másik oldalán járt.

Midőn a kedvező időpont elérkezett, Ladkó lehetőleg zajtalanul leereszkedett a kövezetre, azután odasietett a kerítésfalhoz, majd válláról gyorsan lefejtve a kötelet, megkísérlette ezt átvetni a falon. A kísérlet sikerült. A kötél-hurka a falperem egyik kiálló kődiszét kiszakította s Ladkó előtt nyitva állt a menekülésnek bár keskeny, de biztos útja.

Időközben visszatért az őrt járó börtönőr s Ladkó lélegzetét visszafojtva, halálos rettegéssel várta, hogy visszaforduljon. A szerencse, mely különben már kezdettől fogva hozzásegődött vállalkozásához, most is hű maradt hozzá: az őt mitsem vett észre az előkészületekből s visszafordult, hogy utját az épület tulsó oldalán folytassa.

Ladkó Szerge most macskaszertű ügyességgel felkuszott a kerítésfalra s leérve ennek peremére, gyorsan felhuzta a kötelet, melyet az ellenkező oldalon lebecsátván, ennek segítségével leereszkedett a néptelen, elhagyott utcára.

Földet érve, hatalmasat rántott a kötélén, azt elkapta s gyorsan csomaggá göngyölte össze, nehogy visszamaradván, idő előtt árulójává lehessen.

Nagy vállalkozása tehát sikerült. Ladkó szabad volt s szökését egyelőre semmiféle nyom sem árulta el.

Mikor azonban az éj sötétjében neki akart indulni a Dunának, hogy csónakját felkeresse, hirtelen megszólalt előtte egy jólismert hang:

— Az ördögbe is! Hisz ez Brusch Ilia ur!

Az az érzés, mely e hang hallatára Ladkó Szergében támadt, inkább az öröme volt, mint a rémületé. Nem kedvező jele volt-e a sors fordulatának az, hogy ime elsőnek is jóbarátot küldött utjába?

— Jéger ur! — kiáltott fel örömmel s kezét kinyujtva sietett a sötétségből felbukkanó férfialak elé.

XV.

Közel a célhoz.

Október 10-én kilencedszer ragyogta be a hajnali napfény a csónakot azóta, hogy ismét folytatta útját.

A megelőző napokban csaknem hétszáz kilométernyi utat tettek meg. A járművön minden a korábbi állapotban volt. A csónak ugyanazt a két férfit vitte: Ladkó Szerget és Dragoss Károlyt, kiknek elseje megint Brusch Ilia halászszá vedlett át, míg a másik újból a kedélyes utitárs szerepét játszotta.

Am az a mód, amelyen az előbbi viselkedett, ezuttal nagyon nehézzé tette a másinak azt, hogy hü maradjon szerepéhez. Attól a vágytól vezéreltetve, hogy mielőtt Ruszcsukba érjen, Ladkó Szerge naphosszat evezett s emellett elhanyagolta azokat az óvóintézkedéseket, melyek pontos betartásának eddigi felismerhetetlenségét köszönhette. Nemcsak, hogy nem viselt szemüveget, hanem elmulasztotta hajának rendszeres megfestését is, minek következtében ez napról napra világosabb szint vett fel, míg szőke szakállá immár tekintélyes hosszúságra nőtt.

Mi csodálni való sem lett volna azon, ha Dragosznak utitársa e hirtelen megváltozása feltűnik. Ez azonban óvakodott nyilatkozni, mert egyelőre kerülni akart mindent, ami a kettejük barátságos viszonyát és egyetértését a legkisebb mértékben megzavarhatta volna.

Immár sokkal inkább meg volt győződve Ladkó Szerge ártatlanságáról, mint annak bűnös voltáról. Ezt a kedvező fordulatot Ladkó a szalkai vizsgálatnak köszönhette, mert ennek megejtése után Dragoss személyesen is megfordult a községben s kutatásai arról győzték meg, hogy augusztus 28-áról 29-ére virradó éjjel Ladkó semmiesetre sem volt ott, hanem valakinek érdekében állhatott, hogy az ő alakját felvéve, a hatóságot tévedésbe ejtse.

Immár egy hetet töltöttek ismét együtt a folyamon s ez idő alatt csak kevés szó esett a két férfi közt. Ladkó Szerge minden igyekezetével azon volt, hogy erőteljes evezéssel fokozza a csónak menetsebességét. Rövid, szakadozott mondatokban mégis ecsetelte utitársának azokat az élményeket, melyeken az ipolyparti megmagyarázhatatlan kaland óta átesett. Említést tett zimonyi hosszas fogságáról is.

Bármennyire el is volt mélyedve Ladkó Szerge a maga gondolataiban, a folyam tükrének gyanus felszíne mégis a legnagyobb mértékben feltűnt neki. Egész sereg gőzös, folyami torpedó, sőt ágyunaszád nyüzsgött a Dunán török lobogó alatt. Az Oroszországgal való s küszöbön álló háborúra való tekintettel Törökország már őrszolgálatot szervezett a hatalmas folyamon s azon valóságos hajórajt járatott.

Mindazonáltal a csónak október 10-én délután végre elérte Rusztcsuk magasságát. A tulsó parton tisztán látszott a város. A halász ekkor beevezett a folyam közepére, letette az evezőt s lebocsátotta a kis vasmacskát.

— Mit jelentsen ez? — kérdezte Dragoss elbámulva.

— Azt, hogy célhoz értem — volt Ladkó Szerge rövid, száraz válasza.

— Célhoz? Hisz még nem vagyunk a Fekete tengernél.

— Persze nem — szólt Ladkó, azután minden kertelés nélkül a következő vallomást tette: — Tévedésbe ejtettem önt, Jéger ur, mert sohasem volt szándékom elmenni a Fekete tengerig.

— Ne mondja? — csuszott ki önkéntelenül a detektiv száján, aki kezdett feszülten figyelni.

— Igenis, az volt a célom, hogy Rusztcsukban, ahol most vagyunk, megállapodom.

— Hát hol van Rusztcsuk?

— Ott tul — magyarázta a halász, kinyújtott kezével a közeli házsorokra mutatva.

— Hát akkor miért nem evezünk ki a partra?

— Mert kénytelen vagyok bevárni az éj-

szakát. Üldöznek és keresnek. Nappal az a veszély fenyegetne, hogy az első lépésnél elfognak.

Az eset kezdett érdekes lenni. Hát Dragoss Károly eredeti gyanuja mégis alapos volna?

— Tehát mint Zimonyban? — dörmögte a detektív.

— Igenis, mint Zimonyban — hagyta helyben nagy nyugalommal Ladkó Szerge — csak-hogy nem azonos okokból. Én becsületes ember vagyok, Jéger ur.

— Abban nem kételkedem, Bruschi ur, noha ritkán szoktak valakit letartóztatni olyan okokból, melyek tiszteletet érdemelnek.

— Az enyimek azonban ilyenek, Jéger ur — jegyezte meg Ladkó hüvösen. — Engedje meg, hogy ne tárjam fel azokat. Erre esküt tettem s ezt az esküt nem fogom megszegni.

Dragoss Károly taglejtéssel felelt, mely teljes közönyt fejezett ki.

A halász folytatta:

— Nagyon érthetőnek találom, Jéger ur, hogy ön nem tarthatja kíváncsúnak belekeveredni az én ügyembe. Ha önnek úgy tetszik, átviszem önt a román partra. Ilykép elkerülheti mindazokat a veszedelmeket, melyek reám várnak.

— Meddig szándékozik ön Ruszcsukban maradni? — kérdezte Dragoss.

— Nem tudom — felelt Ladkó. — Ha a körülmények kedvezően alakulnak, akkor még napfelkelte előtt visszatérek a csónakra, de ebben az esetben nem egyedül. Ellenkező esetben nem tudom, hogy mit fogok cselekedni.

— Én mindenesetre kitartok ön mellett! — jelentette ki Dragoss habozás nélkül.

— Ahogy tetszik! — fejezte be Ladkó a beszélgetést.

Mikor az éj leszállt, a hajós megint megragadta az evezőt s kivezett a bolgár partra. Mikor Ruszcsuk parti házsorának utolsó házai alatt kikötött, már koromsötét éj volt.

Ladkó Szerge most kiugrott a partra és gyors léptekkel elsietett.

Dragoss, aki egy ideje már a deszkabódében tartózkodott, néhány perccel Ladkó távozása után szintén elhagyta a csónakot. Ám abban az esetben, nehézkes alakban, a magyar paraszt hű másolatában, ki most Ladkó üldözésére indult, senki sem sejtette volna a könnyed mozdulatu, ügyes és fürge detektivet.

XVI.

Az üres ház.

Öt perc múlva Ladkó Szerge és mögötte Dragoss Károly elérték az első házsort.

Rusztcsuknak akkor, jóllehet már jelentékeny és forgalmas kereskedelmi gócpont volt, még nem volt közvilágítása s a két ember még ha akarta volna is, nem alkothatott volna magának fogalmat a város külsejéről. Ez azonban nem is volt célja a két éjjeli vándornak. Az egyik maga elé meresztett tekintettel csak haladt előre, mintha a sötétségben felcsillámló cél vonzaná, a másik pedig oly buzgón tartotta szem előtt amazt, hogy azt a két férfit is alig vette észre, kik egy mellékutcából kijövet, közvetlenül mellettük elhaladtak.

A partra vezető uthoz érve, a két ismeretlen elvált egymástól s egyikük jobbra fordulva, a folyamnak tartott.

— Jó éjszakát — szólt bolgár nyelven.

— Jó éjszakát — felelt a másik s balra fordulva, megindult Dragoss Károly után.

E hang hallatára összerezzen a rendőr. Egy pillanatig habozott, azután feladta Brusch Ilia üldözését s hátrafordulva, hirtelen megállt. Meg mert volna esküdni, hogy ezt a hangot már hallotta valahol. Csak egy másodpercig kellett gondolkodnia s már eszébe jutott, hogy hol. A Pilis hegy lábánál volt ez, az erdei tisztáson, mikor az üldözött rablóbanda ellene és emberei ellen fordult.

Haditerve nyomban kialakult.

— Jó estét, Titscha! — szólt hangosan, mikor az ismeretlen a közelébe ért.

Ez megállt s fürkésző tekintettel kutatta a sötétséget.

— Ki köszönt itt engem? — kérdezte.

— Én — volt Dragoss válasza.

— Ki az az «én»?

— Raynold Miksa.

— Ilyen nevű embert nem ismerek.

— De én ismerem kendet, különben nem szólithattam volna a nevén.

— Ez igaz — hagyta helyben Titscha — hanem az is igaz, hogy átkozottul jó szeme van kendnek.

— Nem panaszkodhatom rá.

Most néhány percig mind a két férfi hallgatott.

— Mit akar kend tőlem? — vette fel Titscha újra a szót.

— Beszélni akarok kenddel és még valakivel. Csupán emiatt jöttem Rusztszukba.

— Kend tehát nem ide való?

— Nem; csak ma érkeztem. Esztergomból való vagyok.

Titscha hallgatott.

— Kend bizonyára nem ismeri Esztergomot?

— kérdezte Dragoss.

— Nem.

— Ez különös, mikor pedig oly közel járt hozzá.

— Közel? — ismételte Titscha. — Honnan tudja kend, hogy én Esztergom körül jártam?

— Nos, az ördögbe is! — nevetett Dragoss.

— Hisz Esztergom közel van a Hagenau-féle nyaralóhoz.

Titscha összerezszent. Mindazonáltal vakmerősége nem hagyta cserben.

— A Hagenau-féle villa? — szólt. — Nos, kend tudhat erről, de én nem tudok.

— Csakugyan nem? — kérdezte Dragoss gunyosan. — De a pilisi tisztsárról csak tud kend valamit?

Titscha odalépett Dragosshoz és megragadta ennek karját.

— Ne oly hangosan! — szólt izgatottan. — Hát bolond kend, hogy annyira kiabál.

— Hisz senki sincs a közelben — volt Dragoss Károly ellenvetése.

— Azt sohasem tudhatja az ember — szólt Titscha, azután hozzátette: — Nos, ki a szóval! Mit akar kend tőlem?

— Kendtől semmit, hanem Ladkóval szeretnék beszélni — felelt Dragoss anélkül, hogy hangját legkevésbé is tompította volna.

— Csend, csend! — sugta most Titscha. — Kend persze fogadást tett arra, hogy elárul bennünket?

Dragoss elnevette magát.

— Hisz ha hallgatunk — szólt — akkor nem értjük meg egymást. — Különben — dörmögte Titscha — nem is illik éjnek idején s a szabadban rátámadni az emberre. Vannak dolgok, amikről nyílt utcán nem lehet beszélni.

— Pedig én most akarok és most fogok beszélni kenddel — szólt Dragoss határozott hangon. — Hát nincs itt közelben valami csárda?

— De igen; alig néhány lépésnyire ide.

— Akkor menjünk oda.

— Nem bánom hát — dörmögte a bandita — menjünk!

Ötven méternyi távolságban egy térre ért a két éjjeli vándor. Előttük fénylett egy kivilágított ablak.

— Helyben vagyunk — szólt Titscha.

Beléptek egy kocsmá söntésébe, melyben a csárdáson kívül egy lélek sem volt.

— Hisz itt egész zavartalanul beszélgethetünk — jegyezte meg Dragoss. — Mit igyunk? — kérdezte aztán, mikor a kissé meglepett kocsmáros odalépett a késői vendégekhez. — A költséget én viselem!

— Egy pohár rakit — ajánlotta Titscha.

— Jó, tehát rakit s utána borovicskát.

A kocsmáros eltávozott, hogy elhozza a meg-

rendelt italt. Dragoss most szempillantás alatt tetőtől talpig végignézte a másikat. Egy széles-vállu, bikanyaku, feketehaju vásári atléta ült előtte, kinek tekintete állati vadságot és csekélyfoku értelmiséget árult el.

Mihelyt előttük állt az ital, Titscha megint felvette a beszéd fonalát.

— Kend azt mondja, hogy ismer engem?

— Kétségtelenül.

— És az esztergomi dologról is tud?

— Természetes; hisz együtt «dolgoztunk».

— Lehetetlen! Hisz csak nyolcan voltunk.

— Oh nem! Kilencen. Én voltam az, aki elvitte a szekeret.

— Vogellel?

— Persze Vogellel.

Titscha nem tudta hányadán van. A bandita különben sem dicsekedhetett valami különösen éles észszel s az a körülmény, hogy a másik mindenről tudni látszott, mélységes zavarba hozta.

— Egy pohárka borovicskát! — ajánlotta Dragoss.

Titscha leöntötte torkán az erős italt.

— Hm, különös! — dörmögte. — Az volt az első eset, hogy idegent belevontunk üzleti titkunkba.

— Az lehetséges, mert hisz mindennek kell, hogy kezdete legyen. De most, mikor már fel vagyok véve a banda kötelékébe, nem vagyok többé idegen.

— És ki vette fel kendet?

— Senki más, mint Ladkó, a kapitány.

— Csend! Mondtam már egyszer, hogy ezt a nevet nem szabad említeni.

— Az utcán tudom, hogy nem, de itt?

— Sem itt, sem egyebütt. Az egész városban nem! Ha valaki megkérdené kendet Ladkó felől, mondja csak azt, hogy nem ismeri. Kend sokat tudhat, de nem tud mindent. Ilyen vén rókát, mint én vagyok, nem fog az orránál fogva vezetni.

Titscha tévedt, mert Dragoss az az ember volt, aki kétségtelenül tuljárt az eszén.

— Ezt jól csinálta a kapitány! — dadogta Titscha, akin már észrevehető volt az ital hatása. — Való igaz, te kitűnő bajtársnak látszol...

— Majd meglátod, milyen jó barátokká leszünk; — szólt Dragoss, kapva-kapván a tegeződésen.

— Hanem valamit mondok . . . látni nem fogod . . . a kapitányt . . .

— Miért nem?

Titscha előbb ivott, azután így felelt:

— Mert elutazott.

— Tehát itt járt Rusztesukban?

— Itt: négy nappal ezelőtt.

— És most?

— Lefelé uszik bárkájával a Dunán . . . a tenger felé.

— És mikor jön vissza?

— Két hét múlva.

— Tessék! Ilyen az én szerencsém! — szólt Dragoss. — Most hát két hétig várhatok... Hanem te nem is iszol, testvér! A te egészségedre!

— A tiedre! — szólt Titscha, s ismét magába öntött egy pohár rakit.

— Mondd csak testvér — bolygatta Dragoss azt a kérdést, mely legjobban érdekelte — miért nem szabad Ladkóról beszélnünk?

— Ez persze nem fér a fejedbe . . . fiacskám! . . . Hát azért . . . mert ezt a szót, Ladkó — így kell kiejteni: Striga.

— De hisz Esztergomnál Ladkónak hívták...

— Esztergomnál . . . persze Esztergomnál . . . ott csakugyan Ladkó volt . . . De Rusztesukban Striga . . . mert itt már van egy Ladkó . . .

— S ki és mi ez a Ladkó?

— Egy igazi gazfickó!

— Ugy? Megbántott talán téged?

— Engem nem, de a mi . . . Strigánkat . . .

— Nos és mit tett Strigával?

— Elkaparította az orra elől . . . a menyasszonyát . . . a szép Nasát . . . Azóta gondolhatod, hogy nincs jóban egymással a kettő . . . Ezért vette fel a Ladkó nevét is a Striga . . . Oh, az egy pompás fickó!

Mint mikor a hajnal fénye eloszlatja az éj homályát, úgy kezdett derengeni Dragoss agyában. Most már feltette magában, hogy a végsőig kiaknázza a bandita ittas állapotát.

— És mi lett Ladkóból? — kérdezte.

— Eltűnt . . . azt mondják, meghalt . . .

— Meghalt?

— Ugy kell lennie . . . mert az asszony most ott van Strigával . . . a bárkán . . .

Most Dragoss végre tisztán látott. Tehát nem gorosztevővel volt együtt nap nap után oly sok ideig, hanem egy számüzött és üldözött hazafival. Mekkora lehetett annak fájdalma, mikor most, miután annyi viszontagság és szenvedés után visszatért, üresen találta otthonát. Igen, segítségére kell sietnie, hogy megvigasztalja bánatában. A bandát, melynek titkát immár apróra ismeri, később is ráér üldözőbe venni.

— Piha! De meleg van itt! — szólt s úgy tett, mintha neki is fejébe szállt volna az ital.

— Bizony meleg van! — hagyta helyben Titscha, nagyot csapva az asztalra. — Menjünk ki a szabadba!

Dragoss kifizette a számlát, azután a két férfi kiment a szabadba. Titschára a levegőváltozás szemmelláthatólag rossz hatással volt. Egyre aggasztóbban támolygott s Dragoss már-már attól tartott, hogy kissé messze ment a tréfával.

— Mondd csak — kezdte, kinyújtott karjával a folyam irányába mutatva — arra lakik Ladkó?

— Milyen Ladkó?

— Nos hát a révész.

— Nem.

Dragoss most a város felé mutatott.

— Tehát arra?

— Arra sem.

— Talán arra? — kérdezte most Dragoss és a víz folyásával ellenkező irányba mutatott.

— Igen, arra . . . — dadogta Titscha.

A detektív magával cipelte társát, aki tá-molyogva követte, miközben összefüggéstelen szavakat mormolt. Ám öt percnyi botorkálás után megállt, mint a cövek.

— Ohó! — dadogta — hát miért mesélte akkor Striga, hogy Ladkó meghalt?

— Nos, mi baj van?

— Nézd csak, valaki van a Ladkó házában!

Titscha egy közeli ház ablakára mutatott, melynek redőnyrészein keresztül világosság szűrődött az utcára.

Dragoss odasietett az ablakhoz s Titschával együtt a réseken át betekintett a szobába. A helyiség nem volt tulságosan nagy, de butorzata jólétre vallott. Ezek a butorok feltűnő összevisszaságban álltak s ebből, valamint az azokat borító ujnyi vastag porrétegből arra lehetett következtetni, hogy a mindenesetre már régóta elhagyott szoba heves küzdelem színtere volt.

A szoba közepén nagy asztal állt, melyre egy férfi támaszkodott, kétségtelenül mély gondolatokba merülve. Kezével hajában turkált s szemében nagy könnycseppek ragyogtak.

Amint arra el volt készülve, Dragoss e fér-fiban utitársát ismerte fel. De nemcsak ő ismerte meg a kétségbeesett ábrándozót.

— Ez ő! — dörögte Titscha, miközben percről-percre jobban kijózanodott.

— Ki?

— Ladkó!

Titscha most néhányszor megsimogatta homlokát és sikerült is kissé magához térnie.

— Tehát nem halt meg, a gazember — dör-mögte. — Sebjaj! Így talán még jobb is. A törö-köktől nagyobb árt kapok a bőréért, mint a mennyit megér . . . Striga bizonyosan meg lesz velem elégedve. Ne mozdulj el e helyről, baj-társ — fordult most Dragosshoz. — Ha kilép a

küszöbön, üsd le. Én ezalatt a rendőrségre megyek és feljelentem.

Titscha a választ be sem várva, sietve eltávozott. Most már csak alig észrevehetően támolygott. Az izgatottság visszaadta egyensúlyát.

Mihelyt Dragoss egymagára maradt, besietett a házba.

Ladkó Szerge nem mozdult. Dragoss a vállára tette kezét.

A szerencsétlen hátrafordult, de gondolatai messze jártak s révedező tekintete elárulta, hogy nem ismeri meg utitársát.

Ez csak egyetlen szót ejtett ki.

— Nasa!

Ladkó Szerge felugrott s kérdőleg Dragossra irányította lángoló tekintetét.

— Kövessen! — szólt a detektív — de gyorsan! Gyorsan!

XVIII.

A vizen.

A csónak nyilegyenesen s a nyilvessző gyorsaságával szelte a vizet. Ladkó Szerge valóságos dühvel kezelte az evezőt, miközben Dragoss Károly, aki mellette ült, lehetőleg rövidre fogva a szavakat, elmondta mindazt, amit az imént megtudott Titschától.

Striga nevének említésekor Ladkó Szerge elfojtott dühkiáltást hallatott.

— Tehát Striga! — dörmögte, még sebesebb iramodásra készítette a csónakot.

Most már nem volt mit kérdeznie. Lelkét egyetlen vágy, egyetlen égő szomjuság töltötte el: utólélni boldogsága elrablóját és leszámolni vele.

Szive megsugta neki, hogy célját el fogja érni. Hogy mire alapította ezt a reményét, arról nem tudott volna számot adni magának, de a bizonyosságát érezte. A bárkát, melyben Nasa fogásban sinlyódik, ezer közül is meg fogja ismerni első tekintetre. Most már sok mindent megértett,

ami felett azelőtt órák hosszát töprengett. Most tudta, hogy miért vélte felismerni poroszlói közül azt, aki ételét szokta volt hozni a hajón s tudta, hogy szökése éjjelén mit jelentett az a kétségbeesett női sikoly, mely akkor szíve mélyéig hatolt. Akkor Nasa kiáltott segítségért. Miért hogy nem hitte el a hihetetlent s miért nem maradt akkor a bárkán, mely mindkettőjük börtöne volt? Mennyi keserves szenvedéstől megkimélhette volna magát!

Október 14-én reggel, négy nappal Ruszcsukból való elindulás után a csónak elérte a Duna deltáját s jobb felől hagyta a Szulinaágot, hogy a Kila-ágba befusson. Délfelé Ismailba ért, az utolsó jelentősebb városba, mely a Duna alsó folyása mellett fekszik. Másnap hajnalban el kellett érnie a Fekete Tengert.

A Duna hatalmas mellékága csaknem néptelen volt. Ahova a szem csak tekintett, sehol sem látszott egyetlen vitorla, sem a legcsekélyebb füst. Dragoss Károly aggódni kezdett.

Lehet, hogy Ladkó Szerge is aggódott, de ebből mitsem árult el. Legkevébbé sem csökkent akaraterővel kezelte az evezőt, mert tudta, érezte, hogy a kalózbárka nyomában van.

És csakugyan, ugyanaznap délután öt órakor tizenkét kilométernyire Kilia megerősített városa alatt láthatóvá lett egy bárka.

Ladkó Szerge letette az evezőt s kezébe vett egy meszszelátót, hogy a járművet jobban szemügyre vehesse.

— Igen . . . ez ő! — szólt csaknem fuldokolva, miközben letette a műszert.

— Bizonyos ön ebben?

— Egészen bizonyos vagyok — erősítgette Ladkó. — Megismertem a hajó fedélzetén Szemó Kóbit, egyikét a legügyesebb ruszcsuki révészeknek, egy zsidót, aki Striga karmai között van s most kétségtelenül kalauzolja a hajóját.

— Már most mi a teendők? — kérdezte Dragoss.

Ladkó kissé gondolkodott, azután így szólt:

— Maradjunk itt estig. Van egy eszmém.

Ha sikerül, akkor folytatjuk utunkat s mihelyt ismerjük a bárka útjának végcélját, segítséget hozunk a legközelebbi rendőrállomástól.

Nyolc órákor, mikor a sötétség már leereszkedett a tájra, Ladkó a csónakot odahajtott mintegy kétszáz méternyire a bárkához, azután óvatosan kivetette a vasmacskát, majd Dragoss mérhetetlen bámulatára minden magyarázat nélkül levetkezett s belevetette magát a folyamba.

Néhány percnyi erőteljes uszás után sikerült megközelítenie a bárkát, melynek kormánylapátját elkapta, azután a nyirkos fán macskaügyességgel, óvatosan felkuszott addig a magasságig, amelyből a fedélzetre láthatott.

A fedélzet elő részén a legénység öt embere beszélgetett nyugodtan, a hátsó részen Szemó Kóbi üldögélt egymagában s halkán egy dalt dudolt.

A halk ének egyszerre megszakadt: a dalnok nyaka köré egy vasmarok ujjai fonódtak s Szemó félholtan, eszméletlenül lefordult a kormányrudról, amelyen ült. Ladkó övénel fogva megkapta az élettelen testet, azután a kormányrudon azzal együtt ismét leereszkedett a vízbe.

A bárkán senki sem vehette észre a merényletet, mert a hajó orrán nyugodtan tovább csevegett az öt matróz.

Ladkó most erejének teljes megfeszítésével visszauszott a csónakhoz. Ez nem ment könnyen, mert eltekintve attól, hogy most az ár ellen kellett haladnia. Szemó Kóbi teljesen élettelennek látszó teste is súlyosbitotta a helyzetét, úgy hogy az előbb csak öt percet igénybe vett utat visszafelé csaknem félóra alatt tudta csak megtenni.

Dragoss ugyancsak elbámult, mikor Ladkó felkérte, hogy a teljesen élettelennek látszó testet segítse a csónakba emelni. Mikor ez megtörtént, Ladkó ezzel a kérdéssel fordult Dragosshoz:

— Meghalt?

Dragoss az alélt férfi fölé hajolt és alaposan megvizsgálta.

— Nem — volt a válasza — még él s félóra múlva magához fog térni.

Ladkó Szerge megkönnyebbülten fellelegzett, azután megragadta az evezőt s miután egy darabig az ár ellenében felfelé hajtotta a csónakot, kivezett a partra és kikötött.

— Kösse meg később, hogy el ne szökjék — szólt. — Most pedig bucsuzzunk!

— Hogyan? — kiáltotta fel meglepetve Dragoss. Ön itt akar hagyni?

— Igen — jelentette ki Ladkó. — Mihelyt ön ezzel a fickóval együtt a szárazföldön lesz, visszatérek a bárkához s holnap megkísérlem felszállni reá.

— Fényes nappal?

— Igenis. A tervem kész. Egyébiránt nyugodt lehet, egyelőre nem fogok veszedelemben forogni. Később mikor már közel leszünk a tengerhez, persze veszedelmesre fordulhat a dolog, de akkor meg önre számítok.

— Rám? Mit tehetnék én az ön érdekében?

— Segítséget hozhat nekem.

— Lelkemre, ezt meg fogom tenni!

— Nem kételkedem benne, noha ez nem csekély gondolat és fáradságot igényel. Egyelőre ne feledje el, hogy a bárka holnap délben indul s délután négy órakor már a Fekete tengeren lesz, Kiliával szemben. Legyen gondja rá, hogy akkorra esetleg a hatósági vagy vámgőzösön ott legyen a kiliai rendőrség. Lehet, hogy akkorra már nem leszek az élők közt, de ez mindegy. A gazembereket ártalmatlanná kell tenni. Isten önnel!

XVIII.

A dunai hajós.

Másnap reggel tizenegy órakor a bárka még mindig ott vesztegelt a hatalmas folyamág kellő közepén.

Hajnalba Ladkó, aki csónakával elrejtőzött a part bokrai közt s innen figyelte a hajót, nagy lórást-futást vett észre a fedélzeten, de azután

megint csend lett s a bárka csak nem akart mozdulni. Nyilvánvaló volt, hogy Striga kalauzoló révész nélkül nem mert nekivágni a veszedelmes utnak.

Ladkó most érkezettnek tartotta az időt a cselekvésre.

Kievezett a bokrok közül s egyenesen a bárkának tartott.

— Haló, bárka! — kiáltotta, mikor már közel volt a hajóhoz.

— Haló. ki az és mit akar? — felelt egy hang s a deszkabódéból kilépett egy férfi. Striga Iván volt.

Ladkó Szergét mérhetetlen harag öntötte el, mikor meglátta boldogsága elrablóját, de azután erőt vett magán s nyugodtan ezt kérdezte:

— Nincs-e szükségük révészre?

Striga jól szemügyre vette a csónakban álló hajóst, s nem tudott hova lenni bámulatába. Első tekintetre megismerte Ladkót, de hogy csakugyan Nasa férje állna előtte, az oly hihetetlennek tetszett neki, hogy nem akart hinni a maga szemének.

— Nem Ladkó Szerge kend Ruszcsukból? kérdezte most.

— Igen, az vagyok — jelentette ki a révész.

— Jöjjön fel! — fejezte be a párbeszédet a bandita, miközben gunyosan mosolygott, ami nem kerülte el Ladkó figyelmét.

A csónak odasímult a bárka oldalához s két perc múlva Ladkó már ott volt a fedélzeten.

Striga nyomban hozzálépett.

— Mérhetetlenül csodálkozom, hogy kendet itt találom a Duna torkolatánál — szólt.

A révész nem felelt.

— Hire járt, hogy kend meghalt — folytatta Striga.

Ladkó még mindig hallgatott.

— Merre járt kend, mióta Ruszcsukból eltűnt?

— Én? — felelt végre Ladkó. — Én azóta nem kerültem el a tenger közeléből. A zavaros idők elűzték Ruszcsukból.

Ebben a pillanatban Striga észrevette a csónakot és felismerte.

— Ugy? — szólt erősen a szeme közé nézve Ladvónak. — Kéne nem került el innen? Pedig esküdni mernék rá, hogy ezt a csónakot már láttam valahol a Duna felső folyásán.

— Az meglehet — hagyta rá nagy közönyösen Ladvó — mert három nappal ezelőtt vettem egy idegentől, aki azt mondta, hogy Bécsből jön.

— És milyen volt az az idegen? — kérdezte Striga, akinek gyanuja most Dragoss Károlyra irányult.

— Fekete haja volt és szemüveget viselt.

A révész feleletei szemmelláthatólag megzavarták Strigát. Most már nem tudta, hogy mit higgyen mindabból, amit Ladvó mondott. Különben mit törődött ő mindezzel? Akár valót mondott Ladvó, akár nem, mindenesetre az ő, Striga kezében volt. A dőre! Miért rohan az oroszlan torkába. Két hónap óta naponként azzal áltatta Striga Nasát, hogy özvegy. Holt bizonyos, hogy most a hazugságot valóra fogja váltani!

— Most pedig induljunk! — szólt a rablóvezér, miután magát illetőleg döntő elhatározásra jutott.

— Majd délben — felelt Ladvó, miközben a magával hozott tarisznyából eleséget vett elő és falatozni kezdett.

A bandita türelmetlen mozdulatot tett. Ladvó látszólag nem vette észre.

— Figyelmeztetnem kell kendet, hogy a bárkának még az éj beállta előtt a tengeren kell lennie — szólt Striga.

— Ott is lesz — felelt Ladvó s a legnagyobb lelkingugalommal tovább falatozott.

Striga gondolatokba merülve a hajó orrára ment.

Tizenkét óra után néhány perccel a révész utasítására felvonták a horgonyt s kifeszítették a vitorlát. Ladvó megragadta a kormány rudját.

Striga most még egyszer odalépett hozzá.

— Figyelmeztetem kendet, — szólt — hogy a bárka mélyjáratu.

— Hiszen üres — volt Ladkó ellenvetése. — Két lábnyi víz untig elég neki.

— Nem. Hét lábnyi vízre van szüksége.

— Hét? — kiáltott fel a révész, akinek agyában egyszerre derengeni kezdett a világosság. A hajónak tehát kettős feneké volt!

— Jól van — dörmögte minden további megjegyzés helyett s nagy buzgón a dolgához látott.

Striga eleinte ott tartózkodott a közelében s élesen figyelte a kormányos minden mozdulatát. Mikor azonban láttá, hogy ez mily mesterien kormányozza a hajót az eliszaposodott folyamág száz és száz zátonya közt, gyanuja szertefoszlott s ő bement kabinjába.

Négy óra körül láthatóvá lett a tenger. A látóhatár peremén ég és víz összefolyt.

Striga, aki kilépett kabinjából, rászólt a hajósra:

— Most, azt hiszem, biztonságban vagyunk. Talán átadhatnók a kormányt rendes kormányosunknak?

— Még nem — szólt Ladkó. — A legveszedelmesebb zátony még előttünk van.

A bárka előtt elterülő végtelen vizen most felmerült egy kicsiny, négy-ötszáz tonnatartalmu gőzös. Striga megragadta a messzelátót, azután parancsot adott a lobogó felvonására. Válaszul a gőzös árbocán is megjelent a lobogó, majd egy fordulatot végzett s nyilegyenes irányban a bárkának tartott. Ladkó nyomban tudta, hogy ez az a gőzös, melyre a bárkáról át fogják rakni a rabolt holmit.

A révész most egyet rántott a kormányrudon, mire a bárka hirtelen jobbra fordult, mintha a part felé törekednék.

Striga csodálkozva tekintett a révészre, de ennek nyugalmas higgadtsága őt is megnyugtatta. Ladkót bizonyára egy zátony készítette a nem várt mozdulatra.

Striga nem tévedett egészen, mert a folyam medrében csakugyan zátony volt, de nem balról, hanem jobbról s Ladkó épen ennek a zátonynak tartott.

Hirtelen borzalmas recsegés támadt. A bárka fenekéig megrendült, a lökés ereje kettétörte az árbocot s a fedélzeten minden és mindenki halomra dőlt. A következő pillanatban a bárka rendületlenül állt.

Striga, aki szintén elbukott, a dühtől magánkívül felugrott. Tekintete Ladkót kereste, aki nyugodtan elbocsátotta a kormányrudat s két kezét zsebébe mélyesztve, várta a történendőket.

— Gazember! — ordította Striga s kezében revolverrel Ladkó felé rohant.

Mikor három lépésnyire volt ettől, elsütötte a fegyvert.

Ladkó Szerge villámgyorsan lehajolt s a golyó elsüvitett felette. Azután egy ugrással ott termett ellensége mellett s markolatig ennek szívébe döfte kését.

Striga Iván holtan bukott a padlóra.

Mindez oly gyorsan történt, hogy az amugy is megzavart legénység, melynek egy részét azonfelül eltemette a lehulló vitorla, nem ért rá közbelépni. Mikor azonban élettelenül összeesni látták kapitányukat, bösz kiáltással nekimentek Ladkónak.

Ez épen még ráért felugrani a magasfedélzetre, ahol rendkívül előnyös helyzete volt.

— Vissza! — kiáltotta dörgő hangon, mindkét kezében egy-egy revolvert szorongatva, melyek egyikét Striga kezéből ragadta ki.

A támadók visszahökkentek. Fegyverük nem volt kéznél s érte menni lehetetlen volt, mert Ladkó tűzvonalán kellett volna keresztülmenniök.

— Bajtársak! — szólt most Ladkó. — Nekem még tizenegy lövésem van, ami több az elégnél arra, hogy valamennyiőtöket átküldjelek a másvilágra. Kijelentem, hogy rögtön lövök, ha nem vonultok a hajó orrára!

A kalózok tanakodtak.

— Vigyázat! — kiáltott Ladkó. — Háromig fogok olvasni. Egy!

A kalózok nem mozdultak.

— Kettő!

Most némi élet jött a csapatba. Három ember támadásra készült.

— Három! — kiáltott Ladkó s egyidejűleg megnyomta a ravaszt.

Egy férfi elesett. A golyó vállcsontját zuzta szét. A többi a hajó orrára menekült.

Ladkó most a tengerre vetett egy tekintetet. A gőzös veszedelmesen közeledett. Ha eléri a bárkát és legénysége egyesül a bárka legénységével, akkor Ladkó elveszett.

A révész teljesen tisztában volt helyzete válságos voltával, de azért még nem adta fel a reményt, mert számított Jéger megígért segítségére.

Mikor a gőzös már csak három kábelhosszu távolságra volt a bárkától, hirtelen megfordult és gyorsan visszaindult a tenger felé. Ebben a pillanatban a földnyelv mögül felbukkant egy másik gőzös és teljes gőzzel zakatolt a bárka felé. Negyedóra múlva Ladkó Szerge a gőzös orrán álló férfinban felismerte Jégert.

Meg volt mentve.

Néhány perc múlva rendőrök árasztották el a kalózbárka fedélzetét, megkötözve az ellentállást meg sem kísérő legénységet.

Időközben Ladkó Szerge behatolt a felépítménybe s végigvizsgálta az összes kabinokat. Csak egynek ajtaját találta zárva.

Nekivetette vállát, az ajtó recsegve engedett s a következő pillanatban Ladkó már karjaiban szorongatta újra feltalált Nasáját.

XIX.

Zárószó.

A dunai kalózbanda bűnpöre, mely csendesebb időkben bizonyára magára irányította volna egész Európa figyelmét, az orosz-török háboru izgalmai mögött egészen háttérbe szorult. A banditákat, élükön Titschával, Rusztesukba vitték, ahol a pör szabályszerű lefolytatása után valamennyit felakasztották.

A tárgyalás sok mindenre derített teljes világosságot, ami eddig megfeyjthetetlen rejtélynek látszott. Ladkó Szerge végre megtudta, hogy mily végzetes személycsere következtében tartották fogva a bárkán Dragoss Károly helyett, mily ördögi ravaszsággal ment Striga Szalkára, hogy ott Brusch Ilia szerepében megtéveszsze a törvénytörést s hogy mily durva módon hurcolta el a bandita Nasát Rusztesukból.

Mindez most a múlté volt s Ladkó nem gondolt többé az átélt szenvedésekre, mióta elveszettnek hitt imádott Nasáját újra megtalálta.

Az orosz-török háboru lezajlása után, melyből az orosz hadseregbe beállt Ladkó derekasan kivetterészt, Nasával együtt visszatért rusztesuki házába s újból folytatva révészi életpályáját, Nasával és azóta felnőtt három fiával még ma is él.

Dragoss Károly jóbarátja maradt a családnak s azt évenként felkeresi Rusztesukban, amint-hogy Ladkó is mindig meglátogatja Dragosst, ahányszor utja Budapest mellett visz el.

Ladkó fiai közül az egyik elismert bolgár jogtudós, a másik halász, a harmadik révész. Mind a hármukat két közös érzés heviti: tiszteltteljes szeretetük derék szüleik és imádott hazájuk, Bulgária iránt.

Vége.

DISZMŰVEK Tudományos tartalommal, díszes kiállításban.

Egy rendkívüli érdekes diszkötés.

Az európai haderők ismertetése.

4 forint helyett 1 forint 80 kr., portó 15 krajcár.

118 legfinomabb kivitelű színnyomású képpel és 48 szövegbeli ábrával Knötel Richárdtól és magyarázó szöveggel ifjak és öregek számára Köppen Fedor alezredestől. A világ összes nagyhatalmainak hadereje rendkívül vonzó és tanulságos módon van e kötetben ismertetve, színes borítéku kötetben.

Egy igazi remekmű!

Páristól Szamarkandig.

Irta: UJFALVI BORDON MÁRIA.

Ára a 600 oldalra terjedő albumalaku pompás diszműnek 8 forint helyett 2 frt 80 kr., portó 36 kr. E műből 117 művészi kivitelű kép van. A képeket a világ legnagyobb festőművészei rajzolták, ugymint Verescsagin, Langelott, Taylor stb. Ezen utazási mű a magyar utazási művek között a legelső helyet foglalja el és oly népszerűen van megírva, hogy minden sora élvezetet nyújt.

Az emberevők és a világ összes emberfajai bemutatása.

Festette: Leutemann Henrik. Magyarázta: Kirschkopf Alfréd dr. Ára színes borítéku keménykötésben 3 frt helyett 1 forint 70 krajcár, portó 15 krajcár.

Három pompás diszkötés 2 forint 80 krajcárért!

Dr. Falk Zsigmond három feltűnést keltő utirajza **Budapestről: San Franciskóig.** (Amerikai uti jegyzetek.) — **Budapestről: Oroszorszáig.** (Uti vázlatok Oroszországból.) — **Budapestről: Lisszabonig.** (Spanyolhoni utazás.) Mind a három utazás diszkötésbe kötve 10 frt bolti ár helyett 2 frt 80 kr., portó 36 kr.

Megrendelési cím: «Magyar Kereskedelmi Közlöny» hirlap- és könyvkiadó-vállalat, Budapest, VII., Dohány-utca 16—18. sz.

IFJUSÁGI IRATOK Leányok számára 12—14 éves korig.

Az árak forint krajcárban értendők.

Elvira kisasszony.

Ára pompás díszkötésben 5 színes műmelléklettel 95 krajcár, portó 15 krajcár. A leányifjúsági irodalomnak nincsen nagyobb alakja, mint Szabóné Nogáll Janka. Minden vonásában rajongó szeretetet, belső melegséget.

Árva leányok.

Irta: PRÉM JÓZSEF.

13—15 éves korig. Ára gyönyörű képekkel, többszínű csinos díszkötésben, album alakban, védőtokban 95 kr., portó 15 krajcár. Az élet nehéz küzdelmeiben győzedelmeskedő erős akaratnak, tiszta becsületnek valószínűs hímnusza ez a könyv, melynél szebbet, érdekfeszítőbbet alig adhatunk a leány kezébe.

Piroska története.

Irta: GÖMBÖSNÉ GALAMB MARGIT.

Ára csinos díszkötésben 95 kr., portó 15 kr. Regény serdültebb leányok számára. Az író egy elragadóan bájos regényt ír le, melynek minden betűje megtörtént.

Megrendelési cím: «Magyar Kereskedelmi Közlöny» hírlap- és könyvkiadó-vállalat, Budapest, VII., Dohány-utca 16—18. sz.

MESEKÖNYVEK 6-8 és 8-10 éves gyermeknek.

Az árak mind forint-krajcárban értendők.

Anyuska meséi.

Irta: SÁROSSI BELLA.

Diszkötésben, védőtokkal együtt ára 95 kr., portó — 10 krajcár. A legszebb gyermekmesék fiuk és leányok számára. A gyermek játszva tanul és ami ritka tulajdonság egy írónál, a mesék úgy vannak leírva, mintha az író egy tömeg gyermek közé ülne és mesélne nekik. Nagyságra nézve 15 cm. széles és 22 cm. magas, 5 gyönyörű színes műmelléklettel.

VIDÁM MESÉK.

Ára diszkötésben 50 kr., portó — 10 krajcár. Szébbnél-szebb gyermekmesék sok képpel, mely a gyermeket mulattatja és egyben sok jóra tanítja.

Huncut Böske kalandjai.

Ára többszinti diszkötésben, védőtokban, albumalakban 95 krajcár, portó — 15 krajcár.

Kilencven szébbnél-szebb mesét tartalmaz ezen számos képpel tarkított csinos diszkötés. Főképp azon kicsi fiuk és leányok részére íródott, kik a palatáblától most váltak meg.

Mesekincstár.

Ára diszkötésben 50 kr., portó — 10 krajcár. Csinos behizelgő mesékkal találkozik az olvasó. Lekötik a kis olvasó figyelmét ezen valóban tanulságos mesék s egyben mulattatják is.

Megrendelési cím: «Magyar Kereskedelmi Közlöny» hírlap- és könyvkiadó-vállalat, Budapest, VII., Dohány-utca 16—18.

MESEKÖNYVEK 8—10 éves fiuk számára.

Az árak mind forint-krajcárban értendők.

Robinson Crusoe.

Robinson élete és kalandjai olyan mű, mely alkalmas, hogy lekösse a gyermek figyelmét és mulattatva tanítsa. 5 műmelléklettel és sok képpel, diszkötésben 85 krajcár, portó 15 krajcár.

Csodaszép tündérmesék.

Ára albumalaku diszkötésben 85 kr., portó 15 krajcár.

Valóban csodaszép mesék ezek; annyira megkapó fordulatokkal, hogy a gyermekeknek sok idő után is emlékükből maradnak. 5 műmelléklettel.

Hauff meséi.

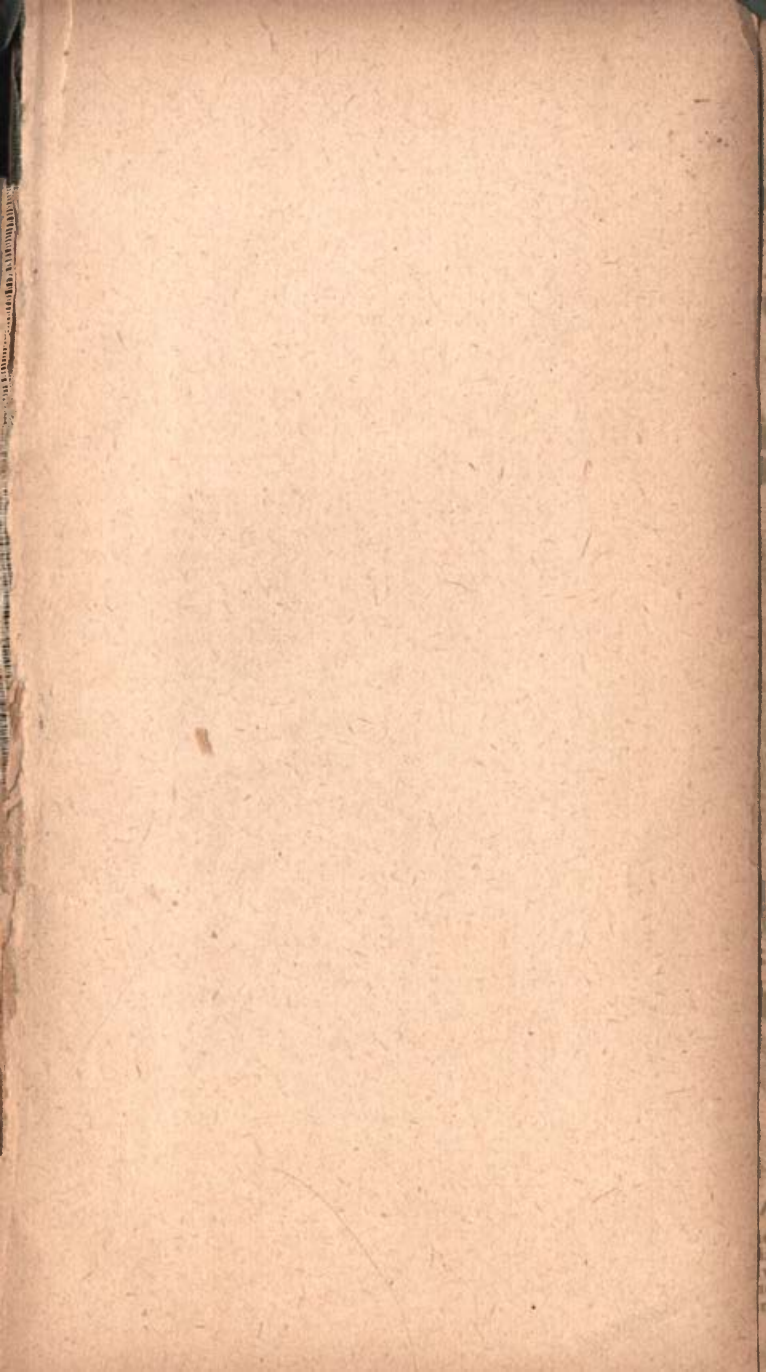
Ára csinos diszkötésben 50 kr., portó 10 kr. A legszebb keleti mesék, melyek szép tartalmából sok jó tanulságot szerezhethet a kis olvasó. Minden mese szép képekkel van ellátva.

Bechstein meséi.

Ára diszkötésben, sok képpel, 50 kr., portó 10 krajcár.

Ezen mesék eredeti tárgyaiknál fogva felette alkalmasak arra, hogy a gyermekeknek gondolatvilágát csiszolják, műveljék.

Megrendelési cím: «Magyar Kereskedelmi Közlöny» hírlap- és könyvkiadó-vállalat, Budapest, VII., Dohány-utca 16—18.

≡ EGY IGAZI ASSZONY ≡

csak az lehet, aki a „MAGYAR DIVAT” előfizetője. Ez a lap rendkívül sokoldalúságával minden nőre nézve egy lexikont képez. 2000 divatképet közöl évenként. Ha egy mutatványt kér a Magyar Divat kiadóhivatala készséggel ingyen küld, Budapest, Dohány-utca 16. sz.

MESESZERÜ! Igazán meseszerű az az eredmény, a mit a „TOLNAI VILÁGLAP”-ja elért Páratlan kedvezményei, rendkívül értékes és dús tartalma által szinte szokatlan nagy tömeg előfizetővel bír. Ha nem ismerné még a Tolnai Világlapját, kérjen belőle egy mutatvány-számot, melyet a kiadóhivatal: Budapest, Dohány-u. 16–18. készséggel küld.

